

„Van-e valami különleges jelentősége Szentháromság ünnepének? (...) Egyre súlytalanodnak az ünnepek: szükséges még egy vasárnapot külön ünneppé tennünk, mikor a többi ünnep erejét is fogyni érezzük?”

Legyen a titok mindenkié! ▶ 2. oldal

„Ha csak a holokausztot nem szabad relativizálni, akkor a soa (a zsidóság véskorszaka) szükségszerűen abszolútum-má válik, és minden más nép szenvedése pusztán relativá. A relativá minősítés pedig bármely nemzet áldozatainak és az áldozatok hozzátartozóinak, utódainak fáj, és megalázó.”

A „Küldetés” kapcsán ▶ 6. oldal

„Dönthetünk itt is jól vagy rosszul, de a legrosszabb az, ha nem döntünk sehogy, ha nem megyünk el választani.”

Mindennapok választása ▶ 15. oldal

Határátlépő fesztivál ▶ 4. oldal
Interjú Gaudiopolis kormányfőjével ▶ 5. oldal
A lakosság nem akart elszakadni ▶ 6. oldal

Kirchentag extra ▶ 10. oldal
Pünkösdi gondolatok ▶ 11. oldal
Tisztségre avatottan ▶ 13. oldal

Országos evangélikus gyermeknap Albertin ▶ Összeállítás a 12. oldalon

FOTÓ: BÓTTA DÉNES

Isten nélkül nem megy

■ RIBÁR JÁNOS

Nagyon nehéz időszakot él át Magyarország, szeretett hazánk. Bennünket az sem vigasztal, hogy a gazdasági válság – állítólag – világjelenség. Mértékadó közgazdászok szerint – sajnos – nálunk a legrosszabb a helyzet. Különösen akkor látszik ez, ha a szlovák vagy a horvát gazdasági lehetőségekkel hasonlítjuk össze a magunkéit, de a korábban nagyon lemaradt román testvéreink is beértek bennünket. Gyopárosi szupermodern strandunk parkolójában több a román rendszámú autó, mint a magyar. Nekik jobban telik erre a luxusra.

Különösen mulatságos a hazai média erőfeszítése, hogy német, angol, amerikai viszonyokat úgy állítsanak be, mintha az ottani lakosok ugyanolyan gondokkal küzdenének, mint mi. Ezt csak azokkal lehet elhárítani, akik még sohasem jártak határainkon kívül, akik még nem tapasztalták meg, hogy mennyivel magasabb szinten él az osztrák vagy a német nyugdíjas, mint a tizenharmadik havi nyugdíjtal is megfosztott magyar. S ha olyan rossz lenne Angliában vagy Amerikában, mint ahogyan azt a hazai kormánypárti propaganda állítja, akkor itthonról egyetlen fiatal sem törekedne oda, esetleg egyetemi diplomával, étteremben felszolgálóként dolgozni. Bárcsak nálunk lenne olyan válság, mint ami ott van! Jobban kibírható lenne az itthoni gond.

Nagyon nehéz időszakot él át Magyarország, szeretett hazánk. Tönkretett egészségügy, sarokba szorított oktatás, lepusztult mezőgazdaság, fogyatkozó lakosság, fokozódó rosszkezd, romló egészségi állapot, mindegyik kétségbeesítő és tragikus helyzet jele. Erkölcsi káosz, tönkrement családok, árva és félárva gyerekek, önmagukkal kezdeni mit sem tudó szegény fiatalok önsorsrontása, önpusztítása – tisztelet a kivételnek!

Nagyon nehéz időszakot él át Magyarország, szeretett hazánk. Van-e kiút ebből? Kell lennie! A reménységet nem szabad feladnunk, hogy egyszer mégiscsak bekövetkezik egy olyan fordulat, változás, amely – az eddigiekhez képest egy teljesen más politikai gyakorlatot és gazdaságfilozófiát alkalmazva – megtalálja annak lehetőségét, hogy kivergődjünk ebből a temetői hangulatú árokból, és újra felemelhesük a fejünket. Kell lennie jövőnek! Mert ahogy a jejenyek sem nőnek az égig, a romlás sem végteleníthető. Kell lennie reménységnek!

Egy neves hazai lélekgyógyász szerint hazai krízisünk egyik legfőbb jelensége az emberek közötti „bizalmi töké” hiánya. Ember az emberben nem bízik. Mi ennek az oka? Úgy jártunk, mint az a pók, amelyet

csintalan gyerekek megtréfáltak. A hálójára merőleges tartószálat – biológiai kísérletként – elvágta. Döbbenetes látvány volt, ahogy a pók ezután beletekeredett a saját hálójába. Veszttét okozta a tartószál elszakítása. Így járt az ember is. Az Istenhez fűző tartószálat elvagtuk, és belebonyolódtunk életünk hálójába, és ez a tartószálnélküliség lett a katasztrófánk.

Isten nélkül nem megy az életünk. Legfeljebb egy rövid ideig, ahogy a tőkéről levágott szőlővesszőben is van még egy ideig élet. De a központi kapcsolat nélkül elszárad a vessző. Isten nélkül elfonnyad az ember.

Nemcsak az egyén, hanem az egész társadalom megszenvedi az istennélküliséget. Ahol nincs meg a szülők tisztelete, ahol nem tisztelik a másik életét, vagyonát, jó hírét, házastársát, ott az egész társadalom megszenvedi ezt a lelki nyomort.

Nem prófétai szóként, mert arra nem kaptunk felhatalmazást, de szívbeli meggyőződéssel állítjuk – sokakkal együtt –, hogy a legkedvezőbb politikai fordulat sem fogja meghozni a pozitív gazdasági változást mindaddig, amíg vissza nem térünk *Himnuszunk* tanításához, amíg újra nem kapaszkodunk Isten szavába, amíg meg nem térünk, és meg nem bánjuk azt a szégyent, hogy évtizedeken keresztül hivatalosan és esztelenül tagadtuk Isten, és kizártuk az életünkéből. Isten pedig udvariasan félreállt, és megengedte, hogy saját fejünk után menve tegyük tönkre a házasságainkat, az egészségünket, hogy tékozló fiúként szétziláljuk magánéletünket és szegény magyar valóságunkat.

A tékozló fiú atyja pedig türelemmel és szeretettel várakozik!

Mi a titka ennek a lelki képletnek? A válasz egyszerű: az a titka, hogy ha nem térünk vissza Istenhez, szavához, szent rendjéhez, akkor nem számíthatunk Isten áldására. Áldás nélkül pedig áldatlan a helyzet. Ha nem borulunk le hittel és bizalommal Istenünk színe előtt, akkor a holt-pontjainkról tovasegítő isteni áldásban sem lesz részünk. Ezért a végső tragikus következtetés, hogy Isten nélkül nem megy, az ő áldása nélkül nem jutunk előre a gazdasági élet területén sem.

Ha ezt mi, magyarok itt a Kárpát-medencében nem értjük meg, nem szívleljük meg, akkor a hírhejt (német) Herder barátságosan jóslatának valóra válása a magyar nemzet haláláról s nyelvünk kiveszéséről nem fog elkerülni bennünket.

A herderi jóslat demográfiai alapja drámaian adott. Itt van az ideje, hogy a nemzet jobbik részében felébredjen végre a felelősség. Az Isten színe előtti felelősség!

A tékozló fiú atyja végtelen türelemmel és szeretettel várakozik!

Szélesre tárt ajtó

Templomünnepléstől könyvbemutatót át a sváb bálig

▶ **Többszörösen is ünnepelt pünkösdvasárnap Mezőberényben az I. kerületi (német) evangélikus egyházközség. Hálát adtak a kétszázhusz éve épített templomért, megáldották a jubiláns konfirmandusokat, valamint bemutatták azt a könyvet, melyben a német ősök családfáját igyekezett felgöngyöltetni az innen több mint hatvan éve kitelepített Lédig Mihály.**

A szokottnál lényegesen többen gyülekeztek már jóval az istentisztelet előtt a mezőberényi német evangélikus egyházközség templomában, amely az ünnepre teljesen megtelt. Az igehirdetés szolgálatát Gáncs Péter püspök végezte a *Lukács evangéliumában* olvasható pünkösdi történet alapján. Kiemelte: a mezőberényi német betelepülők olyan templomot alkottak kétszázhusz esztendeje, amely azóta a nap huszonnyeg órájában prédikál. A templom főbejárata fölött ugyanis – német nyelven – János evangéliumának egyik igeverse olvasható: „*En vagyok az ajtó: ha valaki rajtam át megy be, megtartatik, az bejár és kijár, és legelőre talál.*”

„Erről a feltároló ajtóról szól pünkösdi is, a megnyílás és megértés ünnepe. Isten szélesre tárta az ajtót, be- és kijárhatunk, kétirányú az út Isten és ember között. Szabadon lépünk be, és felszabadultan lépünk ki” – mondta a püspök. A Déli Egyházkerület lelkészi vezetője utalt arra is, milyen nagy ajándék, hogy Mezőberényben két evangélikus egyházközség létezik békében egymás mellett, a szlovák és a német alapítású gyülekezet. Ennek jeleként a délelőtti istentiszteleten a házigazda, Lázárné Skorka Katalin mellett Feyér Sándor, a II. kerületi (szlovák) gyülekezet lelkésze is szolgált.

Az ünnepség a közösen elfogyasztott ebéd után folytatódott – gyermeknap is lévén a kicsiknek szánt rendezvényekkel, bábéledással és zenei programokkal, valamint annak a könyvnek a bemutatásával, amelyben az idén hetvenöt éve (!) itt konfirmált, Mezőberényből 1946-ban kitelepített, jelenleg Stuttgart környékén élő nyu-

metek köréből. Kutatását később elmélyítette, ennek eredményeként született meg a most magánkiadásban megjelent könyv. Ez az 1732 és 1885 közötti időszakra nézve követi végig a családokat, melyek leszármazottai a mai napig itt élnek, ennek a gyülekezetnek a tagjai vagy világi vezetői.

Lázárné Skorka Katalin és Gáncs Péter köszönti a híveket

galmazott mérnök, Lédig Mihály az egyházközség családfáját igyekezett megrajzolni.

Mint az *Evangelikus Életnek* az idős úr elmondta, huszonnyolc éve saját családfáját kezdte kutatni egyházi anyakönyvekkel, és apai ágon hét, anyai ágon nyolc generációt tudott feltárni a településre a 18. század első harmadában érkezett né-

A mezőberényi német gyülekezet pünkösdvasárnapján ünnepelésének újabb aktualitást adott, hogy az Országos Német Kisebbségi Önkormányzat pünkösdi napját a magyarországi németek hivatalos napjává nyilvánította. A település német hagyományápolói ennek örömeire pünkösdi sváb bált is szerveztek.

■ SZEGFŰ KATALIN

A SZERZŐ FELVÉTELE

Oratio œcumenica

[Lelkés:] Szentháromság egy igaz Isten! Hálaadó szívvel állunk meg színed előtt akkor, amikor háromságod titkát ünnepehetjük, melyet egy-
szülött Fiad által kinyilatkozattál az ember számára. A legnagyobbat adtad nekünk, szeretetedet, önmagad lényegét, mely szent Fiad megváltása által nyilvánvalóvá lett a világ számára. Az ebben való hit és remény legyen a mi erőnk, amikor hozzád imádkozunk.

[Lektor:] Add, hogy nyitott legyen szívünk, a lelkünk és az értelmünk igéd meghallására. Kérünk, növeld hitünket, erősítsd reményeségünket, és tedd teljessé szeretetünket, hogy felismerjük: te vagy az egyetlen és igaz Isten. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] *Urunk, hallgass meg minket!*

[Lektor:] Kérünk, bátorítsd lelkünket, hogy mindazt, amit hallunk rólad, tovább tudjuk adni családjunkban, szereteteink, barátaink között. Kérünk, őrizd az evangélium tanítását szívünkben, hogy lelkünk mindig éber legyen arra, ami tőled származik. Adj kellő bölcsességet és értelmet, hogy amit kaptunk a keresztség szentségében, azt a Szentlélek megvilágosító ereje által elfogadjuk, befogadjuk, és élni tudjunk általa akaratod szerint. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] *Urunk, hallgass meg minket!*

[Lektor:] Add, hogy nemzetünk lelkileg újjászüljön. Ébredjen fel a hit világosságára, és cselekedjék annak igazságát. Éreztesd üdvözítő kegyelmedet népünkkel, hogy csak az egyedül igazat, téged kövessen és szolgáljon, ne azt, ami kárthatba dönt. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] *Urunk, hallgass meg minket!*

[Lektor:] Erősítsd a szolgálatban János, Péter, Tamás püspökünket, a lelkészeket; tedd készséggé az ige hallgatóit a hallásra és az abból fakadó cselekvésre. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] *Urunk, hallgass meg minket!*

[Lektor:] Védj bennünket a bajtól, a betegségtől, a szenvedésben légy erőnk és közziklánk, hogy lelkünk erősebb legyen a fájdalomnál. Vigasztaló szereteted gyógyítsa beteg testvéreinket, és erősítsd az őket ápolókat. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] *Urunk, hallgass meg minket!*

[Lelkés:] Szentháromság egy igaz Isten! A te képmásodra teremtettél minket. Add, hogy ez kiteljesedjen földi vándorpályánkon mindannyiunk üdvösségére az Úr Jézus Krisztus által.

[Gyülekezet:] *Amen.*

SEMPER REFORMANDA

„Mi dolog az, hogy erőnkön felüli dolgokon töprengünk, Isten ígéreteit és parancsait, amelyeket pedig igéjével s csodáival erősített meg, nem tudjuk hittel megragadni!”

► **Luther Márton:**

Jer, örvendjünk, keresztyének!
(Szabó József fordítása)

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE – 5MÓZ 6,4–7.14–15

Legyen a titok mindenkié!

Hogyan értelmezhetjük a ránk köszöntő vasárnapot? Teológiai összegzés? Liturgikus szükségszerűség? Egyáltalán: van-e valami különleges jelentősége Szentháromság ünnepének? Amúgy is valami folyamatos hanyatlás figyelhető meg az egyházi év ünnepei során, karácsonytól pünkösdig egyre súlytalanodnak az ünnepek: szükséges még egy vasárnapot külön ünneppé tennünk, mikor a többi ünnep erejét is fogyni érezzük?

Nem alkalmazkodhatunk a körülmények elszűrítő mivoltához, nem igazíthatjuk értékrendünket az értékeket visszajukra fordító gondolatokhoz. Ünnepként kell megélnünk egy, a gyülekezeten kívüli világ számára a többitől semmiben nem különböző vasárnapot. Ünnepe-nünk kell azt, hogy a legnagyobb titok, az Isten titkának jelenléte számunkra mindennapi valóság. Nem azért adatott nekünk, hogy maradéktalanul megfejtsük, hanem hogy megfoghatatlan nagysága és kimeríthetetlen mélysége minden dolgunkat felülmúlja, és minden fogyatkozásunkat korrigálja.

Advent elejétől mindig igyekszünk a szeretet, az igazság, a hatalom átfoghatatlan teljességéből egy-egy töredéket megérteni, átélni, hinni. A várakozás csendje, a találkozás öröme, a bűn fájdalma vagy az élet diadalának ujjongása mindig rádöbben, mennyire Istenre szorulunk.

Szentháromság ünnepén egy fokozhatatlan pillanatba sűrűsödik mindaz, amit eddig átélhettünk. Nem tudjuk kimondani, nem tudjuk megragadni, de itt van velünk és értünk.

„Az Úr a mi Istenünk, egyedül az Úr!” Senki mástól nem kaphattunk volna életet, csak tőle. Senki más nem

fordult volna olyan szeretettel lázadón engedetlené, hitetlenné váló gyermekeihez, hozzánk, emberekhez, csak ő. Senki más nem lett volna képes arra, hogy a történelem egy bizonyos pontján létrehozza a nagy találkozást, és megadja az embernek a legnagyobb csodát, hogy találkozzon az Istennel. Senki más nem tudott volna akkora szeretettel lenni, hogy személyválogatás nélkül minden embert magához öleljen az áldozat megtisztító fájdalmában. Senki más nem lett volna hatalmasabb a halálnál, és senki más nem lett volna olyan erős, hogy ezredéveken át megtartsa a teremtő szót, a megmozdító, megfordító igét: azt, ami ma is utolér bennünket.

Órula finomodott a kép a háromság egységének kimondásával, öhozzá közelítettünk mind nagyobb igyekezettel korról korra újrafogalmazott hitvallásainkkal. Az élet teremtése, a bűnös megváltása, az ige máig ható aktivitása olyan pontjai hitünknek, ahol leginkább rádöbbenünk: egyedül az Úr a mi Istenünk.

Isten teljességét hinni, teljességében lenni azonban nem pusztán áhítat, nem csak passzív szemlélődés. A teremtő, megváltó, megszentelő Úrral való találkozás olyan válaszra indítja az embert, amely nem más, mint az igazi szeretet válasza. „Szerecsd azért az Urat...” – mondja Igenk. A feltétlen, tökéletes szeretet megszólító szavára, megmozdító erejére nem lehet gyűlölettel válaszolni.

Isten titkával találkozni olyan titokzatos elkötelezést ébreszt az emberben, melynek titokzatossága a megmagyarázhatatlanságban rejlik. Mert a szeretet cselekedete gyakran megmagyarázhatatlan. Megmagya-

rázhatatlan ragaszkodni egy olyan hatalomhoz, amelynek léte, ereje sokszor nemlétként és gyengeségként nyilvánul meg. Megmagyarázhatatlan a másik emberhez kapcsoló kötelék. Megmagyarázhatatlan, hogy miért érzi üresnek, esetlennek, értelmetlennek az ember a létezését – mégoly tökéletes körülmények között is –, ha elszakadtak a szeretetkötelékek.

Átélni az Isten teljességének ember számára átélhető részét: lét egy végeérhetetlen szeretetfolyam áramlatában. Az élet, a megújulás, a növekedés napról napra tapasztalt ajándéka a teljes ember Istenhez fordulását adja: nem tőlünk függ, hanem kegyelem. Megélt kegyelem, nekünk adott kegyelem.

Ezért tehát „beszélj azokról!” Szentháromság ünnepe nem szabad, hogy elnémitson. Nem bújhatunk el mögé, hogy az egyház és a teológia történetének évszázadai, évezredei alatt könyvtárakra rúgó mennyiséget jegyeztek fel azokból az emberi gondolatokból, amelyek a Szentháromság titkát próbálták megfejteni. Szentháromság ünnepe nem a szabályosra csiszolt tan csillogásának ünnepe. Azt ünnepejük, hogy az Isten teljessége az ember teljességéért lett érthető szó, fogható test, megújító Lélek. A minden diadalmas tetteiben és apró rezdülésében ugyanazon Úr azt akarja, hogy mindannyian az ő teljességének részesei legyünk.

Szavaink csetlő-botló szavak? Mondatainkat, gondolatainkat kiforgatják? Igen, sokszor így van. De ha a tökéletes megengedi, hogy tökéletességéhez képest leginkább csak lelesülten dadogjunk róla, akkor meg kell tennünk szegyenkezés nélkül,

A VASÁRNAP IGÉJE

bátran. A gyermekek bátorságával, a gyermeki hit konokságával, hogy mindenki megérthesse, hogy a világ legnagyobb titkának részese lehet: a felérhetetlen Magasság lehajolt az emberhez, hogy magához emelje.

Izráel fiai Egyiptom istenei közül Kánaán kusza bálványimádó kultúrái közé igyekeznek. Előttük az Úr tűz- és felhőoszlopban, amely hamarosan emlékké, régmúlt idők titokzatos jelvévé válik. „Ne kövessetek más isteneket!” A felszólítás aligha szólalhatna meg aktuálisabban, mint éppen a mi korunkban. Titokgyártó és titokfűrésző, az ég alatt csodát váró kort élünk. A teremtő Isten vallási jelenséggé válik, tűnő-múló jelenségek pedig megistenülnek.

Szentháromság ünnepén tekintetünk a teljességre szegeződik, az ünnep lelkünkbe itatja az egyetlent, a tökéletest. Nem szabad hát csak összefoglaló lezárást, az egyházi félév summáját látnunk benne. Isten minden titka egy olyan szintézisben éri el tetőpontját, amely csak ahhoz fogható, mintha a mennyei Jeruzsálem kapuján egy pillanatra belátnánk a jövő falai közé. Bepillantunk, hogy még jobban vágyakozunk elérni oda, és még jobban akarjunk sokakat magunkkal vinni.

■ ÖRDÖG ENDRE

Imádkozunk! Urunk! Köszönjük neked, hogy bár mérhetetlenül nagyobb vagy nálunk, megadod, hogy lássunk, értsünk, higgyünk. Add, hogy teljességed titka ne kétségeket ébresszen! Adj hitet, hogy teremtő, megváltó, megszentelő műved részeseként a tiednek valljuk magunkat. Amen.

CANTATE

HITVALLÁS ÉS DICSŐÍTÉS

Szent vagy örökké, Atya Úristen, a magas mennyekben

► **Ezen a héten ismét sikerült úgy szerkeszteni rovatunkat, hogy az ünnep és a választott ének tematikája egybeessék. Az ismeretlen szerző műve valószínűleg a 16. században keletkezett. Az istentisztelet központi énekeként (graduálénekként) énekelhetjük Szentháromság vasárnapján, de más ünnepeken is.**

A Szentháromság egy örök Isten dicséretét, a doxológiát (görög szó: dicsőségmondás) a 4. század hitvitái óta a keresztények hitvallásként énekeltek. Legtöbb régi magyar és számos, ma is énekelte gyülekezeti énekünk – leginkább a himnusz eredetűek – utolsó versszakában találkozhattunk vele. Idézhetjük például egyik 16. századi, prédikáció utáni énekünket (*Mennynek és földnek nemes teremtője*): „Dicsőség neked, kegyes Atya Isten, / És uralkodó, áldott Fiú Isten, / A vigasztaló Szentlélek Istennel, / Örökké amen.”

A Szentháromság magasztalását istentiszteleti liturgiánkban – a leggyakrabban használt énekesverses rendben is – a bevezető zsolta (introitus) után énekeljük. A jól ismert elsőből idézhetjük: „Ó, Atya, Fiú, Szentlélek! / Téged áldjon szív és lélek, / Téged, dicső Szentháromság, / Dicsérsen az egész világ!” (EÉ 279,4)

A *Szent vagy örökké, Atya Úristen, a magas mennyekben* (GyLK 817) tulajdonképpen négy versszakosra kibővített doxológia. Az első versszak

a teremtő és megtartó Atya Isten dicsérete, a második a megváltó Jézus Krisztusé, a harmadik pedig az Atyával és Fiúval egyenlőségű, tanító és vigasztaló Szentléleké. Az Atya-Fiú-Szentlélek egységét erősíti, fogja össze a versszakok elején álló szóismétlés: „Szent”, amely egyben a Sanctusokra is emlékeztet.

2. Szent a mi Urunk, Úr Jézus Krisztus, kit értünk bocsátál, Kivel megváltál, hogy testünk miatt lelkünk el ne vesszen.
3. Szent a Szentlélek, ki az Atyával egy és a Fiúval, Aki vigasztal, és tanít minket az örök életre.
4. Szentség, dicsőség, légyen tisztesség a Szentháromságnak, Ki uralkodik egy Istenségben most és mindörökké.

A versszakok szimmetrikusan két részre bomlanak, amely az Isten és az ember közötti kölcsönös kapcsolatot jelzi: a „mi” nevében mondott hitvalló dicsőítés után a gyülekezet megnevezi, elfogadja Isten ajándékait. Atyaisten: „Ki teremtettél és megtartottál e nyomorult testben.” Jézus Krisztus: „Kivel megváltál, hogy testünk miatt lelkünk el ne vesszen.” Szentlélek: „Aki vigasztal, és tanít minket az örök életre.” Metrikailag is két hosszú, tizenhat szótagos verssorra bomlanak az egyes versszakok. A negyedik strofa összefoglalóan hirdeti a Szentháromság, egy Istenség örök voltát.

Az ének először 1602-ben jelent

meg nyomtatásban, kotta nélkül, *Újfalvi Imre* debreceni énekeskönyvében. Népszerűségét jelzi, hogy a 18. század végéig számos protestáns kéziratos és nyomtatott énekeskönyvben megtalálható, így például az *Új zengedező menyrei karban* is. A dallamot először az 1744-es kolozsvári énekeskönyvben jegyezték le, esetlegesnek tűnő ritmussal; az 1774-es debreceni énekeskönyv verziója viszont magán viseli a metrikus énekek jellegzetességeit. *Schulek Tibor* és *Sulyok Imre* a *Régi magyar istenes énekek* című gyűjteményben (RMIÉ 58), *Csomasz Tóth Kálmán* pedig a református énekeskönyvben (RÉ 241) páros ütemű, de különböző ritmusú változatot közöl.

A GyLK harmas lüktetésbe rendezi a dallamot, hasonlóan a *Ne hagyj elesnem, felséges Isten* kezdetű énekhez (EÉ 79): ez a kottakép a szerkesztők reménye szerint jobban elősegíti a szövegszerű éneklést. A két hosszú sor három-három kisebb egységre oszlik, 5, 5, 6 szótagszámmal. Az eol dallam a skála hangjain lépegetve emelkedik a kvintig, majd fokozatosan, az alsó váltóhangot érintve ér vissza az alaphangra: mindez hozzájárul a strofa kiegyensúlyozottságához, jól énekelhetőségéhez.

Érdemes megtanulnunk, mert ez az értékes régi magyar énekek repertoárját bővíthetjük!

■ H. HUBERT GABRIELLA

Nem csupán egyházi aktus

Lelektiztatás Harkán

► Emlékeztetés napra ébredt május 30-án a harkai evangélikus gyülekezet. Hosszú évtizedek után újra lelektiztatásra került sor az egyházközségben, miután a közösség lelektiztatására választotta *Wagner Szilárdot*. Az ünnepi istentiszteleten *Ittész János* püspök Lk 10,16–20 alapján hirdette Isten igéjét, és *Gabnai Sándor*, a Soproni Egyházmegye esperese iktatta hivatalába a már két éve Harkán szolgáló lelektiztort.

A püspök igehirdetésében elmondta, hogy a lelektiztatásnak az egyházi kérdéseken túlmutató jelentősége van. A beiktatott lelektiztát a szolgálat Istentől nyert biztonságában ve-

bennünket naponként a lelektiztort szolgáltaiban is.

Wagner Szilárdot Ittész János püspök 2003-ban avatta lelektizté Sopronban. Ezután négy éven át tanul-

kamarakórusát. Emellett ellátja a soproni Eötvös József Evangélikus Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola iskolalelektizti és hittantári feladatait is.

Beiktatása alkalmából Wagner Szilárd pünkösdi ünnepének vezérigéje (Zak 4,6) alapján prédikált a Szentlélek közösséget építő munkájáról, segítségül hívásának fontosságáról.

A két megindító igehirdetés után a jelenlévők valóban élő úrvacsorai közösségben tapasztalhatták meg a Szentlélek egybegyűjtő erejét.

FOTÓ: GOSZTOLA ESZTER

gezheti munkáját, hiszen az Úr rák bízva evangéliumát, amellyel nemcsak üdvösséget munkáló akarát közvetítjük, hanem a sokféle alakban megjelenő egyetlen ellenség, az ördög ellen is harcolunk. De ő tart meg

mányi ösztöndíjas volt Németországban, teológiai doktori és egyházzenei tanulmányokat folytatott. 2007 augusztusa óta szolgál a harkai gyülekezetben helyettes lelektiztként, megszervezte és vezeti a gyülekezet

Az istentiszteletet ünnepi közgyűlés követte, majd a vendégeket szeretetvendégség várta a parókia udvarán, illetve a gyülekezeti teremben.

■ TÓTH VIVIEN

A Lélek átjár és elindít

► A tordasi evangélikus templom és a parókia kert adott otthont június 1-jén, pünkösdhétfőn a **Fejér-Komáromi Egyházmegye missziós napjának**. A mintegy **háromszáz jelenlévő többsége az idősebb generációból került ki, de jelentős számú gyermekere is részt vett a rendezvényen. Volt olyan fiatal is, aki édesanya hívására jött el ismét a templom falai közé, hosszú idő után.**

A nap programjai a gyülekezet-építés fogalma köré rendeződtek. *Pintér Károly* nyugalmazott lelektizt többek között arra irányította a figyelmet, hogy Isten Lelke igenis munkálkodik a gyülekezetben – a tagokat újjászülí és megerősíti. Egy gyülekezeti közösség épülésének egyedül ez az alapja. Mindehhez jól illeszkedett *Kézdy Péter* előadása a gyakorlati megvalósulásról. A fiatal piliscsabai lelektizt ugyanis a lelkes, tenni akaró tagokat aktívan bevonja a gyülekezet életébe. Ezért ott jelentős közösségi fejlődés tapasztalható.

Ezt követően a tordasi-gyúrói társult egyházközség múltját és jelenét mutatta be *Süller Zsolt* lelektizt, a helyi fiatal kórus szolgálataival.

A délutáni program a székesfehérvári ifjak tartalmas színdarabjával folytatódott, ezt pedig játékos bemu-

latkozás követte: az egyházmegye gyülekezetei egy-egy jól működő csoportjának képviselője kapott röviden szót, hogy kiemelhesse a közösségére jellemző pozitívumot mint a gyülekezetépítés egy-egy jó példáját. A csákvári gyülekezet például a zene hullámhosszán tette mindezt: az igényesen vezetett kórus jól felkészült tagjai örömmel, összeszokott közösségként szolgáltak.

A napot úrvacsorás istentisztelet zárta *Schermann Gábor* tatabányai lelektizt szolgálataival, aki bár negatív példakkal, de elgondolkodtató módon illusztrálta, mi minden lehet az ember szívének középpontjában az Istenbe vetett hit helyett.

FOTÓ: BÓTTA DÉNES

Vajon engem mire indít a Lélek? Én mivel segíthetem a saját közösségem életét? – ez a legfontosabb személyes kérdéskérdésmegfogalmazódhatott meg a résztvevőkben a lelkesítő nap végére, köszönhetően a főszervezőnek, *Böjtös Attila* gyülekezeti munkatársnak, illetve a közreműködőknek, a tordasi és gyúrói segítőknek.

■ BALOG ESZTER

Tánc Kálvin templomában

Az Eurovízió keresztül számos ország televíziója közvetítette pünkösdi vasárnapján a genfi Szent Péter-székesegyházról azt az istentiszteletet, amelyen a világ reformátussága *Kálvin János* születésének ötszázadik évfordulójáról emlékezett meg. A protestáns család tagjaként az evangélikusok is örömmel kapcsolódhattak be – nem egyszerűen a közvetítésbe, hanem az ünneplésbe is. Személyesen az én érdeklődésemet az is színezte, hogy egy jó évtizeden keresztül dolgoztam a Duna Televízióban, így egyebek mellett sok istentisztelet-közvetítésért is felelős voltam. Így – a kettős ünnep öröme túl – azzal a szakmai érdeklődéssel is ültem le a képernyő elé, hogy e genfi közvetítés emlékező alkalmat hirdettek, ez bizony igazi pünkösdi istentisztelet volt. Ezzel pedig a szervezők példát adta arra, miként lehet izlése- sen és hitelesen megemlékezni egy emberről. Kálvinhoz, aki hosszú genfi szolgálata során vasárnaponként kétszer is itt prédikált, ez volt méltó. Nem egy halandó ember je-

lentőségének méltatása, hanem az üdvösségtörténet megjelenítése történik az istentiszteleten.

A gyülekezet egy Bach-korált énekelt, majd sorra következtek a nálunk bizony még szokatlan elemek. A stúdióban ülő felkészült kommentátor talán joggal érezte úgy, hogy a látottak és hallottak magyarázatra szorulnak. Előbb azt mondta el, hogy a külföldi reformátusok nem a nálunk megszokott palástot viselik, hanem az evangélikus lelektiztkére emlékeztető öltözetet. Majd amikor fiatalok rapstílusban adtak elő egy éneket, a genfi zsolttárok jelentőségét méltatta.

Ezt követően egy mezítlábás táncos kifejező mozdulatokkal jelenítette meg – egyetlen fuvola kíséretében – a félelemtől a csoda megtapasztalásáig vezető pünkösdi történetet. Az igényes művészi ábrázolás nem vont a figyelmet az ünnep lényegéről, ellenkezőleg: felerősítette, és a szekuláris néző számára is érthetővé tette.

Meglepetésekkel szolgált az igehirdetés is. *Antoine Reymond* svájci lelektizt a szószékről Istenről és az ünnepéről kezdett beszélni, ám prédikációjába valósággyal beleszólt egy színes bőrű asszony, valahogy így: „Talán így van, ahogy mondja. De mit jelent mindez a gyakorlatban?” Ezzel pedig kezdetét vette egy – a reformáció legjobb hagyományait is megidéző – dialógus-igehirdetés.

A magasröptű prédikáció üzenetét szó szerint a földre lehozó kongói teológusnő, *Liz Vibali Vuadi* egészen konkrétan kívánta értelmezni az olyan fogalmakat, mint egység, vi-

ÉGTÁJOLÓ

gasz, öröm, egység és béke. Közben ilyen merész mondatokat is megfogalmazott: „Nyissuk meg templomainkat a bántalmazott asszonyok és a menekültek előtt!”

Ettől aztán a másik lelektizt is megbátorodott, és „pünkösdi van, ne forduljunk hát magunkba” szavakkal vite tovább igehirdető társa gondolatait. Eleinte az egymástól oly távolinak tűnő elgondolások mind jobban közeltek egymáshoz, és a vége felé közösen fogalmazták meg az egyház társadalmi küldetését, valahogy így: „Mit te gyenek az egyházak a közéletben? Csakis Krisztust kell hirdetniük, a többi a Szentlélek majd elvégzi.” Ennek nyomán egyértelmű kritikának adtak hangot a globalizációval, a haszonelvűséggel és a túlzott fogyasztással kapcsolatban, és szorgalmazták a gazdasági tudás és a szociális igazságosság egyensúlyba kerülését.

A társadalomkritika természetes módon járt együtt saját egyházaik bírálatával is, amikor megkérdezték: „Miről hajlandó lemondani egy-egy egyház annak érdekében, hogy csak is Krisztusban éljen?” Csupa biblikus és reformátori gondolat – ugyanakkor ízig-veéig a mai embert megszólítva. Csakis ez méltó Kálvin – és per- sze *Luther* – szelleméhez. Magaról a

reformátorról alig esett szó – talán csak egy olyan idézet erejéig, hogy „ahol Istent tisztelik, ott az emberiséggel is törődnek” –, valójában éppen őhozzá méltóan hangzott az erőteljes kettős igehirdetés. Nem Kálvinról beszéltek, hanem a reformátort szólaltatták meg, ma is érvényes módon.

Az istentiszteleten Európa egyik legjobb kórusa, a Lausanne-i Ensemble Vocal énekelt.

A közvetítéssel kapcsolatban – amolyan foglalkozási ártalomként – két kritikát azért meg kell fogalmaznom. Az egyik éppen ezzel a rendkívül színvonalas előadással függ össze. A műsorvezető és a kommentátor éppen ez alatt látta jónak, hogy a Református Világszövetség működésével vagy éppen a magyar reformátusok egyesülésével kapcsolatos információkat osszon meg a nézővel. A másik, kissé zavaró jelenség az volt, hogy az amúgy kitűnő tolmács közvetkeztesen *Károli Gáspár* veretes bibliafordítását használta, ezért aztán a sok „vala”, „és lón”, valamint a „megtélenek mind Szentlélekkel” fordulat meglehetősen anakronisztikusan hatott a modern istentisztelet-közvetítésben.

Ezzel együtt öröm járta át az ember szívét, hogy pünkösdi ünnepén egy ilyen ökumenikus ajándékkal lepte meg a Magyar Televízió a hazai keresztényeket és minden érdeklődőt. Ahogy annak is örültünk, hogy az egyik befejező imádság magyarul hangzott el: *Pósfay György* evangélikus lelektiztünk felesége könyörgött anyanyelvén a Szentlélek

ajándékaiért. Az oratio oecumenicának ez a formája is megragadó volt: nyolc-tíz különböző nemzetiségű hívó egyszerűen csak a padban felállva mondott természetes szavakkal egy-egy imádságot. Az ezt követő *Miatyánk* pedig igazi pünkösdi csodaként hatott: ki-ki a maga nyelvén mondta az Úrtól tanult imádságot, amely mégis egyetlen egységes könyörgésként szólt meg.

A televíziós közvetítés szempontjából példaadó volt, hogy az úrvacsora szerzési igéinek elhangzása után egy lelektizt az Úr asztala elé állt, és kezeslen szavakkal elkészített a tévé- nézőktől. Még annyit érzékeltünk, hogy az istentisztelet úrvacsorával folytatódik. Presbiterok – köztük háttizsákos, fiatal lányok – az utcára, a templom előtt álló hívekhez is kivittek a kenyeret és a bort. A nyitásnak ez a gesztusa ugyancsak pünkösdi lényegéhez tartozik.

A genfi istentisztelet újlag meggyőzött arról, hogy a reformációnak érvényes üzenete van a 21. század emberéhez is: örülök, hogy egy minden szempontból színes és nyitott egyházban élhetek és szolgálhatok.

Fabiny Tamás püspök
Északi Egyházkerület

Keresztény tanúságtétel a batak kulturális örökségen keresztül címmel Indonézia budapesti nagykövete tartott sziporkázó előadást május 28-án a Fasori Evangélikus Egyházközség gyülekezeti termében. **Mangasi Sihombing** ahhoz a mintegy négymillió (!) hívet tömörítő Protestant Christian Batak Churchhoz kötődik, amely a Lutheránus Világszövetség legnagyobb ázsiai tagegyháza. Őexcellenciája a Fasorban rendszeres résztvevője a havonkénti angol nyelvű istentiszteleteknek.

■ DÉVAI GYÖRGY felvétele

Nehézségek és reménységek

A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet idei – sorrendben 19. – közgyűlését május 27-én délután tartották a szolgálat Grassalkovich utcai székházában.

A gyűlésen az elmúlt év közhasznúsági jelentését és az idei terveket **Lehel László** igazgató ismertette. Többek között szólt arról, hogy új irodaház építésének lehetősége körvonalazódik Budafokon, valamint emlékeztetett rá, hogy – a többi segélyszervezettől eltérően – ők nem részesülnek állami támogatásban, ez azonban reménységük szerint a jövőben megváltozik. Szükségesnek látják azt is, hogy a jövőben nevet változtassanak és új logóval jelenjenek meg.

FOTO: MENYES GYULA

Szemerei Zoltán, a felügyelőbizottság tagja pénzügyi beszámolójában elmondta, hogy a civil szervezetek tevékenységét nehezítő kormányzati intézkedések, valamint az évek óta csökkenő támogatások miatt az idei költség-előirányzatukban öt százalék forráshiánnyal számolnak. Ezt vagy a remélt állami támogatásból, vagy megtakarításból fogják pótolni.

Végül **dr. Bölcskei Gusztáv** levezető elnök köszönetet mondott minden munkatársnak és a támogatóknak, akik lehetővé tették, hogy a humanitárius munkában világviszonylatban is előkelő helyet foglaljon el hazánk ökumenikus – protestáns és ortodox egyházak által alapított és fenntartott – szeretszolgálat.

■ M. GY.

Testvéri találkozó a Mazsihisznél

A Veszprém Megyei Közgyűlés kulturális, kisebbségi és vallásügyi bizottságának szervezésében évek óta rendszeresen találkoznak munkamegbeszéléseken, közös kirándulásokon a történelmi keresztény egyházak lelkészei, egyházvezetői.

Május 27-én délelőtt viszont **Zoltai Gusztáv**, a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetségének (Mazsihisz) ügyvezető igazgatója invitálta hivatalába, valamint a budapesti Dohány utcai főzsinagógába és a tradicionális zsidó negyed nevezetességeinek megtekintésére az egyházak képviselőit.

A látogatást **dr. Egri Oszkár**, a Mazsihisz jogásza szervezte a mintegy tucatnyi résztvevő számára, akik találkoztak **Fröhlich Róbert**t főrabbiával is.

■ MENYES GYULA felvétele

Kiléptek a templom falai közül

► **Negyedik alkalommal rendezték meg Kőszegen a keresztény gyülekezetek a Határátlépő családi fesztivált, ahogy eddig is minden alkalommal, most is pünkösdhétfőn, az egyház születésnapján. A helyi katolikus, evangélikus és református egyházközség híveiben öt évvel ezelőtt született meg, hogy ne csak az ökumenikus imahét alkalmából mutassák meg a keresztények egységét, hanem együtt lépjenek ki a templomok falai közül, és töltsenek el együtt egy gondtalan napot.**

A program délelőtt a Jurisics-vár lovagtermében ökumenikus istentisztelettel kezdődött. A liturgiát **Elias Ohoiledwarin**, Magyarországon missziós munkát végző indonéz verbita szerzetes vezette evangélikus, református és baptista lelkészek, valamint domonkos nővérek közreműködésével.

Délután a programok benépesítették az egész kőszegi várat. A nap jelmondata: „Ott van életem Isten tenyerén” – áthatotta a tevékenységeket. A megnyitón az egyes felekezetek lelkészei az emberi és isteni kéz szerepét szemléltették. A továbbiakban minden korosztálytalálta az érdeklődésének megfelelő időtöltést.

Miközben a legkisebbek kézműves-foglalkozásoknak, íjászatnak, lovaslátnak hódolhattak, az idősebbek színházi bemutatók és előadások között válogathattak. Több társulat mellett idén is itt volt a korábban is népszerű Láthatatlan Színház, mely bekötött szemmel, az érzékek útján kalauzol végig bibliai történeteken. Újdonság volt viszont a Pillanatképek Improvizációs Színpad társulatának fellépése.

Akik eljöttek ezen a napos őszt idéző délutánon, megtapasztalhatták, hogy a hit nem életidegen dolog, hanem határátlépés: a félelem és önmagunk határának átlépése. S átlépése a keresztény hívőket mesterségesen szétválasztó határoknak is. Itt megélhették, hogy kereszténynek lenni nemcsak az istentiszteleti közösséget jelenti, hanem az együtt örülést, az oldott szórakozást is más keresztények, fiatalok, családok társaságában.

FOTO: SZERZŐ FELVÉTELE

A vendég missziós atya szülőföldről beszélt, téma volt **Ottlik Géza** és az ökológia fontossága. Volt bábszínház és akusztikus zene, a családoknak közös elfoglaltságot pedig a vidám akadályverseny kínált.

Úgy látszik, az efféle határnyitogatás híre gyorsan terjed, mivel szép számmal jöttek a napra a környező településekről, Szombathelyről és Győről is.

■ VARGA T. KRISZTINA

Protestánsok imádsága Európáért

A bécsi székhelyű Európai Protestáns Egyházak Közössége – amelynek alapítói között van a Magyarországi Református Egyház és a Magyarországi Evangélikus Egyház is – felhívással fordult tagegyházainak gyülekezeteihez és a gyülekezeteken keresztül Európa protestáns népéhez azzal a kéréssel, hogy közvetlenül vegyenek részt a kontinens közéletében az által, hogy a június 7-i választásokon élnek alapvető demokratikus

jogokkal, és az európai döntéshozók megválasztásához a maguk voksát adják.

E felhívásban külön utalás történik Közép-Európa országaira, ahol éppen húsz évvel ezelőtt – sok-sok áldozat és bátor tett árán – jutottak az emberek ehhez a demokratikus jogukhoz. Az évforduló kapcsán tehát külön bátorítást és biztatást kapnak azok, akik még egy szűk emberöltővel ezelőtt is csak durván korlátozva

bírtak ezzel a joggal, az európai közéletben való részvételüknek a lehetősége alig öt éves múltra tekint vissza.

Az Európai Protestáns Egyházak Közössége az alábbi imádsággal kéri a történelem Urának gondviselő szertetőt kontinensünk nemzeteire. Ennek az imádságnak az átérzésére, elmondására mi is meghívást nyertünk.

■ DR. BÓNA ZOLTÁN,
a Magyarországi Egyházak
Ökumenikus Tanácsának főtájkára

Urunk, mi a pünkösdöt ünnepeljük ezekben a napokban. Azt ünnepeljük, hogy te különböző származású és különböző nyelvű embereket egyesítettél egyházadban. Azt éljük át az egyházban, hogy a te közösségedben hogyan lesznek az emberek eggyé minden határon át.

Ezért vagyunk hálásak, amikor az emberek a világban is egymáshoz találtnak, felülemelkedve a határokon. Hálásak vagyunk az európai integráció folyamatáért, amely ellenségeket barátokká tesz. Kérünk téged Európa népeiért, hogy továbbhaladhassanak a megbékélés és békeség útján.

Kérünk azokért, akik ezekben a napokban Európában szükségét szenvednek. Azokért, akiket a pénzügyi és gazdasági válság sújt, akik munkájukért, egzisztenciájukért aggódnak. Segíts, hogy összetartsunk a nehéz időkben, és ne hunyjuk be szemünket mások szükségét látván.

Kérünk azokért, akik idegenként jönnek hozzánk Európa más országaiból vagy a világ más részeiről, mert

munkát keresnek vagy védelmet az üldöztetések elől. Azt parancsoltad nekünk, hogy tegyük az idegeneket barátainkká (3Móz 19,33–34). Segíts minket abban, hogy egyházadban az idegenek oltalmat találjanak.

Kérünk téged azokért, akik politikai felelősséget hordoznak közösségünkben, országunkban, Európában. Lelkessel erősítsd őket, hogy helyes döntéseket hozzanak a nehéz kérdésekben. Segíts minket, hogy ne hagyjuk őket magukra felelősségükkel, hanem kövesük és erősítsük őket a közösségért végzett munkájukban.

Urunk, Te parancsoltad nekünk: „Igyekeztek a városnak jólétén... és könyörögtek érte az Úrnak, mert annak jóléte lesz a ti jóléte.” (Jer 29,7) Ezért kérjük tőled a legjobbat közösségünkben, országunkban, Európában és világszerte. Segíts meg bennünket, hogy az európai parlamenti választások hozzájáruljanak a demokrácia erősödéséhez, és így erősítsék a békéért és a közjóért érzett felelősséget. Amen.

Bibliarevizíós műhelymunka

Dr. Lénart de Regtnek, a Bibliatársulatok Világszövetsége (UBS) fordítói konzultánsának szakmai vezetése mellett tartott egész napos tanácskozást május 19-én a Magyar Bibliatársulat szöveggondozó bizottsága.

Az MBTA tagegyházainak biblikus teológiai tanáiraiból álló testület az új fordítású protestáns Biblia új kiadását készítette elő. Miközben előadást hallgattak meg a bibliarevizíó nemzet-

közi elméletéről és gyakorlatáról, megvitatták a tervezett új kiadás alapelveit és gyakorlati teendőit, értékelték a 2006. április 1. és 2008. december 31. között beérkezett észrevételeket és szövegmódosító javaslatokat, valamint áttekintették azokat a feladatokat, amelyek ezen a területen a bibliatársulat munkatársai előtt állnak a következő két-három esztendőben.

► **EvÉlet-infó**

FOTO: MBTA

HIRDETÉS

Pályázat oktatási-intézmény-vezetői tisztségre Szarvason

A Szarvas-Újtemplomi Evangélikus Egyházközség presbitériuma pályázatot hirdet a Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Evangélikus Általános Iskola és Óvoda (5540 Szarvas, Kossuth u. 43.) igazgatói tisztségére.

A pályázat feltételei: szakirányú végzettséget igazoló felsőfokú oklevél, angol nyelvvizsgát igazoló okirat, legalább öt éves szakmai gyakorlat. Elvárás a szakirányú vezetői szakvizsga vagy megszerzésének vállalása.

Az igazgatói tisztség 2009. augusztus 15-től tölthető be. A megbízás öt évre szól.

A munkakörhöz kapcsolódó juttatások: bérezés, vezetői pótlék a Kjt.-ben meghatározottak alapján. Lakást is tudunk biztosítani a pályázó részére.

A pályázat benyújtásának határideje az Oktatási Közlönyben való megjelenéstől számított harminc nap.

A pályázatnak tartalmaznia kell a pályázó jelenlegi munkahelyét, beosztását, önéletrajzát, részletes szakmai önéletrajzát, az oktatási intézmény vezetésére vonatkozó szakmai programját, szakmai helyzetelemzésre épülő fejlesztési elképzeléseit. A pályázathoz mellékelni kell a legmagasabb iskolai végzettséget igazoló okmányok hiteles másolatát, érvényes erkölcsi bizonyítványt, keresztlevelet, okfirmációi vizsgát igazoló okiratot, valamint lelkesítő ajánlást.

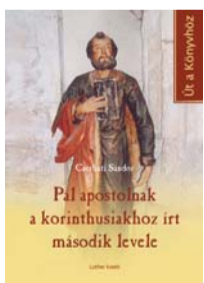
A pályázat kiírója biztosítja a pályázó részére a szükséges mértékű tájékoztatást, és lehetővé teszi az iskola megtekintését.

A pályázatot zárt borítékban, „Intézményvezetői pályázat” megjelöléssel kell benyújtani. Postacím: Szarvas-Újtemplomi Evangélikus Egyházközség, 5540 Szarvas, Szabadság út 70. Telefon: 66/313-131.

A közoktatási intézmények vezetőinek megbízására és ennek feltételeire vonatkozó hatályos előírásokat a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. tv. (Kt.) és a 11/1994. (VI. 8.) MKM-rendelet, valamint az MEE (Magyarországi Evangélikus Egyház) 2005. évi VIII. tv. 60. § (1-4) tartalmazza.

A Szarvas-Újtemplomi Evangélikus Egyházközség presbitériuma

HIRDETÉS

Meghívó

A Luther Kiadó szeretettel várja az érdeklődőket Cserháti Sándor Pál apostolnak a korinthusiakhoz írt második levele című könyvének bemutatójára az Evangélikus Hittudományi Egyetem Teológusotthonának földszinti kápolnájában.

Időpont: június 10., 17 óra. Cím: 1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3.

„Embereké lettünk általa”

Beszélgetés D. Keveházi Lászlóval, Gaudiopolis első miniszterelnökével

► 100 éve született Szehlo Gábor címmel 62 oldalas tanulmányt publikált az egykor zsidó és nem zsidó, de családjukból kiszakadt gyermekek megmentéséről híressé vált evangélikus lelkészről. A füzet a Luther Kiadó gondozásában jelent meg május 25-én, a Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközség templomában tartott Szehlo-émlékkonferenciára. „Gábor bácsiról” a konferencia szünetében beszélgettem D. Keveházi László nyugalmazott lelkésszel, egyháztörténésszel.

– Laci bácsit szólíthatnám úgy is, hogy „miniszterelnök úr” – de hogy miért, annak még ne vágjunk elébe. Hogyan emlékszik vissza arra a napra, amikor először találkozott Szehlo Gáborral?

– 1945 októberében kerültem hazára, azelőtt hadapródiskolás voltam. Édesapám, szüleim azt szerették volna, hogy lelkész legyek, de én ki akartam ugrani a családból. Hadapródként hadifogságba kerültem. '45-ben, amikor hazakerültem, édesapám börtönben volt, édesanyám pedig a győri szeretetotthonban dolgozott. Otthonunk nem volt. Akkor Túróczy Zoltán püspök úr azt mondta: „Fiam, menj Szehlo Gáborhoz!” Fogalmam sem volt róla, hogy kicsoda Szehlo Gábor. Amíg felértem Pestre, természetesen tájékoztattam róla. Megtudtam, hogy sok zsidó gyermek életét mentette meg. Akkor pedig már az aggasztott, hogy miként fogadnak majd, mit szólnak, ha én oda beállítok.

1945 októberének közepén léptem be először az otthonba – s pontosan az történt velem, mint a példázatbeli tékozló fiúval: az „apa” nem engedte, hogy végigmondjam, ki is vagyok, miért jöttem. Szehlo Gábor magához ölelt, s annyit mondott: „Itt a helyed.” Amikor bevitt a nagyfiúk szobájába – tizenhét éves voltam –, bemutatott nekik, s kiderült, nem én vagyok az első a nem zsidó oldalról. Hamar összebarátkoztunk, s elmondhatom: néhány nap múlva már nem tudtuk egymásról – azaz semmit sem számított –, hogy ki honnan, „melyik oldalról” jött...

– Az evangélikus múzeum nemrég nyílt Szehlo-kiállításán Laci bácsi az otthonteremtő, a jó pásztorot hirdető lelképásztor, az édesapa, a családteremtő, a közösségszervező Szehlo Gábort idézte élénk meleg szavakkal... Szehlo Gábor személyiségének melyik vonása volt a legmélyebben ható, amire ennyi év távlatából emlékeznek? Mint fiatal emberre, hogyan hatott a kisugárzása?

– Gábor bácsi soha nem tartozott az agresszív misszionáriusok közé – később ez aztán egy kis problémát is okozott mind az egyházzal, mind az állammal kapcsolatban. Mindig azt mondta, hogy neki az volt a feladata, hogy életet mentsen. És nemcsak úgy, hogy életben maradjanak, hanem hogy „nagybetűs” emberi életet tudjanak élni utána, és ne utacagyerekként kelljen felnőniük. Számomra ez volt az első, ami megfogott benne.

A második, ami nagyon megragadott, hogy én – aki két évet töltöttem az intézetben – talán kétszer láttam haragudni. Akkor pedig nagyon megvolt rá az oka. De akkor is lecsillapodott. Az a mosolygós képe van előttem, amelyet olvasóink is láthattak már az Evangélikus Életben a kiállítás kapcsán: az a kedves, derűs, visszamosolygó sofőr az autóban. Ez maradt meg bennünk, Szehlo-gyerekekben.

A harmadik pedig az a vonása, hogy szekulárisan tudott prédikálni. Mire gondolkodok? Ha felolvastam egy textust, akkor arról úgy tudott beszélni, hogy az bennünket, tizenéves gyerekeket – akik közül sokakat bizony egyáltalán nem érdekelt se Biblia, se egyház, se Ur-isten – meg tudott ragadni, meg tudott szólítani! Nem paposan prédikált, ha szabad így mondanom. Horváth Ádám filmrendező is erről beszélt a konferencián: az intézetben soha nem volt „kötelező” istentiszteletré járni. Mégis mindannyian ott szorongtunk... Hallgattuk őt. Nem felejttem el az ilyen mondatait: „Isten-nél nincs egyke. Te a testvérem vagy, és ha a testvérem vagy, akkor az azt jelenti, hogy minden gondod az enyém is.” Vagy egy másik mondata: „A szeretet halkán lép, nem kér dekórumot, és az egész életet áthatja.” Ezek olyan mondatok voltak, amelyek az egész életet jelentették számunkra! Ahelyett, hogy utacagyerekké váltunk volna, emberekké lettünk – általa.

– Hogyan szervezte Szehlo Gábor a gyermekek közösségét, köztársaságát? A Gaudiopolis, az Örömváros milyen ötlet alapján született? Volt-e hasonlóra példa itt, Magyarorszá-

FOTO: BOLLA SZUSZANNA

tott nekünk egy amerikai filmet, amelyben egy hasonló – csak fiúkból álló – szerveződés jött létre. Gábor bácsi sokat beszélgetett aztán erről Szőke Balázs nevű tanárukkal, aki később az iskola igazgatója lett. Szőke Balázs az egyik este bejött hozzánk '45-ben, és azt mondta: „Gyerekek, ismeritek A fiúk városa című filmet – csináljunk mi is valami hasonlót.”

Talán mondanom se kell: rögtön lelkesedtünk a gondolattal! Már aznap este gondolkodni kezdtünk a különböző tisztségekről, de az állammal a nevét nem határoztuk meg, hanem – nagyon is demokratikus módon – pályázatot írtunk ki rá. Három nap múlva meg is lett a név: Gaudiopolis. Ezután minisztertanácsot alapítottunk, s valóban, életem egyik legmeghatározóbb élménye volt, hogy a sok zsidó és más okból menekült gyermek között engem választottak első miniszterelnökké. Horváth Ádám például kultuszminiszter lett, de természetesen volt igazságügy-miniszterünk is, és minden tárca ki volt osztva. Hetente tartottunk minisztertanácsot. A tanácsban részt vehettek a különböző otthonok polgármesterei is. A programok megbeszélésétől kezdve a legkisebb fegyelmi vétségekig minden ügyet megtárgyaltunk a minisztertanácsban.

Első államelnökünk az igazgató úr, Szőke Balázs volt. Azután Szehlo Gábor következett. Nagy élményem, hogy a levéltárban megtaláltam a Gaudiopolis jelvényét, amelyen az a szöveg áll: „Igazoljuk, hogy Szabó György az ifjúsági állam tagja – Keveházi László miniszterelnök, Szehlo Gábor államelnök.”

– A kiállításon csak úgy, mint a konferencián, hála Istennek, sokan voltak egykori megmentettek, az otthon

területen? Ha azt mondom, miniszterelnök úr, milyen emlékek idéződnek fel Laci bácsiban?

– A Gaudiopolis – mint később megtudtuk – Szehlo Gábor ötlete volt, de arra vigyázott, hogy ne neki tulajdonítsuk. Mindig vigyázott, hogy soha ne erőltesse ránk az elképzelését. Akkoriban megmuta-

nok lakói. Külföldről is hazajöttek az ünnepre. Fogalommá lett ez a kifejezés: Szehlo-gyerekek. Hogyan tartották később, életük további szakaszában a kapcsolatot egyrészt Gábor bácsival, másrészt egymással? Milyen erőt, tartást adott az a meghatározó élmény, hogy ilyen közösségből indultak tovább?

– Később mintha ritkult volna Gábor bácsi körül a levegő. Az államosítás, majd Svájcba történt kimenetele után mind az állam, mind az egyház „igyekezett” megfelekedezni róla. Állítólag később, amikor a Jad Vasem-kitüntetését megkapta, odakint nagyon elismerték, itthon pedig – nagyon elfelejtették... Szehlo Gábort egyébként Nobel-békedíjra is felterjesztették, ám abban az évben Willy Brandt kapta a díjat. Ezt azért mondom, mert ebben az időben egyedül a Szehlo-gyerekek ápolták az emlékezetét, s el is határoztuk, hogy minimum évente egyszer összejövünk. A budavári gyülekezet fogadott be bennünket. Évente így találkoztunk, és meséltük el egymásnak, hogy mi történt velünk. Újra meg újra felelevenítettük az emlékeket.

A „Szehlo-gyerekség” azonban nem egyszerűen emlékezet kérdése. Egy bizonyos tartást adott nekünk a további életünkre. Nemcsak hogy nem feledkeztünk el arról, amire Gábor bácsi tanított és nevelt bennünket, hanem a mindennapi életben is segített mindaz, amit tőle tanultunk és láttunk. Horváth Ádám említette, ha rossz passzban van, mindig az aroni áldás jut eszébe, de valamennyien így voltunk: Gábor bácsi emlékéből éltünk. Személyesen azt mondhatom: nagyon valószínűnek tartom, hogy Gábor bácsinak a jó pásztor tanítását megvalósító példája hatására indultam el az egyházi szolgálat útján.

– S ő ezt talán nem is sejtette...?

– Gábor bácsi nem indított el senkit direkt vagy missziói szándékkal a lelkesítő pályára – más kérdés, hogy a lényének, a cselekedeteinek ilyen hatása is volt. A szív, a mosoly, a magához ölelő szeretet, az, hogy őt csakis a bajbajutottak megmentése érdekelte és nem az, hogy ki került bajba, hogyan és miért került oda, ez a belőle áradó, megkülönböztetés nélküli szeretet nekem mindig a jézusi példázatot juttatta eszembe. Aki a verembe esett, annál nem azt kell nézni, hogy ki az, hanem azt, hogy bajba jutott, és segíteni kell rajta. Amikor a zsidók mentésével megbízták, egy furcsa – számunkra talán meghökkenítő – mondatot mondott: most nem imádkozni kell, mert Isten nem orákulum, hanem tenni kell. Ezt tanultuk tőle...

– Hogyan ápoljuk jól, helyesen Szehlo Gábor emlékét egyénenként és egyházi szinten? Mit tenne, mit mondana 2009-ben Szehlo Gábor? Mit üzen nekünk az ő élete?

– Szehlo Gábor soha nem az egyházmentésre gondolt, ezt sok levelében olvastam, hogy az egyház igyekszik menteni magát, mindenféle bajból. Ő mindig a mások mentésére gondolt, azokéra, akik éppen bajban voltak. A kérdés ez: kik vannak most bajban? Ő ezt nézné. Azt gondolom, felhívna a figyelmet a hajléktalanokra, azokra a gyerekekre, akik éheznek, azokra a cigányokra, akiknek a helyzetével törődni kellene. Gábor bácsi mindig azok felé fordult, akik „körön kívüliek” voltak, s erre tanított minket. Ez a jó pásztori szolgálat.

■ KŐHÁTI DÓRA

Gondolatok a „Küldetés” kapcsán

Frenkl Róbert felügyelő testvérem az *Evangelikus Élet* 74. évfolyamának 21. számában (2009. május 24.) megjelent, *Küldetés* című – *Sztehlo Gáborra* emlékező – írásának néhány mondata indított az alábbi gondolatok megfogalmazására.

Magam is egyetértek azzal, amit felügyelő testvérem ír: Magyarországon elég széles körben fordul elő „a holokauszt relativizálása, a gulág, a Don-kanyar, az afrikai népiértások szembeállítására Auschwitz gázkamráival”. Sokan vannak, akik valóban szembeállítják egymással a népiértások borzalmaival, akik valóban pusztán a holokauszt retteneténél kisebbítésük okán emlegetik a gulágot, a holodomort (az ukrán nép ellen mesterséges éhínség által elkövetett sztálini népiértás) és más rémtettek irtózatát.

Frenkl Róbert írja: „Auschwitz után már bűn a relativizálás, a borzalom enyhítése más tragédiák említésével.”

A kölcsönös és mára olykor irracionálissá váló, mindkét oldali érzékenység (és harag) miatt (maga az is botrány, hogy ily tragédiák kapcsán két oldalról szó lehet!) valóban célszerű, hogy mikor Auschwitzról emlékezünk, akkor szóljunk arról; s mikor a gulágról, akkor ne keressünk viszonyítási pontokat a holokauszttal.

Ugyanakkor – s ebben vitatkozom felügyelő testvéremmel – önmagában semmiképpen nem tartom sem relativizálásnak, sem bűnnek, ha valaki a holokauszttal párhuzamosan a zsidó nép szenvedése mellett más népek szenvedéseiről is gondolatokat fogalmaz meg. És könyörgöm, az Isten szerelmére: valóban nem a holokauszttal szemben, hanem azzal párhuzamosan, s nem relativizálva egyiket sem, hanem éppen *abszolútizálva* mindegyiket!

Tudniillik: ha csak a holokausztot nem szabad relativizálni, akkor a soa (a zsidóság vézskorszaka) szükségszerűen abszolútummá válik, és minden más nép szenvedése pusztán relatív. A relatív minősítés pedig bármely nemzet áldozatainak és az áldozatok hozzátartozóinak, utódainak fáj, és megalázó.

Megmondom, mire gondolok: édesapám alig tizenhét évesen – jóllehet katona sem volt, fegyvert sem fogott – húsz hónapot volt rabosolva a Donyec-medence bányáiban sok ezer sorstársával együtt. Szerencséje volt: ő csak húsz hónapig. Az éhezés és a betegségek következtében csonttá soványodva, idegeiben megroppanva, egész testében remegve érkezett haza szülőfalujába, ahol az atyai házban már idegenek laktak, mert – jóllehet nem voltak volksbundisták – nagypapámat s oly sok rokonunkat addigra már elűldözték otthonaikból. Édesapám nagybátyja – apai nagyanyám testvére – az éhezés és legyengült emberek számára kegyetlenül nehéz munka és a betegségek következtében halt meg sok-sok rabtársával együtt abban a raboslatában a Donyec-medencében, ahol édesapám is szenvedett.

Nagyanyám számára testvérbátyjának halála és fiának raboslagosorsója nem volt relatív. Abszolút volt. Éppen úgy, mint sok százezer magyaré és svábé és sokmilliónyi más nemzetbelié azokban az években – a gulágon.

Édesapám apai nagynénjének férjét itthon, Magyarországon koncepciók kulákperben ítélték halálra az ötvenes évek elején. A halálos ítéletet követően ismeretlen helyre vitték, a hozzátartozókkal sem az ítélet végrehajtásának időpontját, sem helyszínét nem közölték. Soha többé nem látta senki, azóta sem tudni, hol gyilkolták meg, hol dobták valami gödörbe a tes-

tét. Hiába kutattak utána újra meg újra, sok éven át.

Mind az ő szenvedése, mind pedig családjának rémülete és gyásza mindannyiuk számára abszolút volt. (Jóllehet az egész emberiség szemben csak Krisztus szenvedése valóban abszolút: az vette el a világ minden bűnét s szenvedését, és az ad örök életet...)

Világi, sőt hitetlen véleményformálók által – annak irracionális okán – a holokauszt kiemelése, egyedivé avatása és abszolútizálása számomra nem értelmezhető. Hiszen könnyen adódik a kérdés: lehet bármilyen módon racionálisnak mondani az oly sok nemzet ellen elkövetett sztálini rémtetteket?

Izrael népének sorsa, egész történelme kizárólag Isten ígéretének fényében, Izrael kiválasztottságában válik egyedivé: „Bizony te éretted gyilkoltak mindennapon; tekintettek bennünket, mint vágó-juhokat.” (Zsolt 44,23; Károli-fordítás) De az Úr a régi szövetségéhez, Izrael népehez való hűségét megtartva, az egész emberiséggel – benne Izraellel is – új szövetséget is kötött. Ennek fényében Pál apostol a *Római levél* csodálatos nyolcadik fejezetében a fenti ígért habozás nélkül a keresztények üldöztetésére alkalmazva megismétli: „Te éretted gyilkoltatunk minden napon; olybá tekintenek, mint vágó juhot.” (Róm 8,36; Károli-fordítás) Teheti Pál ezt azért is, mert Krisztus „a mi békességünk, ki egygőz tette mind a két nemzetet, és lerontotta a közbevetett választófalat” (Ef 2,14; Károli-fordítás). „Mert nincs különbség zsidó meg görög között, mert ugyanaz az Úr mindenkinek...” (Róm 10,12; Károli-fordítás)

Ha már nincs közbevetett választófal (óh, bár ne volna!), nem kellene mind zsidóknak, mind nem zsidóknak legalább a szenvedésekben keresnünk és megtalálnunk a közösséget, meghagyva egymásnak – a szenvedés abszolút voltában történő legkisebb különbségtétel nélkül –, hogy sirassa ki-ki a maga halottait? (Vagy akár: siratni egymásét?)

Richard Wurmbrand zsidó származású evangélikus lelkész – aki maga tizennégy évet töltött Románia kommunista börtöneiben – a hitleri és a sztálini rémtettek összevetése kapcsán az alábbi párbeszédéről tudósít *Megkínözva Krisztusért* című könyvében: „Találkoztam egy keresztényvel, aki a náci alatt szenvedett. Biztosított, hogy teljes mértékben az én oldalamon áll, amíg bizonyoságot teszek Krisztusról, de egy szót sem kellene szólnom a kommunista ellen. Azt kérdeztem tőle, hogy a Hitler németországi zsarnoksága ellen harcoló keresztények rosszul cselekedtek-e, és csak arra kellett volna szorítkozniuk, hogy a Bibliát magyarázzák, anélkül, hogy egy szót szólnának a zsarnok ellen. A válasz ez volt: »De Hitler megölt hatmillió zsidót! Egyszerűen beszélni kellett elene!« Erre azt mondtam: »A kommunisták megölték harmincmillió orosz, kínaiak és kelet-európaiak millióit. Zsidókat is megölték. Csak akkor kell tiltakoznunk, ha zsidókat ölnek, s nem, ha oroszokat?« Így válaszolt: »Ez egészen más dolog.«

Nem kaptam hozzá magyarázatot. A rendőrség megvert Hitler idejében, és megvert a kommunista alatt is, és nem vettem észre a különbséget. Mindkettő nagyon fáj.” Igen. Mindkettő nagyon fáj ma is.

Nem akarom „enyhíteni” Auschwitz borzalmait. Maga a gondolat is képtelen. Csakúgy, mint „relativizálni” bármely más népiértást.

■ DRÜSZLER FERENC felügyelő (Pesterzsébet)

A LAKOSSÁG NEM AKART ELSZAKADNI

A 90 éves Bratislava és az 1000 esztendő Pozsony

► **Kilencvenéves Bratislava, az a város, amely Pozsony néven Magyarország régi fővárosa volt. Az első világháború után a várost a megszálló cseh katonák példátlan kegyetlenséggel foglalták el. A lakosság ugyanis nem akart idegenbe szakadni, véleményüknek pedig tömegtüntetésen adtak hangot. A cseh katonák azonban vérbe fojtották a megmozdulást.**

Bratislava tehát kilencvenéves, Pozsony azonban ezer, merthogy a város Szent István királyunk egyik derék katonájáról, *Poson* vitézről kapta a nevét, aki az erősség első várispánja volt.

De hogyan lett Pozsonyból Bratislava? És hogyan született ez a név? A kérdés azért is helyénvaló, mert a történelmi Magyarországon Pozsony a szlovákok Presporoknak hívták, amely a német Pressburg szláv változata. A szlovákok tehát Bratislavának 1919 előtt sosem nevezték.

Abban az évben vették elő a magyarul is kívülően beszélő *J. Šafárik* szlovák történész 1837-ben megalkotott téziséit, amely szerint a város a magyarok honfoglalása előtt a Nyagomorva Birodalomhoz tartozott, annak pedig *Vratislav* volt a fejedelme. Egyébként csak egy hajszálon múltott, hogy erre a névre cseréljék le a város régi, vagyis magyar nevét, hiszen az akkori amerikai elnök iránti tiszteletgömbül a *Wilsonovo* vagy *Wilsonovo mesto* elnevezés is felmerült (1918-ban számos prágai hivatalos papíron így emlegették Pozsonyt). *Woodrow Wilson* ugyanis a világháború alatt kiállt a nemzetek örendelkezési joga mellett, és hálából kívánták az ő nevével illetni a várost.

Amikor Pozsony német és magyar lakossága megtudta, hogy a prágai kormány igényt tart a városra, a népek örendelkezéséről szóló wilsoni elvekben bíva 1918-ban nemzeti tanácsot hoztak létre, és hitet tettek Magyarország mellett.

A Csehszlovák Légiónak első ízben 1918. október 31-én intézett támadást a város ellen, de a 16–17 éves hadapródtanoncok heves harcok árán – akkor még – visszaverték őket. Az olasz *Ricardo Barecca* ezredes által vezetett légiónak azonban január elsején újra támadott. Először a környező településeket és a külvárost foglalta el, majd néhány napon belül az egész várost megszállta.

Mindezt akkor a város polgárai csak ideiglenesnek gondolták. Február 4-én viszont a Felvidékből nagy hirtelen Szlovákiává átvedlett tájegység igazgatásával megbízott megszálló erők parancsnoksága, valamint az általuk támogatott kormány Zsolnáról Pozsonyba tette át a székhelyét, ami már a város lakossága számára is egyértelművé tette, hogy Pozsony végérvényesen elszakadt. Ráadásul Zsolnáról megüzenték, hogy a kormány fogadására a város költségein pontosan oda építsenek egy díszkaput, ahol *I. Ferenc József* magyar király 1909-es pozsonyi látogatásakor is állott. Annyi volt csak a kitétel, hogy most nagyobb és díszesebb legyen.

A város polgárai új uraikat nem fogadták lelkesen, nem kívántak belenyugodni az impériumváltásba. A német és magyar anyanyelvű lakosság (41 százalék német, 40 százalék magyar, 15 százalék szlovák) a házaiba húzódott, a

munkásság és a közalkalmazottak pedig általános sztrájkba kezdtek. Minden zárva volt.

A kormány bevonulását egyedül a várost megszálló Csehszlovák Légiónak katonái figyelték lelkesen, ők álltak a Vásártéren díszsorfalat, majd a környező hegyekben toborzott szlovák katonák tettek esküt Csehszlovákiára.

Február 12-én viszont az egész város kivonult ugyanerre a térre, hogy hitet tegyenek Magyarország mellett, és tiltakozzanak a megszállás miatt. A mintegy tízezer tömegre – *Ricardo Barecca* tudta nélkül – a cseh katonák a tér több pontjáról is tüzet nyitottak, majd szuronyrohamot intéztek a rémülten menekülő emberek ellen. Amikor az olasz ezredes értesült a történetről, a helyszínre sietett, hogy leállítsa a vérengzést, őt azonban egyik katonája puskaussal leütötte.

A hivatalos jelentés később úgy fogalmazott, hogy a katonaság azért volt „kénytelen” fegyvert ragadni, mert a tömeg hógolyóval megdobálta őket.

A sortűz és az azt követő szuronyroham következményeképp kilenc tüntető életét vesztette, legalább huszonhárom pedig súlyosan megsebesült. A kisebb sérültek száma megközelítette a százat.

Az áldozatokat a Csalogányvölgyi temetőben temették el. Ma is meg lehet találni sírjukat, nem messze *Alexander Dubček* sírjától. Amúgy a terror még sokáig folytatódott, amiért jó példa, hogy a tizennégy éves *Hubert Károly* az áldozatok temetése napján lőtték le. A fiatal ember „bűne” az volt, hogy lehajolt, mert kikötődött a cipőfüzője. A megszálló hadsereg egyik cseh katonája pedig azt hitte, hogy a diák a fenekét mutatja. Ezért kellett meghalnia.

A várost – Presporok (Pozsony) néven! – még ebben az évben, vagyis 1919-ben Szlovákia fővárosává nyilvánították. (A Bratislava nevet csak ezt követően aggatták rá.) Ugyanebben az évben szűnt meg az Evangelikus Teológiai Akadémia, 1921-ben pedig az Erzsébet Tudományegyetem.

Azért akad még magyar emlék bőven. A mai szlovák köztársasági elnök rezidenciája például az egyik magyar főnemesnek *Mária Terézia* életében épített palotájában található, a kormány székháza pedig az esztergomi érsek nyári palotájának épült ugyanekkor. A szlovák Képzőművészeti Főiskola a Pálffy-palotában, a Közélelmezési Kutatóintézet az Esterházy-palotában, a Szlovák Képzőművészek Szövetségének székháza *Mirbach János* palotájában található. Az egykori Magyar Királyi Építészeti Kamara székháza most a Szlovák Egyetemi Könyvtárnak ad otthont, a Grassalkovich-palota pedig ifjúsági központként működik.

De hogy a magyar emlékeket tovább soroljuk, Pozsony mintegy háromszáz éven keresztül hazánk fővárosa volt, hiszen Buda 1541-ben történt elfoglalása után a magyar királyok koronázóvárosa, 1848-ig pedig számos országgyűlés helyszíne volt. Ráadásul 1572 és 1784 között – tehát több mint kétszáz éven át – szinte megszakítás nélkül a pozsonyi vár délnyugati kaputornyában őrizték a magyar Szent Koronát és a koronázási jelvényeket.

■ JEZSÓ ÁKOS

„Dunáninnen”

Ki hallott már manapság erről a tájegységről, amelyre szintén ráillik az, hogy „egyszer volt”? A Dunántúl – az igen, arról vélhetőleg mindenki tudja, hogy hol van. No de a „Dunáninnen”? Nos, a Dunáninnen éppen úgy, mint a Dunántúl vagy a Tiszáninnen és a Tiszántúl, egyaránt Pozsonyból, Magyarország régi fővárosából kell nézni. Mert bizony nem Budáról, hanem Pozsonyból nézvést adták Magyarország eme négy tájegységének a nevét. A Dunáninnen a Kisalföld északi része, amelyet manapság Szlovák-alföldnek hívnak, a Tiszáninnen pedig a Tisza és a Felvidék közti táj.

■ J. Á.

A hónap könyve – júniusban a Luther Kiadótól 30% kedvezménnyel

Sz. Bérczi Margit: Búval teljes esztendeim – Petrőczy Kata Szidónia életregénye

Vásárolja meg a hónap könyvét kedvezményesen!
Eredeti ára: 1980 forint.

http://bolt.lutheran.hu/ • E-mail: kiado@lutheran.hu
Fax: 1/486-1229 • 1085 Budapest, Üllői út 24.

Bach-hét-nyitány huszadszor

Kamaraesttel vette kezdetét pünkösdhétfőn a 20. budapesti Bach-hét a Deák téri evangélikus templomban. A hagyományoknak megfelelően a nyitóalkalmakon ezúttal is elhangzott igehirdetés, amelynek szolgálatát *Gáncs Péter* püspök végezte. *Lukács Gabi* felvételén a Weiner–Szász Kamaraszimfonikusok és a szólót éneklő *Bodrogi Éva*. A hét zárásaként június 7-én *Bach* h-moll miséje csendül fel a Lutheránia énekkar és a Budapesti Vonósok Kamarazene előadásában.

Kötetté érett a nógrádi evangélikus egyházmegye története

► Majdnem száz év késéssel jelent meg *Okolicsányi József* műve, *A Nógrádi Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyházmegye monográfiája*. A kötetet az Északi Egyházkerület Püspöki Hivatalában mutatták be május 28-án. A reformáció kezdetének négyszázadik évfordulójára, 1917-re tervezett megjelenést az első világháború tombolása, majd Trianon akadályozta meg.

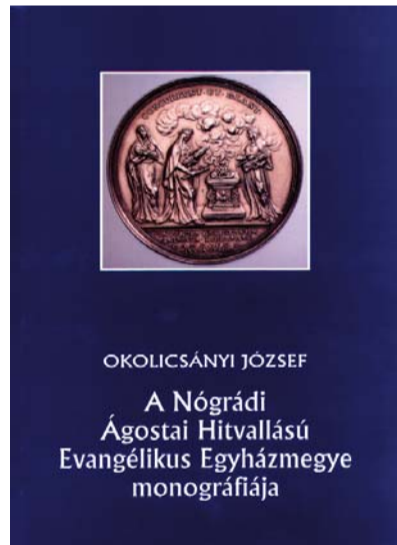
A kötetet *Galcsik Zsolt* Nógrád megyei levéltáros szerkesztette és a *Magyar Egyháztörténeti Enciklopédia Munkaközösség (METEM)* adta ki. A kiadást a Johannita Lovagrend Magyar Tagozata, az Északi Egyházkerület, a Nógrádi Egyházmegye, Nógrád megye közgyűlése és az Okolicsányi család támogatta.

A kötet szerkesztője, megőrizve az Evangélikus Országos Levéltárban őrzött kézirat sajátosságait, a kötet jobb használhatósága és a további kutatás segítése érdekében összeállította a témával kapcsolatos, azóta megjelent magyar és szlovák nyelvű művek bibliográfiáját, továbbá személy- és helynévmutatóval és színes térképmelléklettel egészítette ki a munkát.

Okolicsányi József, a szerző neves felvidéki nemesi család sarja, szirákai földbirtokos az 1900-as évek eleje óta gyűjtötte a nógrádi evangélikusokra vonatkozó adatokat. Felhasználta az akkor még teljes, csonkítatlan nógrádi esperesség és a gyülekezetek történeti iratait, jegyzőkönyveit. Könyvének első részében az egyházmegye történeti korszakait tekinti át, a második részben az egyes egyházközségek történeti adatait, míg a harmadikban az egyházmegye tisztviselőinek felsorolását találjuk.

A kötet a nógrádi evangélikusság történetének gazdag tárházát nyújtja, de egyben további kutatásokra is ösztönöz. A reformáció korában a

nagybirtokos *Balassi* család és más nemesek, a vármegye jó része evangélikussá lett. Az evangélikus gyülekezetek kezdetei a 16. század utolsó negyedére nyúlnak vissza, míg az egyházmegye a 17. század első felében szerveződött meg.

Az ellenreformáció miatt sok szenvedésben volt részük az evangélikusoknak, templomaik jó részét bezárták, a prédikátorokat elűzték, üldözték. Nemhiába váltak a protestáns nemesek és a gyülekezetek a nemzeti szabadságharcok fő támaszaivá.

A nógrádi evangélikusság másik sajátja, hogy jelentős részben szlovák (tót) ajkú volt; Pest megyének és az Alföldnek a török után beköltöző szlovák evangélikus telepesei is

részben innen származnak. A türelmi rendeletet követően újjászerveződő gyülekezeteknek köszönhetően a nógrádi volt a bányai egyházkerület legnépesebb egyházmegyéje. A reformkorban a hivatalos írásbeliségben áttértek a latinról a magyar nyelvre, míg az egyházközségi népispolákban a szlovák nyelv mellett támogatták a magyar nyelv tanulását.

A Monarchia kora jelentős fejlődést és kulturális virágzást hozott. Ennek vetett véget a trianoni békediktátum, amely a nógrádi egyházmegye 48 egyházközségéből mindössze 18-at (!) hagyott meg Magyarországon. Nógrád püspöki székhellyé vált, a csonka *dunáninenni egyházkerület* Sámsonháza, majd Balassagyarmat központtal itt működött. *Baltik Frigyes*, *Kiss István*, *Kovács Sándor*, *Kardos Gyula*, *Kuthy Dezső* és *Szabó József* váltották egymást a püspöki tisztségben.

A két világháború között a gyülekezeti nyelvhasználat jórészt a szlovákról magyarrá változott. Nógrád 1952-től az Északi Egyházkerület része.

A hosszú ideig kéziratban levő nógrádi egyházmegye-történet a hazai evangélikus hagyomány jelentős területét dolgozza fel. Elősegítheti az evangélikus önismeret ápolását, a lokálpatriotizmust és a helyi hagyományok újrafelfedezését.

■ ZENTHE MIKLÓS

Okolicsányi József: A Nógrádi Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyházmegye monográfiája. (METEM Könyvek 67.) Sajtó alá rendezte Galcsik Zsolt. Magyar Egyháztörténeti Enciklopédia Munkaközösség – Historia Ecclesiastica Hungarica Alapítvány, Budapest, 2009.

Jegyzetlapok

(Napló, 2009)

Debrecen ünnepe. Aláírták a debreceni Nagytemplomban, az úrasztalán álló Károli-Biblia előtt a Kárpát-medencei magyar református püspökök a Magyar Református Egyház alkotmányát. Istennek is tetsző pillanat. Mintha évszázadok peretek volna vissza az időben, a trianoni békediktátum következtében darabokra szakított, kilencven év csonka nagycsalád újra együtt lehetett. Akik bejutottak a sárga, kéttornyos templomba, megtapasztalhatták az összetartozás szépségét, a szeretet szívmelegét, a zoltárok erejét. Kalauzom egy katolikus fiatalember, házigazdám református tanár, de nem vettük észre, hogy valamiben nézeteltérésünk lenne. A fél ország és város ott volt, és együtt ünnepelt. (Kicsit másért is, a ki nem mondott jövő reménye miatt.) Az alkotmányozó zsinattal párhuzamosan a májusi napfényben ragyogó főtéren igazi, közös ünnepség zajlott: száznál több sátorban és színpadon mutatták be a világ minden szegletéből érkező kis közösségeket. Jelenüket és fáradhatatlan szolgálatukat.

Magyarország. Itt-ott hallom az aggodó hangokat: a széthúzásról, az erkölcsei züllésről. Ilyenkor mindig *Illyés* szavai villannak belém: „...anyánk a halott – a búcsúzó ne / kuplé-dal zengje; / hazák vesztek el – ki meri siratni / verkli futamokkal?” Anyánk haldoklik. Szép országunk! Ideje lenne minden mást félretenni. Elvesznek termőföldjeink, erdőink, elnéptelenednek falvaink. A magyarság széthull. Otthon és külföldön, alig van történelmi erő, amely összetartaná. Ahogy most Debrecenben és szerte a világban fölzengtek a harangok, úgy kellene, hogy naponta zúgjon bennünk a megmentés hívó szava. Tenni, tenni fáradhatatlanul, amíg nem késő.

Május. Napsugarak dallama zeng egész nap. Különös hónap. Az idősebbek tartanak is tőle. Inkább elbűjnek, míg a fiatalokat a szerelem hajtja a reggeli fénybe. Elnehezül a szívünk, s mintha az élet, a halál is üzenne a csillagtalan éjszakában. Fanyar illatok mindenütt, vakító fények régi századokat villantanak föl. A természet is kegyetlenebb. De a legtöbben mégis a fénybe mártjuk fáradt arcunkat. Emlekszem egy régi kora alkonyatra, amikor apámmal bementünk kis templomunkba. Ültünk a csendben órákon át. „Kérj valamit!” – mondta halkán, és magamra hagyott a liliumok és pünködsi rózsák között.

Új szomszéd. Idős, fáradt arcú férfi. Nemrégem temette el beteg fiát. Délben sokszor összefutunk, ahogy megyek be, késve, a városba. Átkiál-

tok, kér-e valamit? Segíthetek-e? A múltkor kíváncsian megkérdeztem: hogyan telnek a napjai? „Minden reggel megköszönöm Istennek a fölkelő napot, meghámozok egy piros almát” – mondja mosolyogva. „Kávét főzök, és meggyújtom az első cigarettát, azután olvasok kicsit, a Bibliát és Arany Jánost...” Látja, csodálkozom, rögtön hozzá is teszi: „Egy pillanatra sem akarom elfelejteni, hogy magyar vagyok.”

Tömegverekedés. A jeruzsálemi templomban. A görögkeleti és az örmény papok között. Ki érkezett előbb? – ez az eldöntetlen kérdés, ok a dühös gyűlöletre. Hörgő mindennapi tülekedés, jobb- és balhorog. Harc a javából: ökölvívás, gyertyatartós ütlegelés hosszú percek át.

Schéner Mihály. Nyolcvanhat éves volt, s az utolsó pillanatig festett. Nem állványon, letérdelve a földre a vászon előtt. Végletekig lecsupaszított tisztasággal. Találón írt a versében a költő-barát, *Nagy László*: S. M. festő-, szobrászművész és kalapgyűjtő. Sokoldalú ember volt, csupa teremtés. Varázslat és tündér-kaleidoszkóp. Világból virágba válás. Az élet szerelme; kukoricaszárból, bodzafából, ecetfaágból, nádból, papírból teremtett életművet. Madzagrángató figurákat, színes faragásokat, meseházi díszes ládákat, ördögplasztikákat, csengő-bongó kocsikat, mézeskalács huszárokat... Piros, kék és fekete színek mindenütt. Nem az ember használja a játékot, a játék az embert, hogy múljon el örökre a bánat és szomorúság. Forogjunk nevetve, ölünkben a legkisebb gyerekkel a hatméteres piros facsikóhalon.

Szolgálat. Áldozathozatal. A modern, 21. századi ember nem akar senki szolgálja lenni. Szabadon, mint a madár, kedvére él és mulat. Nehéz évtizedek liberális demokráciája átforgatta bennünket, szétforgácsolta a minőséget. Pedig az istenes embernek hűségnek kellene lennie. Áldozatos életűnek. Apám, bátyámmal és velem, az egész napi robot után szívesen ment az evangélikus templomot szépíteni és gyógyítani. Egy elmozdult, eltört cserép megigazításáért órákat gebeszkedett a szédítő magasban. Különösen péntek délután, amikor az öreg, reszkető hangú kántor gyakorolt. Persze vannak kivételek. Áldozat minden napja az anyáknak, az ápolónőknek, a tanítóknak, a mesterembereknek. Ők a krisztusi demokrácia szolgálói, szinte versengnek, mennyire hűségesen teljesítik Jézus kéréseit.

■ FENYVESI FÉLIX LAJOS

FOTO: VEGH SZABOLCS

EvÉlettel Balatonszárszón

A Luther Kiadó még tavaly decemberben hirdetett akciót azon olvasóink számára, akik vízkeresztkor érvényes Evangélikus Élet-előfizetéssel rendelkeznek.

A sorsolás *Fényes Mihály* nagytársai olvasóknak kedvezett. Így a pünködsi hosszú hétvégét ő tölthette másodmagával a balatonszárszói Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthonban.

HIRDETÉS

Keresztény életmódtábor a Körös partján

Szarvas, július 23–26. (csütörtök–vasárnap)

Az életmódtáborba érkezőket egészséges, életerőt adó, biovegetáriánus étkezés várja, ételkészítési gyakorlattal (pl. kenyérsütés). A napi ritmusba beépített, nem megerőltető mozgásformák, életkornak megfelelően differenciálva (séta, kirándulás, torna, úszás, evezés, nordic walking). A témában jártas szakemberek előadásai egészséges táplálkozásról, mozgásról, biokertészetről, az életmódváltás mikéntjéről. Feltöltődés keresztény lelki táplálékkal, elcsendesedés lehetősége a két percre található szarvasi Ótemplomban.

Jelentkezés június 15-ig *Bogdányi Mária* lelkésznél, életmód-tanácsadónál. Telefon: 20/824-2567; e-mail: maria.bogdanyi@lutheran.hu. Részletes információ: <http://www.eletmodtaborok.hu>.

► Sokan úgy vélik, hogy az egyház történetét, életét vezetői, püspökei határozzák meg. Pedig az egyház, mint Krisztus teste, tagjaiban él és szolgál a világban. Mindezt illusztrálja a Déli Egyházkerület idén kitüntetett hűségérmeseinek, Tessedik-, Ordass- és Prónay-díjasainak színes tablója. Nem emberek dicsőségét, hanem az egyház Urának adunk hálát ezekért a testvéreinkért, akik a legkülönbözőbb területeken hirdetik és építik szóval és tettel, egész életükkel Isten országát. Közös Urunk, Gazdánk és Munkaadónk éltesse, tartsa meg őket a további szolgálásban is.

■ GÁNC S PÉTER püspök

Az egyházkerület hűségérmesei

Drobina Ferencné

Drobina Ferencné Suba Mária 1923. június 4-én született Csengődön, *Suba György* és *Kurucz Zsuzsanna* híthű evangélikus szülők elsőszü-

lött gyermekeként. Az elemi iskolát szülőfalujában végezte, itt ment férjhez, és azóta is itt él. Házasságukból két leánygyermek született: *Klára* ma a szegedi gyülekezet aktív tagja, volt presbitere, *Erzsébet* lánya pedig evangélikus lelkész *Surdon*. Összesen öt unokája és két dédunokája van. Férje halála óta egyedül él.

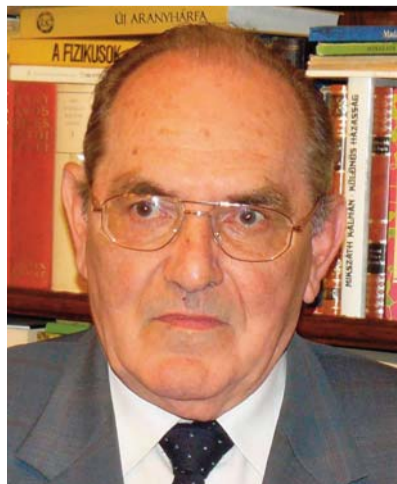
Az önállóvá lett csengődi gyülekezet első lelkészének, *Báncsi István*nak a kérésére mintegy tizenkét évesen kezdett segíteni a lelkészcsaládnak a háztartási munkákban. E szolgálton keresztül került közelebb a gyülekezeti élethez és legfőképpen Istenhez. Évekkel később *Zoltán László* lelkész kérte fel – felismerve képességeit – gyermek-istentiszteletek és bibliakör vezetésére. Hitéletére nagy hatással voltak a piliscsabai konferenciák, ahol Isten ígéjén keresztül biztatást és megerősítést kapott: „*Kelj föl, egyed, mert erőd felett való út áll előtted!*” (1Kir 19,8)

Mindig azt a munkát, illetve szolgálatot végezte, amelyre éppen szükség volt a gyülekezetben. Évtizedeken át pénztáros volt, de harangozott, templomot takarított, és ha kellett, a lelkészeket is helyettesítette. Sok minden őri a templomban is keze nyomát, áldozatkészségét.

1995-ben életkora és egészségi állapota miatt szolgálatát – a rá jellemző szeretettel – fiatalabbaknak adta át, de ma is példakép az egész gyülekezet számára. Bár több Mária nevű tagja is van az egyházközösgének, ő lett mindenki „Mariska nénije”.

Horváth Miklós

Horváth Miklós 1932. november 28-án született, a pestszentlőrinci evangélikus templom felszentelésének

évében. Lelki fejlődését a gyülekezet-szervező és templomépítő *Sokoray Károly* lelkész alapozta meg. 1945-ben beiratkozott a Fásori Evangélikus Gimnáziumba, egy évvel később pedig *Ordass Lajos* püspök és *Keken András* lelkész vezetésével konfirmált a Deák téri gyülekezetben. Egy gyenesdiási konferencián *Ferenczy Zoltán* igehirdetések hatására jutott élő hitre; ezt követően a konferenciák lelkes látogatója lett. Érettségi után az ELTE fizikus szakán szerzett oklevelet, majd a Magyar Televízió műszaki munkatársaként dolgozott 1999-ig. Tizenhét éven keresztül a fejlesztésekért felelős igazgatóhelyettesi munkakörben tevékenykedett. Munkáját 1993-ban a Magyar Köztársaság Érdemkeresztjével ismerték el.

A pestszentlőrinci gyülekezetben *Havasi Kálmán* lelkész szolgálatának idején presbiteri, illetve felügyelői tisztséget vállalt. Ebben az időben történt meg a templom renoválása, műszaki felújítása, az új parókia és a vendégház felépítése. Felügyelőként sokat tett azért, hogy a gyülekezeti gyermek- és ifjúsági munka megfelelő feltételek mellett folyhasson, szükség esetén bibliórak megtartásával is részt vállalt a szolgálatból. A közegyházi életben is aktívan vett részt: 1998-tól egy cikluson át tagja volt a Deák Téri Evangélikus Gimnázium igazgatótanácsának, 2000-től pedig a Pesti Egyházmegye másodfelügyelőjeként tevékenykedett. Az egyházi sajtóban megjelent írásaival a hitélet tisztulásáért száll síkra.

Janecskó János

Janecskó János Csanádalbertiben született 1927-ben. Az elemi iskolát szülőfalujában, polgári iskolát Tót-

komlóson végezte. Tanítóképzőbe Kiskunfélegyházára járt. 1947-ben mint helyettes kántortanító Tótkomlóson kezdte pedagógiai pályafutását. Telekgerendáson tanárként dolgozik, majd az önálló községgé vált település iskolájának igazgatója. Általános tanulmányi felügyelő, 1956-tól az eleki általános iskola igazgatója. Itt alapítja meg az ország első tanügyi kollégiumát. 1965-ben gimnáziumot szervez Eleken. 1976-tól nyugdíjba vonulásáig a Gyulai Erkel Ferenc Gimnázium igazgatója.

Kollégái és diákjai tisztelettel és szeretettel emlékeznek rá, humánus, tisztességes és becsületes tanárként és vezetőként tartják számon. A nehéz történelmi időszakban is kitartott hite mellett, és így válhatott munkája áldássá a körülötte élők számára. Nyolc éven keresztül – az akkori kántor halálától felesége haláláig – a gyulai gyülekezet kántora volt.

Két lánya és két unokája van. Gyulán élő lánya és unokái is aktív tagjai a gyülekezetnek. Három ciklu-

son keresztül a gyülekezet presbitere volt, jelenleg tiszteletbeli presbiter. 2007-ben Gyula város önkormányzata a település díszpolgárává választotta.

Az elmúlt években élete stációjának monográfiáit írta meg, nem hallgatva el az „átkos kor” pusztító hatását sem. Fő művének a Békés megyei evangélikusok életét bemutató munkáját tekinti.

Meng Jánosné

Meng Jánosné Schwarz Katalin 1921. május 13-án született Ráckozáron. Három testvérel együtt itt is nőtt fel.

1933-ban negyvenhét társával együtt konfirmált, 1938. február 17-én házasságot kötött *Meng Jánossal*. Egy fiúgyermekük született, aki alig töltötte be harmadik életévét, amikor a fiatal édesanyját „málenkij robotra” vitték a Szovjetunióba: Groznijba és az Uralban végzett munkaszolgálatot. Saját bevallása szerint Isten vigasztaló szava segítette túlélnie a megpróbáltatásokat. 1948. július 26-án érkezett haza. Távollétében gyermekét férjének szülei nevelték, mivel az édesapa is hadifogságba került, és csak 1950-ben térhetett vissza családjához.

Gyermekek súlyos betegsége miatt kezdett dolgozni, hogy a szanatóriumot és az orvosi kezeléseket ki tudja fizetni. Kőművesek mellett volt „zulager”, majd kitanulta a villamosság szakmát, és Komlón dolgozott. Anyósát ápolta betegsége idején, 1965-ben megszületett unokájukat öt hónapos korától férjével együtt ő nevelte.

Férjét, aki tizenhárom éven át volt gondnoka a gyülekezetnek, munkájában is mindig segítette és támogatta. Ilyen módon maga is igazi bizonyágtevője, missziót végző tagja lett a gyülekezetnek. Gyermekkorából hozott zeneszeretetét és énektudását ma is kamatoztatja a gyülekezet kis kórusában, fiatalokat megszerényítő módon támogatja közösségét lelki és anyagi értelemben egyaránt. Hatvanévesen azért tanult meg harmóniumozni, hogy az istentiszteletek liturgikus énekeit kísérni tudja. Munkaszeretetét és aktivitását betegségei ellenére mind a mai napig megőrizte.

Régi Zoltánné

Régi Zoltánné Láhm Zsuzsanna 1949-ben született Pakson. Két felnőtt fiú édesanyja és egy 13 éves fiúgyermek nagymamája. Evangélikus családban nevelkedett, és mivel a templom mellett laktak, szülei természetes módon és rendszeresen segítettek a gyülekezetben. Ezt a szolgálatot később ő maga is magának érezte és hűségesen végezte.

Tizenöt éve dolgozik az egyházközösgénel munkatársként és segítőként. A pénztárosi teendők elvég-

zése mellett sok más feladatot is elvállal: ha éppen arra van szükség, kicseréli az oltárterítőt, vagy kitakarítja a gyülekezeti helyiségeket. A gyü-

lekezet tulajdonában és kezelésében lévő egyházi temető adminisztrációját és nyilvántartását vezeti. A gyülekezet tagjait – ha kéri – személyesen keresi fel otthonukban a befizetendő egyházfenntartói járulék vagy adomány átvétele céljából.

2006-tól, mióta a paksi gyülekezet esperesi székhely, egyházmegyei pénztáros, illetve tagja a megyei számvetőségeknek. Az esperes távollétében hivatali ügyeletet vállal, szükség esetén megtartja a gyermekalkalmakat. Rendszeres látogatója az istentiszteleteknek, hűséges segítőként vesz részt bibliórakon, szeretetvendégségeken és egyéb gyülekezeti rendezvényeken.

Gyülekezetimunkatárs-képző tanfolyamot végzett Piliscsabán, hogy az idősök gondozásában szakszerű segítséget nyújthasson lelkészének. Az idősök otthonában havonta tartott istentiszteleteken rendszeresen részt vesz, az intézmény lakóival elbeszélgetve pótolhatatlan segítő szolgálatot végez. Neve a városban sokak számára egybeforrt a paksi gyülekezettel és az evangélikus egyházzal.

Dr. Sárkány Angyal

Dr. Tóth Györgyné dr. Sárkány Angyal 1928. augusztus 12-én Budapesten született, de szinte azonnal Szar-

vasra került, és itt nevelkedett egyetlen gyermekként lelkileg kiegyensúlyozott, szeretetteljes családi közösségben. Középkorai tanulmányait a helyi Evangélikus Vajda Péter Gimnáziumban végezte. Diplomát a Szegedi Orvostudományi Egyetemen szerzett 1952-ben.

Időközben 1951. május 31-én házasságot kötött *Tóth György* szigorló orvostanhallgatóval. 55 éven át volt társa, segítője, megértő támasza férjének, négy gyermekük édesapjának.

1952-től 1954-ig a Szeged-Rókusai Kórház gyakornoka, majd a Szegedi Textilművek üzemi orvosa lett. Tíz év után hazahívták szülőföldjére, és

A Déli

húsz éven át Örménykút és Kardos község körzeti orvosaként dolgozott. Csodálni való hűséggel látta el az akkor még óriási tanyavilággal rendelkező körzet lakosságát. 1984-ben történt nyugdíjazása után elvállalta a város ügyeleti szolgálatának ellátását.

Sohasem maradt számára csupán tananyag a hittanórákon hallott tanítás. A középkor években a KIE helyi csoportjának aktív tagja lett. Részt vett a Szarvason szolgáló *Túrmezei Erzsébet* által vezetett bibliai közösségben, majd az egyetemi évek alatt a Szegedi Luther Szövetség munkájába kapcsolódott be. 1984-ben beköltözve Szarvasra a Szarvas-Ótemplomi Evangélikus Egyházközösgé aktív tagja, majd presbitere lett. Munkatársként dolgozott az Evangélikus Iszákosmentő Szolgálatnál. Az ószőlői-középkalmi volt tanyai iskola missziói, konferenciái központtá alakításában fáradhatatlanul tevékenykedett. Aktív tagja a Kék Kereszt mozgalomnak.

Tószegi Gyuláné

Tószegi Gyuláné Hudák Erzsébet Pitvaroson született 1930. május 27-én. Itt keresztelték, és itt is konfir-

mált. Az egyházhoz való kapcsolatát inspektor édesapjától és presbiter nagyapjától örökölte, bátyja is kántortanító volt.

1960-tól a termelőszövetkezet tagja lett, közben elvégezte a mezőgazdasági technikumot és a könyvelői szakot. Nyugdíjba vonulásáig a tévész irodájában dolgozott.

A szlovák hagyományok őrzője az egyházban és a társadalomban egyaránt. A hatvanas években kezdte gyűjteni a régi pitvarosi használati tárgyakat, bútorokat. Így jött létre házában a pitvarosi szlovák tisztaszoba-, konyha- és kamrarészlet, mely mint hagyományos szlovák magángyűjtemény egyedülálló az országban. Huszonöt éve a helybeli szlovák klub vezetője. Kirándulásokat szervez, szlovákiai ismerősökkel, barátokkal, rokonokkal tart kapcsolatot.

Megalakulása óta tagja a Tótkomlói Evangélikus Szeretothon igazgatótanácsának. A kilencvenes évektől koncentráltan kapcsolódott be a gyülekezeti életbe. Több mint húsz éve felügyelője a Pitvarosi Evangélikus Egyházközösgének. Szívügyének tekintti az igen rossz állapotban lévő templom rendbehozatalát. Ebben az ügyben, segítséget kérve, kiterjedt levelezést folytatott a Déli Egyházkerület püspökével, felügyelőjével, esperesével, a pozsonyi püspökséggel, még a Lutheránus Világszövetség egyik kanadai és amerikai püspökével is, akiket otthonában látott vendégül.

A gyülekezetért, az egyházért és a templomért fáradságot nem ismerve munkálkodik.

Egyházkerület 2009. évi díjazottjai

Tessedik-díjasok

Győri János Sámuel, az év lelkésze

Győri János Sámuel 1950. augusztus 29-én született Nagytarcsán Győri János és Gáncs Mária harmadik gyer-

mekeként. Teológiai látását, kreativitását és a lelki ébredés és ébresztés iránti fogékonyságát édesapja, illetve közvetve a nagypapa, Gáncs Aladár hiteles életpéldájából merítette.

1965-ben megszervezte a Hermons együttest, Magyarország első keresztény könnyűzenei csoportját. Oklevelet szerzett a főtű Kántorképző Intézetben.

A nagytarcsai ifjúsági kör vezetése mellett sok gyülekezetben tartott hitébresztő koncerteket a Hermons együttesel. A hazai evangélikus könnyűzene megteremtőinek egyike.

Teológiai tanulmányait befejezve a kiskőrösi gyülekezetbe került segédlelkésszi szolgálatra. Itt ismerkedett meg feleségével, Opauszki Mária Mártával. Négy gyermekük született.

1975-ben Békéscsabára került. Első önálló szolgálati helye 1981-től 1991-ig Ósagárd–Felsőpetény–Nógrád. A mozgalmas szolgálatok mellett mindhárom helyen vezethette az imaterem és a parókia építését. Ósagárdon évente három ifjúsági találkozót szervezett. Itt indult be a filmes szemináriumok sorozata és az első ökumenikus könnyűzenei találkozót követően a Jubál fesztivál. 1988-ban tudományos tanulmányt készített az egyházi szemléltetés bibliai, teológiai, egyháztörténeti alapjairól, majd megszervezte a Zákus Media-centrumot (ZMC). 1991-ben a Pest-erzsébeti Evangélikus Egyházközösség megválasztotta lelkészeinek. Azóta a ZMC igazgatója, a Protestáns Média Alapítvány titkára.

Jantos Istvánné, az év pedagógusa

Jantos Istvánné az orosházi Táncsics Mihály Gimnáziumban érettségizett 1967-ben, majd a Szarvasi Óvónőképző Intézetben szerzett pedagógus-oklevelet. Hat évig óvónő-

ként dolgozott. Közben munka mellett ének szakos diplomát szerzett a szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán.

1976-tól két külterületi általános iskolában ének szakos tanárként dolgozott. A Kodály-módszer szerint tanítva igyekezett megszerettetni az éneklést és a népdalt a gyermekekkel. 1982-től tíz éven át a szentetornyai iskola igazgatóhelyettese volt. Mindkét iskolában szívügyének tekintette a hátrányokkal küzdő gyermekek gondozását.

1992-ben az újrászerveződő orosházi evangélikus iskola vezetőjének választották. Új megbízásával összefüggésben előbb közoktatási vezetőként tanult eredményesen, és kapott diplomát, majd Debrecenben pedagógia szakon szerzett egyetemi végzettséget.

Vezetőként irányította az iskola külső-belső megújulását, az építkezést fizikai és lelki értelemben egyaránt. Az igazgató pedagógiai hitvallása a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek biztosítani az egyenlő esélyeket, segíteni a felzárkózásukat, továbbtanulásukat.

Jantos Istvánné munkásságát az evangélikus egyház Péterfy Sándor oktatási díjjal ismerte el, melyet 2003 őszén vehetett át. 2008-ban Orosháza Város Önkormányzata a város oktatásügyében, kulturális életében szerzett érdemeit az „Orosháza városért” kitüntetés adományozásával köszönte meg.

Bakay Péter, az év diakónusa

Bakay Péter 1958. november 20-án született Kecskeméten. Itt érettségizett a piarista gimnáziumban. Teo-

lógiai tanulmányainak befejezése után a békéscsabai gyülekezetben hat éven keresztül szolgált segédlelkészként. Ekkor családi életében bekövetkezett törés miatt befejezte gyülekezeti lelkészi szolgálatát. Másfél évig Békéscsabán fogyatékosotthonban dolgozott, majd három évig az ottani családsegítőben. E munkakörében feladata volt a békéscsabai hajléktalanszálló életre hívása. A gyülekezetben segédlelkészi státusának megszűnése után is tovább folytatta a fiatalok közti munkát.

2003 őszétől egy éven át a gyimesi csángó pásztorok között élt kisbajtárként. Ez az időszak sok tekintetben gazdagította életét. A Gyimesekből hazatérve újságkihordóként és bádigos segédmunkásként kereste kenyerét, míg rá nem talált mostani feladata.

2005 decemberétől Sárszentlőrincen az evangélikus gyülekezet és a gyülekezet által létrehozott Zsivora György Népfőiskolai Alapítvány keretében végez a faluban és a környé-

ken cigányok között sokrétű munkát. Több helyszínen tart cigány-bibliórát heti rendszerességgel, nehezen tanuló és hátránnyal küzdő gyerekek számára tanulást segítő, hitébresztő, közösségi élményeket nyújtó foglalkozásokat szervez. Személyes kapcsolatokat létesít, igyekszik újra és újra felkeresni a faluban lakó cigány családokat, lehetőség szerint alkalmi megsegítésükre forrást keres.

Időközben megbízást kapott az országos egyháztól, hogy mint cigánymissziós referens egyházunkban nagyobb szinten is ismertesse és koordinálja a cigányok között folytatott munkát.

Ordass- és Prónay-díjasok

Ferenczy Zoltán

Ferenczy Zoltán 1919. december 17-én született Mezőberényben. A Fásori Evangélikus Gimnázium diákja-

ként nagy hatással volt rá vallásánára, Súlyom Jenő. Gimnáziumi éve alatt a Magyar Evangéliumi Diákszövetség táboraiban töltötte a nyarakat Tahiban. Ebben az időben vált mindennapi olvasmányává a Biblia.

A soproni teológiai fakultáson 1938-ban kezdte meg tanulmányait. Raffay Sándor püspök szentelte lelkésszé 1942-ben. Segédlelkész volt Cegléden, Budavárbán, Kelenföldön, és a Fébé diakonisszaegyesületben. 1948–49-ben Svédországban ösztöndíjként tanulmányozhatta a skandináv teológiát. Hazatérve újra több gyülekezetben segédlelkész, majd Rákoskeresztúrra került, ahol másodlelkészi szolgálatot végzett a rákoshegyi filiában egészen 1986-ban történt nyugdíjba vonulásáig.

Szinte nincs olyan munkája egyházunknak, amelyben ne tevékenykedett volna. A Vasárnapi iskolai vezető című lap társszerkesztője, a Fébé igazgatótanácsának tagja, az Iszákosmentő Szolgálat elnöke, a főtű kántorképzőben és a népfőiskolán tartott előadásokat. 1958-ban kiadta az Új szív című konfirmációs kátét, mellyel első díjat nyert az országos pályázaton. Részt vett az énekeskönyv és az Agenda szerkesztésében. Lelkészi szolgálatában mindvégig hűséges társa volt felesége, Fazekas Erzsébet, akivel 1952-ben kötött házasságot. Három gyermekük született, mindegyikük teológiát végzett.

Nyugdíjas éveiben sem tétlen. Fokozatosan romló látása ellenére több száz oldalon írja meg visszaemlékezéseit, Marschalkó Gyula közreműködésével megszervezik a nyugdíjas lelkészek levelező imakörét.

Koszorús Oszkár

Koszorús Oszkár Orosházán született 1942-ben. Szentetornyán végezte az általános iskolát, 1954-ben konfirmált. Édesapját 1956-ban Orosházára hívták meg lelkésznek, közel negyed századig esperesi tisztséget is betöltött.

A helyi Táncsics Mihály Gimnáziumban érettségizett 1960-ban, majd Szegeden könyvtárosképzőt végzett, illetve Nyíregyházán, a Bessenyei György Tanárképző Főiskolán szerzett könyvtárosi oklevelet. 1971-ig Orosházán könyvtáros volt, ezt követően hűs esztendeig könyvesboltvezető, 1992-től magánkönyvesboltja van.

Evangélikus hitét gyermekkorától folyamatosan gyakorolja, rendszeres templomba járó volt egész életében, fiatal korától egyházi tisztségviselő. 1969-től orosházi, 1983-tól egyházmegyei presbiter, 1989-től nem lelkészi jegyző, 1993-tól főjegyző, 1999-től egyházmegyei felügyelő.

Vállalt tisztségét hűségesen betöltve figyelemmel kíséri az egyházmegegyezéshez tartozó gyülekezetek életét, az óvodák, iskolák, diakóniai intézmények munkáját, legjobb tudása szerint őrködik az evangélikus közösségek belső békéje felett.

Az utóbbi négy évtizedben körülbelül kétszáz helyi egyháztörténeti írása látott napvilágot, a 16. évfolyamán járó Orosházi Harangszó állandó munkatársa. 1998-tól 2001-ig zsinati küldött volt, jelenleg tagja az Orosházi Evangélikus Gimnázium, Általános Iskola és Óvoda, valamint a Szarvas-Ótemplomi Szeretetszolgálat igazgatótanácsának és az Országos Gyűjteményi Tanácsnak.

Felesége, Kovács Hajnalka szintén presbiter, az egyházközösség jegyzője, a nyugdíjas-egyesület vezetője, óvodapedagógusként az orosházi evangélikus óvodából ment nyugdíjba.

Trajtler Gábor

Trajtler Gábor 1929-ben született. A Fásori Evangélikus Gimnáziumban tett érettségi vizsgát, majd 1952-ben

szerzett lelkészi oklevelet. 1976-ig állt gyülekezeti lelkészi szolgálatban Cinkotán, majd a Deák téren.

A zenei szakiskolában zeneszerzést tanult, majd a Zeneakadémián az orgona szakot végezte el. 1959-ben a Deák téri templom orgonistájának hívták. 1985 óta szervezi a főváros zeneéletének immár szerves részévé vált Deák téri orgonazenés áhítatosorozatát.

1976-ban országos zeneigazgatói megbízást kapott. Nevéhez fűződik az Evangélikus énekeskönyv szerkesztése. Részt vett az 1986-os Agenda és a 2007-es Evangélikus istentisztelet – Liturgikus könyv szerkesztésében. A rendszeres oktatás mellett 1994-ig igazgatta a Kántorképző Intézetet. 1967-től 2004-ig tanított az Evangélikus Hittudományi Egyetemen. Munkájának gyümölcse az egyházzenei tanszék megalakulása 1992-ben.

Trajtler Gábor itthon és külföldön nagyra becsült orgonaművész. Határainkon túli koncertjeivel a magyar kultúra külföldi megismertetését is szolgálja. Játéka szólólistaként és Luthéria énekkar kíséretében is több lemez- és egy DVD-felvétel hallható.

Trajtler Gábor elismert orgonaszakértő is. Negyvenöt orgona épült a tervei szerint. Orgonaismeret című jegyzete az Evangélikus Hittudományi Egyetem mellett az orgonista-, egyházzene- és hangszerkészítésben is tananyag.

Pályáját minden területen elmélyült szakmai igényesség és áldozatos helytállás jellemzi. Tevékenysége a lutheri tradícióban gyökerező és azt a jelenben igényesen gazdagító egyházzenei, tanári és művészi munka példája.

„Itt vagyok...”

Széljegyzet a brémai egyházi napokról

■ SZABÓ LAJOS

Talán kicsit viccesnek, furcsa poénkodásnak hatott, ahogyan úton-útfélen fiatal és idős a szájára vette az ősi bibliai mondatot az idej egyházi napok idején Brémában: „Ember, hol vagy?” Festett hajú tizenévesek éppen úgy emlegették, mint jól öltözött üzletemberek. Az egyházi napok résztvevői vagy a nekik szállást adó brémaiak többször idézték ezt a kérdést. A félmillió város polgárai nagyon sokszor olvashatták és hallhatták velünk együtt ezt a mottót. Villamosra sem lehetett úgy felszállni, hogy ne láttuk volna a logót a megállóhelyen és a szerelvényen belül egyaránt. Térvá vált a város hétköznapijában is egy életbevágóan komoly teológiai kérdés erre a négy napra.

Valóban nagyon komoly teológiai tartalom körül mozoghattunk a rendezvény ideje alatt. Szembenéztünk önmagunkkal és környezetünkkel. Német precizitással megadott módszer szerint úgy gondolkodtunk a második naptól, hogy minden témánkat először a hit horizontján, majd a társadalomra kivetítve és végül az egész világ összefüggésében szükséges megvizsgáljunk. Fel kellett tennünk többször is az alapvető kérdést, hol is vagyunk az Istennel való kapcsolatunkban.

Ezt az önvizsgálatot ébresztette a naponkénti, klasszikus protestáns értelemben vett, kiadós biblia magyarázat. Ez a reggeli program sok helyszínen, többes tömegek előtt zajlott, kivétel nélkül telt házzal. Aki kicsit is lustálkodott reggel, ide már aligha jutott be. Az „írásmagyarázó” között a régi nagy nevek éppúgy jelen voltak, mint a német közélet hírességei vagy a sztárvilág keresztény képviselői (Jörg Zink, Fulbert Steffensky, Klaus Dougllass vagy Anselm Grün).

Nem véletlenül emelkedtek ki egyes gondolatok és érzések vagy pusztán csak szavak, amelyek a bibliai östörténetnek, az irgalmas samaritánus példázatának vagy éppen Ábrahám és Sára történetének igazán korszerű és mai feldolgozása kapcsán születtek meg. Kerestük önmagunk helyét. Kerestük egyházaink helyét. Kerestük Isten teremtményének, az embernek a méltóságát egy olyan világban, ahol ez egyre inkább kezd kérdésessé válni.

Több hangnemből is közvetítették az előadások, hogy nem lehet olyan ambícióval kereszténynek lenni a mai környezetben, mintha mindenki mindenne képes lenne, és mindent el akarna érni. Lehetetlen csak a saját érvényesülésért küzdeni, miközben ember és környezet szenved és nélkülöz körülöttünk. Nem lehet ott krisztusi módon létezni, ahol teljesítménykényszer és a perfektté válás igénye alatt élnek az emberek. A szabadság nem azt jelenti, hogy nekem mindent lehet, hanem azt, hogy képes vagyok a választásra. A csupán csak a saját tökéletességre és a teljes önmegvalósításra koncentráció emberek minden időben nagyon messze vannak attól az Istentől, aki közvetlenségre és egymásra figyelésre teremtette az embert. Érezni kell a másikat mellettem. Engednem kell élni a másikat.

A mai Sárak, Hágárok, irgalmas samaritánusok és a többi kiválasztott textusban szereplő bibliai személyek élettörténete úgy jelent meg előttünk, hogy nem lehetett nem a mai

életünkre gondolni Jörg Zink, Wolfgang Huber vagy éppen Margot Käßmann hallgatása közben. Bár más-más napon hallgattuk őket, felejthetetlen egybecsengést jelentett annak megfogalmazása, hogy a jelen és a jövő felé fordulás ma megkerülhetetlen felelősség a hitünk számára.

A krízisek és feszültségek világában egyértelműen szükség van arra a reménységre, amely valóban kivezet és megújít. Sokszor hallhattuk a teológiai előadásokban is visszaköszönni az újraválasztott német köz-társasági elnöknek, Horst Köhlernek a megnyitón elhangzott mondatait: Minden egyes ember képes arra, hogy egy kicsit jobba tegye a világot.

Az „Ember, hol vagy?” kérdés felhívás, hogy tanuljunk a hibáinkból, és egymás mellé, a jó szolgálatába álljunk. Ezért került hangsúlyra is, hogy képesek legyünk szegényelni magunkat tetteinkért. Aki erre képtelen, az gátlástalan ember, észre sem veszi, milyen módon gazdagodik mások farságára, esetleg tönkremenetele árán.

A növekvő egoizmus az egyik legnagyobb veszély minden összefüggésben. Be kell fejeznünk a mások „számlájára” megvalósított életformát. Nem hallgathat erről egyetlen keresztény teológus sem. De nem követhetik ezt az életformát a gyülekezetek és az egyházak sem!

Azért is meg kell kérdeznünk önmagunktól, hogy hol vagyunk, mert hihetetlen messzire és veszélyes területekre tévedhettünk életünkben.

Istentiszteleteink akkor igazán eredményesek, ha nem önmagukért és önmagukban állnak, hanem visszavezetnek minket – mint nagyon messzire tévedt embereket – ma is.

A történelem negatív időszakaira azért is érdemes emlékezni, mert ezek megtanítanak minket ösztönözni szegénykezni. Ez a gyógyulás és a változás igazi kezdete.

Az egyháznak sem az a küldetése, hogy tökéletes kijelentésekkel bombázza az embereket, hanem az, hogy melléjük álljon, és szívből fakadó, őszinte szavakkal segítsen irányt találni. Igaz ez még a hitoktatási munkánkra nézve is, abban az értelemben, hogy a hit tartalmának átadása a következő nemzedékek számára a mi felelősségünk. Hiába erőltetjük azonban a hagyományt, ha nem vagyunk képesek szót érteni a fiatal nemzedékkel.

A közösség számára is nyitott a kérdés: hol is vagyunk, hova jutottunk? A stresszes életforma rohanásában is utolér minket Isten kérdése: „Ember, hol vagy?” Hiszem, hogy nemcsak a záró istentiszteleti liturgiára tanulhattuk meg a választ, hogyha felhangzik ez a kérdés a liturgiát végzők ajkáról, akkor hangosan és bátran kiáltjuk: „Itt vagyok.”

A külföldi vendégeket köszöntötték azzal az óhajjal, hogy nehéz „kofferrel” térjünk haza, amely tele van új benyomásokkal. Az 560 oldalas programfüzet mindig figyelmeztetett arra, hogy lehetetlenség eljutni minden helyre. Az viszont biztos, hogy minden irányzat, felfogás vagy alapállás képviselője érezhette: itt még rám is gondoltak. Én is találok nekem szóló tartalmat!

A sokféleségek együttes istentiszteletének nagyszerű példája volt a brémai egyházi napok rendezvénye ebben az évben. Így lehet hatalmas segítség a helykeresés és a helytalálás – egész életünket meghatározó – programjában.

Kirchentag extra

Lapunk múlt heti számában két oldalon tudósítottunk a Brémában május 20. és 24. között megtartott 32. német evangélikus egyházi napokról, a Kirchentagról. Az alábbiakban a több mint százezer fős rendezvény igei témájú programjaiból adunk ízelítőt, illetve a Nobel-békedíjas Martti Ahtisaari előadásának rövid summázatát közöljük.

Egy napkezdő bibliatanulmány

■ D. SZEBIK IMRE

Korunk „társadalom-lélektani igényei” közé tartozik a tömegdemonstráció. Ez egyaránt igaz a társadalom és az egyház életére vonatkozóan. Mi a hátere ennek a sajátos igénynek? Kettős választ adhatunk erre a kérdésre.

Az egyén önmagában kevésnek, erőtlennek érzi magát. A többiekkel együtt akarja magát, gondolkodását megmutatni. A tömeg egyfajta védelmet, biztonságot nyújt, és a saját véleményének felerősítését adja. Ugyanakkor az egyénnek megkerülhetetlen vágya, hogy saját, Istenről, világról alkotott felfogását érvényre juttassa. Ez egy személyben hatástalan, erőtlenség hang – együtt, tömegben mindenkinek meg kell hallania, s el kell rajta gondolkoznia. Egymást erősítjük, és együtt szólunk, kiáltunk Istenhez, a társadalomhoz, minden emberhez, akinek veszélyben az élete.

Nem volt tehát véletlen, hogy a Kirchentag rendezvényeire tömegek voltak kíváncsiak. A napkezdő bibliatanulmányok iránt érdeklődők hét és fél ezres serege a legnépszerűbb egyházi személyeket hallgathatta, közöttük elsőként Wolfgang Huber berlini püspököt.

1Móz 3,1–19 alapján tartott, tudományos igényű, de nagyon gyakorlati mondanivalót megfogalmazó tanulmánya világosan szövegezte, hogy Ádám – akinek neve „ember”-t jelent

– a mindenkor élő személyt képviseli, mint ahogyan Éva a mindenkor élő asszony szimbolikus alakja, az élet továbbplántálója. Ami velük történik, velünk is megtörténik. Ismétlődik a történelemben.

Az ember a szabadság földjén az édenben élt. De ezzel a szabadsággal nem tudott élni. Isten ennek ellenére megbízta azzal, hogy a teremtetté őrzője és felvigyázója legyen.

Bármennyire szeretné is az ember megfejtetni az Ősgonosz eredetét, a titokra ez a leírás nem ad választ. Természetes módon beszél róla, mint amely/aki Isten teremtéséhez tartozik, az élet velejárója. Kísértése pedig mindig hamissággal és hazugsággal jár együtt. Az embert hatalomvágyában, istenné tételének ígéretében vezeti félre. Valójában akkor éri el célját, ha Istentől – a Teremtőtől – elszakítja, ha megszűnik a kettejük közötti kapcsolat, ha az ember kontaktus nélküli válik. „A tartás és tartalom nélküli önfelfedezés értéktelen.”

A megszólaló lelkiismeret még inkább magányossá és elhagyottá teszi az embert, amikor elrejtőzik a Teremtő elől. S ekkor hangzik a klasszikus kérdés, amely az egyházi napok fő témája, kérdése is volt: „Ember, hol vagy?”

Erre a kérdésre nemcsak ott kellett válaszolni, hanem itt és most is kell mindnyájunknak. Hol vagyunk? Hatalmas erkölcsi, gazdasági és politikai válság sodrásában. Ahogy az óriási folyamát szakító áradata magával ragad mindent, ami útjába

kerül, úgy vagyunk mi is ennek a globális jelenségnek a kiszolgáltatottjai, alkalmassint áldozatai. Félelem, szorongás, beszűkült életmód együtt járnak mások gátlástalan meggazdagodási törekvéseinek következményeivel.

Hol vagyunk? Milyen a kapcsolatunk gyermekeinkhez s unokáinkhoz? Milyen a viszonyunk például a közeli szegény családhoz, ahol édesanya neveli egyedül három iskoláskorú gyermekét, mert az édesapát balesetben elvesztették?...

Hol vagyunk? Milyen a viszonyunk a gyülekezethez s magához Istenhez? Tudunk-e még imádkozni? Vagy mindent a magunk erejéből akarunk rendbe hozni? Isten tud sorsunkról, helyzetünkéről. Csak legyen bizalmunk hozzá fordulni.

A mindenkit magához ölelni akaró Isten felelősségátvétel mozdulataink ellenére is irgalmas hozzánk. Elszakadt, kapcsolatképtelen állapotunkban is azért küldte Jézust, hogy rajta keresztül megszólítson, bizalmat ébresszen, megmenten, s életre, igazi, emberhez méltó életre vezessen.

Talán sikerült leporolni az „első bűneset” régi ígét és időszertű üzenetet kihallani belőlük – fejezte be bibliatanulmányát Huber püspök.

A mintegy kétezer program okozta bőség zavarában jól választottak, akik reggelente elcsendesedtek az ősi igék körül, hogy aztán az előadások sokaságában választ találjanak aktuális kérdéseikre.

A demokrácia részvétellel működik

Ahtisaari: Szavazzunk az EP-választáson!

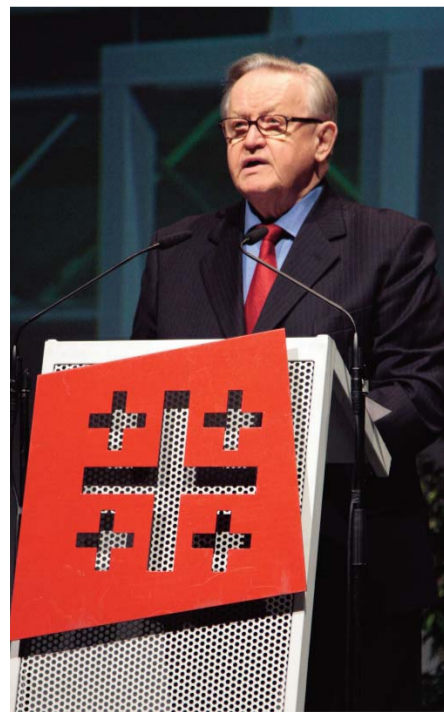
A német egyházi napok (Kirchentag) programjain nem ritkaság, hogy prominens személyek szólnak meg előadás, bibliatanulmány vagy pódiumbeszélgetés formájában. Finnország egykori államelnöke, Martti Ahtisaari, akit 2008-ban Nobel-békedíjjal tüntettek ki a koszovói konfliktus megoldásában végzett diplomáciai munkájáért, Politika és szabadság címmel tartotta előadását. Az ENSZ-közvetítő, nagyköveti és államelnöki munkájában is sikeres politikus a részvétel fontosságát hangsúlyozta kiemelten, mivel a demokrácia nélkül nem működik.

A pódiumon a reflektorok erős fényében állva Ahtisaari azzal kezdte mondandóját, hogy őt most mindenki jól látja a csarnokban, ő viszont nem lát senkit a szembevilágító erős fény miatt. Ez a helyzet – mint mondta – a legtöbb politikusra igaz: a politikusokat mindenki látja, ők viszont nem látják a népet.

A demokrácia lényege a részvétel, ezért Ahtisaari arra buzdított, hogy a közelgő európai parlamenti választáson adjuk le szavazatunkat. Az Európai Parlamentnek ugyanis egyre nagyobb befolyása van a tagországokban élő emberek életére.

Aki nem megy el szavazni – mondta Ahtisaari –, az nem veszi komolyan és nem tekinti valódinak a szavazati jogát és az ezzel kapcsolatos felelősségét. Az előadó mondandóját a hallgatóság többször kitörő tapsviharral helyezte.

Beszédéből nyilvánvalóvá vált, hogy a politikus reménnyel tekint az új amerikai elnök, Barack Obama tevékenységére: sok nemzetközi probléma végre megoldhatóvá válik, így

FOTÓ: NAGY BENCE

például az izraeli–palesztin konfliktus vagy az atomfegyverkezés problémája is. Az amerikai vezetés tudja, hogy a közel-keleti probléma megoldása nélkül nem lesz béke a nyugati és az arab világ között.

Konfliktusok esetén mindig a szabadság az első áldozat – panaszkodott Ahtisaari. Egy jó politikának az a feladata, hogy megteremtse a felelősségteljes szabadság növekedését az emberekben. „Minél nagyobb a szabadság, annál nagyobb a felelősség” – hangsúlyozta a Nobel-békedíjas politikus. A szabadság felelősség nélkül anarchiába torkollik.

A politikusokat illetően Ahtisaari a jellemzőságot, a becsületességet és a jó döntési képességet tartja a legfontosabb tulajdonságoknak. Munkája során megtapasztalta, hogy a tisztességes eljárások hozták mindig a legjobb eredményt.

A közönség soraiból az egyik kérdező arra volt kíváncsi, hogy mi tette ennyire sikeresre Ahtisaari munkáját. Ahogy az előadás több pontján, az erre adott válaszban is megjelent a humorral átszótt komoly mondanó. „A feleségem már negyven éve elvissel” – mondta a politikus, és hozzátette, hogy a boldog magánélet meghatározó volt számára, anélkül szakmai sikereit sem zárhatja el.

■ GÖMBÖCZ ELVIRA

Pünkösdi gondolatok az ige fényében

Pál apostol az *Apostolok cselekedetei* 19,2-ben megkérdezi az efezusbeli hívektől: „Kaptatok-e Szentlelket, amikor hívőkké lettetek?” Azok így feleltek: „Hiszen még azt sem hallottuk, hogy van Szentlélek.”

A Szentlélekkel kapcsolatos ismereteink nekünk, ma élőknak is hiányosak lehetnek, talán azért, mert nem forgatjuk eleget a Bibliát. Mivel az Írás a Szentlélektől ihletett, annak értéséhez a megvilágosító utat ez az ige mutatja, amely sok mindent elárul abból, amit Isten jónak látott számunkra megmutatni. Mindnyájunk számára sorsdöntő lehetne a Szentlélek munkájának jó ismerete.

A Szentlélek titok. Halandó és nem hatolhat Isten titkaiba. A kijelentés igaz, és hinnünk kell. Mit mond 5Móz 29,29? „A titkok az Úrén, a mi Istenünkén, a kinyilatkoztatott dolgok pedig a mieink...”

A Szentlélek életadó. Megdöbbenő és el nem felejthető idézet: „Ha csak ő magára volna gondja, lelkét és lehellését magához vonná, elhervad-

na együtt minden test, és az ember visszatérne a porba.” (Jób 34,14–15)

A Szentlélek újjászüli. „...ha valaki nem születik újonnan, nem láthatja meg az Isten országát.” (Jn 3,3)

A Szentlélek munkálkodik a szívben. „Tiszta szívet teremts bennem, oh, Isten, és az erős lelket újítsd meg bennem!” (Zsolt 51,12) Amíg az ember a Szentlélek munkája által szembefordítható saját bűnös tetteivel, addig semmilyen bűn nem lehet megbocsáthatatlan, akár tudatosan, akár tudatlanul követte is el. Mert „Isten a pislogó gyertyabelet nem oltja ki, és a megrepedt nádszálat nem törli el” (Ézs 42,3).

Áldott és irgalmas a mi Istenünk! Szentlélekre van szükségünk imádkozáskor is. „...segít a lélek is a mi erőtlenségünkön. Mert azt, amit kérünk, nem tudjuk úgy kérni, ahogyan kell, de maga a Lélek esedik értünk kimondhatatlan fohászokkal.” (Róm 8,26) A 138. zsoltár 3. verse pedig így szól: „Mikor kiáltottam, meghallgattál engem, felbátorítottál engem, lelkemben erő támadt.”

Isten életünkben való örök jelenléte is a Szentlélek által valósul meg: „Hová menjek a te lelked elől, és a te orcad elől hova fussak?” (Zsolt 139,7) Ezek az igék teszik világossá és ismertetik meg velünk a Szentlélek munkáját.

A lélek gyümölcse. Pál apostol üzenetével a lehető legszemléletesebben tárul elénk: „... szeretet, öröm, békesség, türelem, szívesség, jószág, hűség, szelídség, önmegtartóztatás.” (Gal 5,22) Azt is írja Pál: „A kegyelmi ajándékokban ugyan különbségek vannak, de a Lélek ugyanaz.” (1Kor 12,4)

Ha hiányzik belőlünk az Isten élő lelki jelenléte, a Szentlélek-nélküliség állapota vesz körül bennünket: erőtlenné, békétlenné, örömtelenné, szeretet nélkülivé válunk. Pál apostol, amikor megtelt Szentlélekkel, határozottan kijelentette: „Élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus.”

Ez a pünkösdi lényege. Kérjük a Szentlelket, s megkapjuk!

■ TÓTH MÁRTA

Az elveszett megtaláltatott

B-né Anikó vagyok, s talán legegyszerűbben egy evangéliumi énekkel tudok bemutatkozni: „Fáradtan, bűnből veszte jártam az életet, de megtalált a Pásztor, s nyájához vezetett.”

Harmincegy éves koromig Istenről elszakadva éltem, csak léteztem. Nem voltam istentagadó, de Jézust egyáltalán nem ismertem. Katolikus családban születtem, elsőáldozás is voltam, de ezután semmilyen kapcsolatot nem ápoltam sem az egyházzal, sem Istennel. Ha azonban baj vett körül, imádkoztam a gyermekkoromban tanult imákat.

Fiatalon mentem férjhez, vidékről városba kerültem, egy fiúgyermekem született, akiben sok örömet találtam, jó munkahelyem volt, „kiváló dolgozó” voltam, jó férjem volt, nem italos, szép kényelmes lakásunk volt; végül is minden adott volt egy normális világi élethez, de valami vagy Valaki hiányzott az életemből. Ez a belső üresség, szeretet utáni éhség, a bűn terhe, aggodalmaskodásom stb. beteggé tett. Nyolc évig jártam különböző orvosokhoz, akik semmi komoly megfogható betegséget nem találtak nálam, ennek ellenére mindig kaptam egy táskát gyógyszert. Még természetgyógyászhoz is elmentem, de semmi nem hozott gyógyulást.

Megszűnt a munkahelyem, új helyre kerültem. Itt az egyik munkatársnőm beszélni kezdett a Bibliáról, Istentől, Jézusról, Pál apostolról, a bűnről stb. Érdeklődve hallgattam. Szeretettel hívogatott templomba is (katolikus volt), de én mindig kitaláltam valamit, hogy ne tudjak elmenni. Egyik alkalommal, mikor hívott, már kifogtam a kifogásokból, és azt találtam mondani, hogy ha elmegyek templomba, akkor „abba a templomba megyek” – és az evangélikus templomra mutattam. Ezt azzal magyaráztam, hogy e mellett sokat fohászoltam, amikor a gyermekeimet vittem a kórházba. Ez persze nem volt igaz, csak hirtelen találtam ki, és arról se volt fogalmam, milyen templom az. A munkatársnőm erre azt mondta: oké. Nem volt mese, megbeszéltük, hogy találkozunk a templom előtt vasárnap délelőtt. Bementünk, nem volt énekeskönyvünk sem, én úgy ültem ott, mint egy turista.

Ekkor kezdődött az életemben a fordulópont. A templom csendje,

az orgona zenéje, az ige, a prédikációhallgatás nagy hatással volt rám. Az igehirdetés alapigéje Pál apostol efezusbeliekhez írt levele 2. rész 8. vers volt: „Mert kegyelemből tartattatok meg, hit által, és ez nem töletek van, Isten ajándéka ez.” Arról szolt, hogy a hit Isten ajándéka, amit nem lehet pénzért megvásárolni, örökölni, elajándékozni vagy ráerőszakolni senkire sem; csak egyedül Isten ajándékozhatja az embernek.

Úgy hallgattam az igét, hogy munkatársam szerint még levegőt sem vettem. Olyan voltam, mint egy kiszáradt szivacs, és szívtam magamba az élető vizet.

Mikor kimentem a templomból, leírhatatlan öröm, békesség volt bennem. Úgy éreztem, mintha elhúzták volna előlem a sötétítőfüggönyt. Boldog voltam, hogy hiszek, és ez a hit Isten kegyelmi ajándéka számomra. Tehát megragadtam a kegyelem.

Hazamentem, a férjem nem értette örömem okát, meg is kérdezte gúnyorosan: Kivel találkoztál? Akkor igazán még én sem tudtam.

Korábban azt gondoltam, egyszer elmegyek, eleget teszek a munkatársnőmnek, és kész. De nem így lett: hétfőn már alig vártam, hogy újra vasárnap legyen, és mehessenek a templomba.

Nagy ellenállásba ütköztem, férjem egyáltalán nem örült neki, de én mentem. Vettem Bibliát, kaptam könyveket, az első kettő – a *Rólad van szó és a Szenvedéssel formál a mester* – sokat segítettek.

Az istentiszteletek igehirdetései és a Biblia olvasása során szép lassan az Úr megmutatta nekem bűnös, elvesztett voltomat. Addig mindig azt hittem, hogy jó vagyok, nincs bűnöm, de be kellett látnom, hogy szinte minden parancsolat ellen vétkeztem. Azonban az Úr csodálatos jósága nem hagyott a bűnben vergődnöm, hanem megmutatta a megbánás helyét, a keresztet, ahol helyettem, miattam és érettem is szenvedett Jézus Krisztus. Megvallottam, megbántam, elszírtam, átadtam a bűneim lélekben a kereszt alatt. Elfogadtam a bűnbocsánat örömét.

Az életem 180 fokot fordult. Teljesen megváltoztam, másképp gondolkodtam, új ember lettem. Mert aki Krisztusban van, új teremtés az: a régi elmúlnak, és újjá lesz minden.

Éltem most már nem én, hanem élt bennem a Krisztus; ma is.

Betegségeim megszűntek, nem kerestem már gyógyulást az orvosoknál, mert az Áldott Orvos meggyógyított, a bűneim terhetől megszabadított. Öröm és békesség költözött a szívembe. Férjem is észrevette a változást, többek között abban, hogy már nem voltam olyan érzékeny, panaszkodó, nyafogó. Nagy harcba keveredtem a családommal, mert ők nem értették a megtérésem. Férjem ellenezte a templomba járást, testvéreim kinevettek, anyósomék elutasították; sok-sok harc, de hála az Úrnak azóta, hogy 19 éve megtértem, ő őriz engem.

Nem ismertem meg azt a kifejezést, hogy bizonyágtétel vagy misszió, de már rendületlenül végeztem ezt a szolgálatot: ahol csak lehetett, beszéltem megtérésemről, Isten nagy szeretetéről Jézus Krisztusban. Családomban, ismerőseim között sokan elindultak felé.

A 19 év alatt sok minden történt, sok harc, kétségbeesés, öröm, bukás, megpróbáltatás; de a túlaradó kegyelem mindig megőrzött és felemelt. El-ső karácsonyi igém: „Örüljete az Úrban mindenki igém: „Örüljete az Úrban mindenki, ismét mondom: örüljete.” (Fil 4,4–7) Valamint sokat kaptam a 1Pt 1,8–9-ből is: „...a kibeszélhetetlen és dicsőült örömmel örvendeztek, elérvén hitetek célját, lelketek üdvösségét.”

Bizonyágtételem záró igéjeként pedig 1Jn 5,11–12-t választottam: „És ez az a bizonyágtétel, hogy örök életet adott nekünk az Isten, és ez az élet az ő Fiában van. Akié a Fiú, azé az élet: akiben nincs meg az Isten Fia, az élet sincs meg abban.”

Kívánom, hogy akik még nem ismerték meg Jézus Krisztust mint megváltót, és nem részesültek a bűnbocsánat örömeiben, valamint az örök élet reményességében, őket is ragadja meg az érthetetlen Kegyelem.

■ B-NÉ ANIKÓ

Forrás: „Vak voltam, most látok...” – *Evangelikusok vallomásai*. (Élő Víz Füzetek 4.) Szerk. Bálint Józsefné, Hulej Enikő, Szeverényi János. Kiadta az Evangelikus Missziói Központ és a Magyarországi Evangelikus Egyház missziói bizottsága. Budapest, 2009.

A Lélek kiáradása ma

Az átlagosnál többen voltak a templomban, mert pünkösdi volt. Sokan jöttek, mert szerettek volna valami mást hallani, mint a hétköznapokban. Elejük volt a panaszról, a nehézség idők emlegetéséből, a gazdasági válságból, a félelemkeltésből, a bizonytalan jövőben valószínű szép álmokból. Szerettek volna valami olyat hallani, ami megragadja őket, ami segít rajtuk, ami felszabadítja őket.

Emberünk küszködött a lelkes igehirdetésével, aki a bibliai eseményekről beszélt, hangja betöltötte az egész templomot, ahol ültek. De a gondolatai elkalandoztak, szeme körbepásztázott. Megakadt egy-egy hajviseleten vagy a divatos ruhákon, és eltűnődött: mi történne, ha váratlanul pénzt kapna, ha a gyereke eltanulhatna, ha az egészsége jobb lenne, ha a munkahelye biztosabb vol-

na... A legutolsó munkahelyi összejövetel is eszébe jutott...

Ekkor történt, hogy az ige váratlanul megragadta: egy példa, egy történet, egy váratlan szöfordulat (?), s újra tudott az igehirdetésre figyelni, mintha hozzá szólna. Egyszerre érezte az erőt, amely a Jézusról szóló igehirdetésből felé áradt, amely örömmel töltötte el, és felszabadította a mindennapos gondok alól. Most észrevette az oltáron a piros pünkösdi rózsákat, és meghallotta az éltető tavaszi esőt. Másként látta a saját életét is.

Ekkor értette meg a Szentlélek csodáját. Most érkezett el hozzá is a pünkösdi éltető, megújító erő. Más hangon és megújult, teljes szívvel tudta a befejező éneket énekelni.

Bizony létezik a Lélek kiáradása 2009-ben is. Tapaszthatjuk.

■ MISSURA TIBOR

HETI ÚTRAVALÓ

Szent, szent, szent a Seregek Ura, dicsősége betölti az egész földet! (Ézs 6,3)

Szentháromság hetében az Útmutató reggeli és heti igéi a teremtő, megváltó és megszentelő Isten imáadására hívnak. „Hárman vannak, kik a mennyben bizonyágot tesznek: Atya, Ige és Szentlélek, s e három egyetlenegy lényeg.” (GyLK 674) Szent és „örökkévaló Isten az Úr, aki teremtette a föld határait: kifürkészhetetlen az ő bölcsessége!” (Ézs 40,28; LK) De mit jelent a Szentháromság-ismeret? „Az egyetemes-keresztényen hit pedig ez: az egy Istent a háromságban, a háromságot pedig az egységben tiszteljük. Aki tehát üdvözülni akar, az így vélekedjék a Szentháromságról.” (Athanasius hitvallása) Luther szerint „a teljes Szentháromság mindegyik személye azon van, hogy a szegény, nyomorult embert bűnből, halálból s ördög hatalmából megigazulásra, örök életre, Isten országába segítse”. Jézus válasza ez Nikodémus kérdésére: „Bizony, bizony, mondom néked, ha valaki nem születik víztől és Lélektől, nem mehet be az Isten országába.” „Újonnan kell születnetek.” Az újonnan, felülről való születést Isten végzi, igéje és Szentlele által. És az Emberfiának azért kellett felemeltetnie a keresztre, „hogy aki hisz, annak örök élete legyen őbenne” (Jn 3,5.7.15). Pál a háromszor szent Isten bölcsességét dicsőíti: „Bizony, tőle, általa és érte van minden: övé a dicsőség mindörökké.” (Róm 11,36) Az emberek által előállított, néma bálványok hiábavalók. „De az Úr az igaz Isten, élő Isten, örökkévaló Király!” (Jer 10,10) Mi pedig az ő tanúi vagyunk s kiválasztott szolgálai; higgyünk benne! „Én, én vagyok az Úr, rajtam kívül nincs szabadító. (...) én Isten vagyok. Ezután is csak én leszek!” (Ézs 43,11–13) Az örök Vagyok mindenkor létező s nem ismeretlen Isten, mert „mert őbenne élünk, mozgunk és vagyunk”. Mi a különbség a vallásos és a hívő között? Akik ismeretlenül tisztelik Istent, mert még nem tértek meg hozzá – látszhatnak nagyon vallásos embereknek! Pál beszédének – amelyet Athénben, az Areopágoszon mondott – kevés eredménye volt: végig sem hallgatták szavait Jézus és a halottak feltámasztásáról! Kigúnyolták; „néhány férfi azonban csatlakozott hozzá, és hívővé lett” (ApCsel 17,28.34). Ez Isten igéjének a sorsa (lásd a magvető példázatot). Pál leveleiben felfedezhetjük a Szentháromságról szóló tanítást (lásd 2Kor 13,13); s a keresztények egységének ez az alapja: „...egy a Lélek... egy az Úr; egy az Istene és Atyja mindeneknek; ő van mindenek felett és mindenek által és mindenekben.” (Ef 4,4–6) Az Úr „Jézus hangosan felkiáltott: „Atyám, a te kezded teszem le az én lelkemet!” És ezt mondvá meghalt.” (Lk 23,46) A vele egy-lényegű Fiú mindenkor követőit így kéri: „Higgyetek nekem, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya énbenem van...” Ha nevében bármit, „az ő akarata szerint kérünk, meghallgat minket” (Jn 14,11 s 1Jn 5,14). „Atya, Fiú és Szentlélek! / Hiszem, veled célhoz érek, / Örökök-örökké élek!” (EÉ 251,9)

■ GARAI ANDRÁS

HIRDETÉS

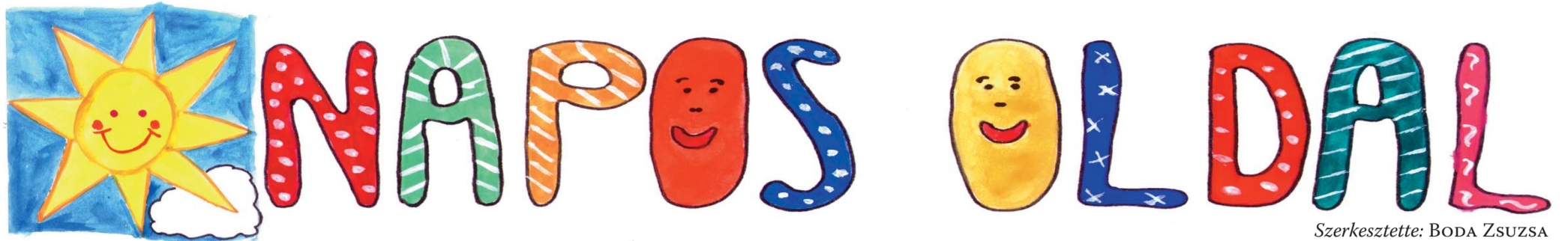
„Vak voltam, most látok”

Evangelikusok vallomásai – Élő Víz Füzetek 4.

Mindenki körülményeihez, temperamentumához mérten tapasztalja meg Isten munkáját. A személyes tapasztalat teszi hitelessé a keresztény meggyőződés tételeit: aki értem meghalt, velem él. A gyűjtemény huszonhárom bizonyágtételt tartalmaz. Legyen bátorító azok számára, akik elbizonytalanodtak, iránymutató a homályban tapogatózóknak, s nyújtsa a láthatatlan közönség élményét azoknak, akik magányosan járnak a hit útján – hogy a jövő nemzedék is Istenbe vesse bizodalmat! Ára: 500 Ft.

Megrendelhető a kiadónál: Evangelikus Missziói Központ, 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38–40. Tel.: 1/400-3057 (munkanapokon 8 és 13 óra között); e-mail: evmis@lutheran.hu. Kapható a Luther Kiadó könyvesboltjában (1085 Budapest, Üllői út 24.) és a Huszár Gál könyvesboltban (1052 Budapest, Deák tér 4.) is.

NAPPOS OLDAL

Szerkesztette: BODA ZSUZSA

A gyermekektől is lehet tanulni!

Igaz mese képekkel a IV. országos evangélikus gyermeknapról

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy lelkes fiú, akit *Bencének* hívtak. Volt neki egy nővére, aki a *Fanni* névre hallgatott.

Egy szép reggelen, nevezetesen május utolsó szombatjának reggelén, amikor a lehangosabb pilisi kiskakas a reggeli ébresztő kukorékolásába kezdett, Bence és Fanni hamar ki-

nem, kérdezd csak meg őket bátran, ők biztos tudnak válaszolni a kérdésekre!

Képzeld, Attila lelkész bácsi elme-

len gyermeki szeretet és az őszinteség, amit egy-egy kisgyermek sugároz. De ezt te úgyis tudod. *(Most látom, picit mosolyogsz!)*

sélte, hogy ő mit tanult az egyik kislánytól. Elárulom, jól figyelj! Egy szép napon ezt kérdezte tőle kislánya: „Apa, te tudod, Isten hányszor pillant? Én tudom, eddig kétszer pillantott. Mert én ezt tanultam: Isten előtt ezer esztendő annyi, mint egy szempillantás. Tehát akkor már kétszer pillantott,

Végül közös imádság zárta a tempolmi együttélést.

No, de mesélem tovább neked, mi is történt még aznap. Énekelt az alberti Campanella (azt jelenti: kis hang) kórus, csupa-csupa szép és tiszta hangú kislány és kislány csapata volt! *Hepp Éva* néni vezényelte őket.

ugrottak az ágyból, megmosakodtak és gyorsan felöltöztek, hogy aztán hamar elutazzanak Albertirsára, a negyedik országos evangélikus gyermeknapra.

Így tett ám sok-sok más kislány és kislány is szerte az országból. Még a kis *Fruzsina* is Albertiből, aki mindössze 3,5 hónapos volt.

Ő sem akart hiányozni onnan, hiszen tudta: ott a helye a többi evangélikus kisgyermek közt. Úgy kétszázötvenen lehettek, akik vállalkoztak a kisebb-nagyobb útra. Jöttek Monorról, Albertiből, Menderől, Budapestről, Győrből, és még sorolhatnám napestig, hogy honnan, honnan nem. Mindannyiuk igen bátor volt ám! Ugyanis nem szegte kedvüket a sok szürke felhő látványa az égen, sem az igen hűvös levegő, de még a nyakukba, arcukra hideg cseppekben hulló reggeli eső sem.

Eljött a gyermeknapra sok felnőtt is, például *Éva* néni Menderől, *Ákos* bácsi Budapestről és *Zsuzsa* néni is Bényéről. Ők mind-mind nagyon szeretik a gyermekeket, ezért is jöttek el Albertirsára. No és hát legfőképpen azért, hogy a programokon ők is részt vegyenek. Persze *Gyuri* bácsit sem hagyhatom ki, Pilisről.

Bence és Fanni barátaink először a templomba mentek a többiekkel, ahol megismerhették az evangélikus egyház gyermekreferensét, *Pál Mariettát* – akit mindenki csak Maricának hív, és aki ezt az egész gyermeknapot szervezte – és *Szabolcs Attilát*, az alberti gyülekezet lelkészét. Először ők köszöntötték a mosolygós csapatot.

Itt elhangzott az az üzenet *Lukács evangéliumából*, amelyben a gyermek Jézus tanította a körülötte lévőket és a saját szüleit is.

Igen, mennyi mindent lehet a szülőknek a gyermekeiktől tanulni! *(Te tudnál valamit mondani, amit anya vagy apa éppen tőled tanult? Ha*

mivel most 2009 van. Ez azt jelenti, hogy akkor még 991 esztendő kell ahhoz, hogy harmadjára is pillantson!”

Ugye, aranyos kis történet? Hát igen, a gyermekek, köztük te is, ki tudnak találni nagyon okos dolgokat, amiken a felnőttek bizony el tudnak csodálkozni. És még azon is, mennyire szükséges a gyermeki hit, a feltét-

Kedves és mosolygós volt, a gyermekek ezért is nagyon szerethetők. A nagyobbak műanyag csövekkel is zenéltek, doboltak, furahangjuk volt ezeknek a különböző színű és hosszúságú „hangszereknek”.

Aztán a rajzpályázatra beérkezett képek kiállítása nyílt meg a tornateremben. Minden rajz a „Gyermekek

a Bibliában” téma köré csoportosult. Marica kihirdette a helyezettek nevét.

Ezután az óriási gumivárakban lehetett ugrálni, igazi felszabadultságban. Ennek mindenki nagyon örült.

A résztvevők átvonultak egy óriási nagy sátorba, ahol *Fabiny Tamás* püspök köszöntötte a gyermekeket egy szép verssel, *Lujza* kislánya kezét fogva. Buzdító szavakat hallhattak az egybegyűltek arról, hogy az egyházban igenis helyük van a gyermekeknek, így hát neked is, ugye tudod?

Ha netalán még nem voltál gyermekhittanon vagy gyermek-istentiszteleten, kérd meg a szüleidet, egyszer, ha lesz idejük, menjetek el! Hogy átéljétek, van helyetek az evangélikus egyházban. Hogy ott igenis jó! És sokan mások is vannak ott, kisebbek és nagyobbak! Talán még barátokra is találsz ott!

Mondd, ismered a *Kolompos* együttést? Talán kedveled is őket? Akkor egyetértünk, mert én is! Nagyon örült Bence és Fanni is, amikor felcsendültek a vidám népdalok, amikor közösen el lehetett mutogatni egy éneket, amikor gyermekek zenéltek a Kolompossal együtt, amikor egy fiúcska volt a karmestere az egész zenekarnak.

Majd „tekeredett a kígyó”, ment

Győrből érkezett diákok – a Péterfy Sándor Evangélikus Oktatási Központ tanulói – mutatták be *Testvérvizsoly – József és testvérei* című darabjukat. Ők nyerték meg a március 7-ei bábvverseny, ezért jöttek el most a gyermeknapra, hogy mások is megláthassák az igényes bábokat és mozgatóik ügyességét.

És amikor már mindenkinek korpogott a gyomra, finom gulyáslevest kapott és lekváros buktát.

Ebéd után néptánc volt, főleg a nagyobbaknak, és legvégül fűvös zene zárta a napot.

Nagykanizsára, aztán pünkösdi királynőt is választottak. Ezután csuda jót táncoltak, párválasztós-pörgős is volt ám!

Bábelőadást is láthatott, aki ott

Hogy mit lehetett még csinálni? Egész nap lehetett lovaskocsikázni, lovashintózni. A helybeli lovas gazdák gyakran fordultak, így szinte mindenki feljutott vagy a kecskeméti festett hintóra, vagy a lovaskocsira. Volt, aki többször is utazott! Így aztán meg lehetett ismerni egy kicsit a környéket, az alberti utcákat és házakat.

Aztán lehetett még sokat játszani: kiflit enni madzagról kéz használata nélkül, nemezelnit, kosarat fonni, korongozni, sárkányt eregetni!

Összességében mindenki jól érezte magát. Néha ömlött az eső, de igazából ez senkit sem zavart. A nagy sátor mindenkit megvédett.

Két kis barátunk, Bence és Fanni a nap végén azt kérték otthon a szüleiktől, hogy ha lesz jövőre is gyermeknap, hadd jöjjenek el újra ők is. Csak az a kár, hogy addig egy egész évet kell várni.

BOTTA DÉNES FELVÉTELEI

Vasi visszatekintés

Május 15–17. – Alsósági tavaszi napok

A hagyományos tavaszi rendezvényen kiállítás mutatta be az Alsósági Evangélikus Nőegylet kézimunkáit is. Vasárnap este a volt pannonhalmi bencés diákokból alakult budapesti Szent Márton kamarakórus hangversenye zárta a programsorozatot.

Május 17. – Vasi hálaadó nap

Idén másodsor rendezte meg a Vasi Evangélikus Egyházmegye ezt az egész napos, megyei szintű evangélikus találkozót. Két évvel ezelőtt Kőszeg volt a vendéglátó, idén Celldömölk. A közös istentiszteleten több mint nyolcszáz hívő vett részt. A perselypénzt, amely megközelítette a háromszázezer forintot (!), a Gusztáv Adolf Segélyszolgálat céljaira gyűjtötték.

Az istentisztelet után sátrakban mutatkoztak be a gyülekezetek. Süttöttek, főztek, innivalóval kínálták a látogatókat, illetve bemutatták jellegzetes tárgyait, az általuk készített kézimunkákat. Delután a kemesaljai citerazenekar, majd a pércelaki Űmmögő együttes szórakoztatta a közönséget. A nap méltó befejezése volt *Banka Nagy Gabriella* Vajdaságból származó színművész előadása, aki – többek között – *Babits Jónás könyve* és *Jónás imája* című költeményét tolmácsolta.

Május 23. – Ezeréves megyék ünnepe

1009-ben készült az a dokumentum, amely szerint *Szent István* király megalapította Zala, Veszprém, Fejér és Pest megyét. Ennek millenniumára gyűlt össze a négy megye népe. A nap programja ökumenikus istentisztelettel kezdődött. A kezdő liturgiát *Steinbach József* dunántúli református püspök végezte, ígét hirdetett Bi-

kádi László, Hajmáskér és Súly református lelkésze. A Magyarországi Evangélikus Egyház képviselőjében *Vető István* püspökhelyettes mondott imádságot. Az *Apostoli hitvallást* *Korzenszky Richárd* tihanyi perjel vezette, majd *dr. Márfi Gyula* veszprémi érsek zárta az istentiszteletet.

Az ünnepi közgyűlésen *dr. Mádl Ferenc* volt köztársasági elnök mondott beszédet. Az 1009-ben kelt sólyi oklevelet *Hermann István*, a Veszprém Megyei Levéltár igazgatója mutatta be. Ezután a négy megyei közgyűlési elnök – *dr. Balogh Ibolya* (Fejér), *dr. Szűcs Lajos* (Pest), *Maninger Jenő* (Zala) és *Lasztovicza Jenő* (Veszprém) – mondott köszöntőt. A közgyűlés után a templomban emlékdobozt helyeztek el, a ligetben pedig emlékfát ültettek.

Május 24. – Alsósági fórum a liturgiáról

A megújuló liturgia lehetőségeiről tartott gyülekezeti fórumot május 24-én, vasárnap az Alsósági Evangélikus Egyházközség.

A többnyire presbiterekből álló hallgatóság előtt *Véghelyi Antal* lelkész, teológiai referens, a Liturgiai Bizottság tagja ismertette az új *Liturgikus könyv* elkészítésének okait, előzményeit és folyamatát. Az *Evangélikus Élet* rovatvezetője történelmi áttekintést adott a Raffay–Pröhle-agenda kialakulásának egyes fázisairól, és rámutatott azokra az okokra, amelyek evangélikus liturgiánk elszíntelenedéséhez vezettek.

Kiemelte az úrvacsora perifériára szorulásának veszélyeit, és hangsú-

lyozta: a Liturgiai Bizottság elsősorban arra törekedett, hogy az úrvacsora újra szerves része legyen az ünnepi istentiszteletnek. Felhívta a figyelmet arra, hogy az ősi liturgikus elemek az ellenreformáció hatásaként tűntek el istentiszteleti rendünkből, pedig *Luther* elve az volt, hogy mindaz meg kell tartani az idők folyamán kialakult liturgiából, ami nem ellenkezik a Szentírással. Időközben azonban a puritán hatás is jelentősen megnyirbálta az egyébként is nagyon leegyszerűsödött rendet.

Az előadást követő beszélgetés során a presbiterek arról szóltak, hogy Kemenesalja történelmi háttérrel nehéz megszabadulni a „katolikus” szó kirekesztő értelmétől, ezért okoz nehézséget azoknak az elemeknek az elfogadása, amelyek a római katolikusokkal való közös örökségből kerültek vissza a megújított liturgikus rendbe.

A fehér asztal mellett kötetlenül folytatott beszélgetés alkalmat adott a személyes kérdések, vélemények, észrevételek megtárgyalására. A fórum célja nem az volt, hogy a presbiterek döntésre jussanak a megújult liturgi-

kus rend használatáról, de mindenképpen segített abban, hogy elgondolkodjunk jelenlegi istentiszteleti életünkről, valamint a felkínált lehetőségekről.

■ Összeállította: VETŐ ISTVÁN

A SZERZŐ FELVÉTELE

Tisztségre avatottan

A presbiteri vezetésről – baptista szemmel

■ HÁLÓ GYULA

Presbiteri vezetés vagy csoportos vezetés?

A Szentírás nem csoportos vezetést tanít, hanem a Szentlélek vezetését. Ezen nem változtat az a tény, hogy ma kötelező a vezetői csoport létrehozása egy közösség irányítására.

A csoportos vezetés önmagában gond is lehet, míg az egyszemélyes vezetés előny is lehet: „Sok a vezető, ha pártütés van az országban, míg egy értelmes és okos ember soká fenntartja a rendet.” (Péld 28,2)

Természetesen ez fordítva is igaz: az egyszemélyes vezetés autokráciához is vezethet, míg a csoportos vezetés megadhatja a Szentlélek akaratának tiszta felismerését.

A presbiteri vezetés tehát nem csoportra utal, hanem az életvitel minőségére.

Ki alkalmas?

A Szentlélek nem presbitériumot hív el presbitereknek, hanem személyeket. Ezért az elsődleges cél nem vezetői csoport létrehozása, hanem annak megvizsgálása, hogy vannak-e „Lélekkel és bölcsességgel telt” (ApCsel 6,3) testvérek. „Ha van olyan” (Tit 1,6), akkor kell felavatni. Természetesen ha nincs olyan, akkor nem kell csak azért avatni, hogy legyenek avatottjaink.

Az alkalmasság nem pusztán az avatás pillanatában szükséges, hanem az egész szolgálat során.

A gyülekezet túlzott hangsúlya a véleményformálásban

Ma nagy a hajlandóság arra, hogy az alkalmasságon az elfogadottságot és a gyülekezetvezetés képességét (a kormányzás ajándékát) értsék.

Az alkalmasság nem csupán a gyülekezeti forgólodásból derül ki. Ha megfigyeljük Pál apostol feltételeit (Tim és Tit), akkor kiderül, hogy az alapvető hangsúlyt a személy jellemére helyezte, nem pedig a képességére, képzettségére.

A korabeli gyülekezet az avatandót három életterületen vizsgálta: gyülekezet, család, környezet. A magánéletnek – azon belül a családi életnek – a gyülekezet előtt ismertnek kellett lennie. Emellett adtak a kívülállók véleményére is, vagyis hogy a nem hívó környezet (szomszéd, munkatárs, főnök-beosztott, falu-, városbeli stb.) hogyan minősíti az avatandó életét.

Ma – amikor az evangéliumi gyülekezetek is erősen kultuszközösséggé váltak – nagyon vigyázni kell, hogy ne csupán a gyülekezeti véleményekre és megítélésre építsük az avatandók kiválasztását, hanem valóságos ismeretekkel rendelkezünk a jelöltek családi és társadalmi (hét-köznap) életéről.

A képzettség vesztélybe kerülhet

Az alapos teológiai, misszió- és egyháztörténeti, gyülekezet- és egyházszervezeti képzettség nyilván nem feltétele a presbiteri kiválasztásnak. Viszont a képzettségre való törekvés, az ismeretek pótlása elengedhetetlen ahhoz, hogy az avatandó a felavatása után méltón szolgáljon a testvérek és az emberek között.

Természetesen már az avatás előtt is egyértelműen látni kell, hogy „tanításra alkalmas” (tanulni akar és tanítani tud), hogy „ragaszkodik a tanítással egyező igaz beszédhez”, azért, hogy „képes legyen az egészséges tanítással buzdítani”, hogy „képes legyen az ellenszegülőket meggyőzni”.

Ezekre nem az avatás teszi alkalmassá, hanem már annak előtte annak kell lennie.

A lelkipásztor is presbiter

A lelkipásztori elhívást először a gyülekezetben, majd a teológián vizsgáljuk meg, aztán a tanulási időszak végén, végül a felavatás előtt. Miért történik így? Mert a lelkipásztor is presbiter. Egyértelmű, hogy a többi presbitert is hasonló alappossággal kell kiválasztani!

Gócpontok

Ma a vezetési módszereknek (vezetéstudomány, kommunikáció, menedzsment, tárgyalástechnika stb.) olyan széles körű alkalmazása folyik, hogy könnyen átszivárog Krisztus gyülekezetébe is a manipuláció gyakorlata.

Magyar baptista történelmünk mutatja, hogy közösségünk lelkiállatából veszélyek is származhatnak. Ismerős előttünk mind máig az alkoholista, az ujalomra törő, a karrierista, a becsvágyó presbiterek problémája: a nem lelkipásztor presbiter sok esetben már rég alkalmatlan a szolgálatra, de kirobbanthatatlanul terhelődik a gyülekezetre. Ennek megoldását nehezítheti, ha rokonság szempontjából vagy gazdaságilag erősen beágyazódott a gyülekezetbe.

A zavart fokozza az a tény, hogy ma már némely gyülekezet a presbitereinek megvizsgálásakor nem fogad el külső testvéreket (egyházkerületi tanácsot, presbiteri tanácsot, misszióbizottságot, egyházvezetést, szomszéd lelkipásztorokat), miközben a felavatott az egész közösség presbitere lesz.

Javaslat

Minden avatott testvér tegye mérlegre családi és társadalmi életét: példás és jó hírű-e? Erre a családtagok, a szomszédok, a munkatársak, a falu- vagy városbeliek tudnak reálsan válaszolni. Az avatandó kérdezze meg őket!

De vizsgálja meg ezt a gyülekezet is! Mert lehet-e presbiter az, akinek családtagja nem tudja becsülni őt, vagy akit környezete nem is ismer? Akinek nincs híre a településén, annak lehet-e jó híre, s arról lehet-e jó vélemény?

Jó, ha a gyülekezet óvakodik azoktól a „szolgálatra” és „tisztiségekre” aspiráló testvérektől, akikről a gyülekezetben kívül nincs referencia.

Példaképek

Csak azok presbiterek – a szó eredeti értelmében –, akik példaképei a nyájnak (1Pt 5,3) a gyülekezetben belül és kívül egyaránt, mert a presbiterség elsődlegesen nem feladat, nem tisztség, hanem minőség (példakép).

A szerző baptista lelkipásztor, *Békehárnok* című testvérlelapunk felelős szerkesztője

HIRDETÉS

Határnyitás '89

Nem egészen egy hónap van hátra a magyar, az osztrák és a bajor evangélikus egyház, valamint a Leuenbergi Egyházközség által szervezett *Határnyitás '89* szimpózium időpontjáig. Lassan tisztázódik a résztvevők száma, a megszólalók – és talán nem túlzás: történelmi személyiségek – névsora.

Ahogy az *Evangélikus Élet* május 24-i számában már említettük, *Németh Miklós* volt miniszterelnök mellett jelen lesz *Oplátka András* egyetemi tanár, újságíró, *Balog Zoltán* parlamenti bizottsági elnök, református lelkipásztor, *Pröhle Gergely*, egyházunk országos felügyelője, *dr. Hannelore Reiner* osztrák egyházfőtanácsos, *Thomas Wipf*, a Leuenbergi Egyházközség (GEKE) elnöke, valamint magyar, osztrák és német szemtanúk.

Bár a bajor jelentkezési határidő már lejárt, magyarok számára még mindig adott a lehetőség, hogy amíg a szállások be nem telnek, fogadjuk a jelentkezéseket a hatarnyitas89@lutheran.hu e-mail címen vagy a Soproni Evangélikus Egyházközség telefonszámán: 99/322-657, végső esetben azonban egyházunk külügyi osztályán is, az 1/266-5532 telefonszámon.

A részvételi díj a korábbiakhoz képest lefelé módosult: 3500 Ft/éj, amelyet a helyszínen kell befizetni. Ez tartalmazza a szállást, két reggelit, a pénteki vacsorát és a szombati ebédet. Az útiköltséget közös kisbuszos vagy nagybuszos utazás esetén egyházunk megtéríti.

A szimpózium programja a következő:

Július 3., péntek • 17.00: Megérkezés a szálláshelyekre (Sopron Hotel, apartmanok, Szent Pál Kollégium) • 18.00: Vacsora a regisztrált vendégeknek • 20.00: A magyar evangélikus egyház, a Leuenbergi Egyházközség (GEKE) és Sopron város képviselőinek köszöntője: *Ittész János* elnök-püspök, *dr. Michael Bünker* osztrák püspök, a GEKE főtitkára, *dr. Fodor Tamás* polgármester • Ezt követően: filmvetítés a '89-es soproni eseményekről: *Páneurópai piknik '89 – Határtalan történet*. Közben *dr. Fabiny Tamás* püspök beszélget a film készítőjével, *dr. Kárpáti György* orvossal. • Záróimádság: *Ittész János*. Helyszín: Nyugat-magyarországi Egyetem Közgazdaságtudományi Kar (Sopron, Erzsébet u. 9.)

Július 4., szombat

9.00: Áhítat a soproni evangélikus templomban (Templom u. – Bünker János Rajnárd köz 2.) • 10.00: „*Eljutni a határig*” – Multimediális esemény a Liszt Ferenc konferencia-központban. Moderátor: *Walter Reiss* és *Kellemen Dorottya*. Közben zenei betétek és filmrészletek; a beszélgetés résztvevői: *Németh Miklós* volt miniszterelnök, *dr. Hannelore Reiner* egyházfőtanácsos, *Balog Zoltán* országgyűlési képviselő, református lelkipásztor, *Oplátka András* egyetemi tanár, újságíró, *Pröhle Gergely* országos felügyelő, szemtanúk. Helyszín: Liszt Ferenc Konferencia- és Kulturális Központ (Liszt Ferenc u. 1.) • 11.30: Kiállítás nyílik korabeli dokumentumokról, majd beszélgetés szemtanúkkal (ugyancsak a konferencia-központban) • 12.30: Közös ebéd a helyszínen • 15.00: *Választható programok*: osztrák gyülekezetek zenés programjai Lépesfalván, Locsmádon, Ágfalván; soproni városnéző túrák; hajózás a Fertő tavon • Egyéni vacsora • 20.00: Zenei est a Lutheránia kórus és zenekar közreműködésével a soproni evangélikus templomban; ezután beszélgetés a Berzsenyi-líceum udvarán (Sopron, Széchenyi tér 11.)

Július 5., vasárnap • 8.30: Indulás Sopronpusztára, a páneurópai piknik helyszínére, buszjáratok a Petőfi térről indulnak • 10.00: Ünnepi istentisztelet Sopronpusztán élő tévéközvetítéssel. Ígét hirdet *dr. Johannes Friedrich* bajor püspök. Díszvendégek köszöntése, agapé és búcsúzás.

Magyarországi Evangélikus Egyház

Honlap: www.evangelikus.hu

„*En vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbennem, ha meghal is, él...*” (Jn 11,25) Ez a szent íge olvasható Gyekiczky János evangélikus lelkész gyászjelentésén. Végso búcsút szép számú keresztyény gyülekezet vett tőle 2009. május 30-án a fővárosban, a Deák téri evangélikus templomban, pünkösöd előtt egy nappal.

Gyekiczky János 1925. július 7-én látta meg a napvilágot Százdon, amely ma Szlovákiában található Szadice néven. A helyi elemi iskola után Ipolyvágyon folytatta a tanulást, ott szerzett érettségét 1942. június 12-én.

A második világháború után Magyarországra települt a család. Nagybörzsöny után Sopronba költöztek. Gyekiczky János 1946–1951 között itt tanulta a szent tudományt, a teológiát; 1951–1952-ben már Budapesten volt teológus diák. Záróvizsgáját is itt tette le 1952-ben, és ugyanebben az esztendőben, dr. Vető Lajos püspök avatta lelkészévé április 6-án Óbudán.

Első szolgálati helyén, Bakonycsernyén megválasztották parókus lelkésznek. Iktatására házasságkötésével egy napon került sor 1953. jú-

nus 21-én. Felesége – Páli Sarolta – hűséges házastársa volt az utolsó pillanatig, mindenhol szeretettel követte a férjét.

A bakonycsernyei gyülekezet templomát sikerült nagyon nehéz időkben tatarozni.

1958 őszén Balfra helyezték át. A gyülekezet helyettes lelkésze lett, s itt szintén templomot tatarozott. 1966-ban a családdal együtt Győrbe költözött, de Balfra visszajárt szolgálni. Közben a megélhetés miatt állami állást is vállalnia kellett, de Balf után is szívesen végzett lelkészi szolgálatot. (Kisegítő lelkészként dolgozott Bőnyrétalpon, majd 1984 tavaszáig Győrságon.)

Két gyermeket neveltek feleségével együtt szeretetben.

1984. március 1-jétől a Déli Egyházkerület lelkészi állományába kerülve – a szlovák nyelv jó ismerete

Gyekiczky János

(1925–2009)

miatt – tótkomlói lelkészi szolgálatot vállalt. Tavasszal feleségével együtt Tótkomlóra költöztek. Beiktatására 1984 novemberének végén került sor.

A tótkomlói időszak is termékeny volt, nagyon sok tatarozási munká-

latot végzett el, és építkezett is. 1988-ra fejezték be a hatalmas és impozáns komlói templom renoválását. A hálaadó ünnepségen dr. Harmati Béla püspök szolgált. A jeles napra a Szlovákiába kitelepült evangélikusok közül is sokan hazalátogattak.

Felépült az új lelkészlakás, a régi-ből pedig gyülekezeti terem lett, s az 1990. évi politikai változások után Gyekiczky János létrehozta a mai napig sikeresen működő szlovák nyelvű óvodát. Egy percre sem pihent, megkezdte az evangélikus szeretetotthon építését, amelyet 1998-ban adtak át rendeltetésének.

A szeretetotthon építése mellett templomokat tatarozott, sor került a mezőhegyesi, pitvarosi, csanádalbertyi, battonyai, ambrózfalvi templom rendbehozatalára.

Gyekiczky Jánost kitűnő szervező-képességgel ajándékozta meg Terem-

tője, és ő ezt a képességét ki is használta, hogy Isten ügyét szolgálja.

1999 decemberében nyugdíjba vonult, következett a pihenés időszaka a Sarepta Budai Evangélikus Szeretetotthonban. Am nyugdíjasként is gyakran végzett igehirdetői, lelkipásztori szolgálatot, mert az elhivatást a nyugdíj felvételével nem lehet letenni. Gyakran szolgált a pesthidegkúti gyülekezetben, olykor még Tótkomlóra is ellátogatott. Az idő múlásával azonban jelentkezett a betegség, s ez már akadályá vált a további szolgálatban. Műtetre készült, de az élet és az örök élet ura 2009. május 6-án hazahívta szorgalmas szolgáját. 84 esztendőt tölthetett ebben a világban.

Gyekiczky Jánost 2008 áprilisában a Tótkomlói Önkormányzat Képviselő-testülete Pro Urbe díjjal tüntette ki, amelyet még személyesen vehetett át. Köszönőbeszédében további terveit vázolta lelkesen. Nem akart soha tétlen lenni.

Veletlenül hisszük, amit Jézus Krisztus mondott a gyászjelentésén idézett szent íge szerint.

■ R. J.

FOTO: PINTÉR DOROTTYA

Immár két évtizedes hagyomány, hogy a Deák Téri Evangélikus Leánygimnázium hajdani növendékei rendszeresen összegyűlnek az egykori alma mater falai között, hogy az íge üzenete mellett és egy-egy előadó meghallgatása után felidézék emlékeiket, és elbeszélgessenek a jelenről. Legutóbbi, május 29-i alkalomuk a templomban kezdődött. Az istentiszteleten Zászkaliczky Péter nyugalmazott lelkész hirdette Isten ígétét, majd a gimnázium dísztermében Hantz Lám Irén (képi jobb szélén az első sorban) kolozsvári tanárnő tartott előadást *A lámpagyújtogató* címmel Reményik Sándor evangélikus költőről. Ezt a gimnázium Tükör-Szín irodalmi színpadának diákjai versekkel egészítették ki.

Istentiszteleti rend • 2009. június 7.

Szentháromság ünnepe. Liturgikus szín: fehér. Lekció: Jn 3,1–15; Róm 11,33–36. Alapige: 5Móz 6,4–7.14–15. Énekek: 41., 250.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Balicza Iván; de. 10. (német, úrv.) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) Juha Palm; du. 6. Balicza Iván; II., Hűvösvölgyi út 193., Felső de. 10. (úrv.) Madocsai Milos; II., Madori u. 6. de. 3/4 11. Sztojanovics András; Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9. de. fél 10. (úrv., családi) Fodor Viktor; Csillaghegy–Békásmegyer, III., Mező u. 12. de. 10. (úrv.) Mártonfy Marcell; Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér de. 10. (úrv., tanévzáró) Bálintné Varsányi Vilma; Újpest, IV., Lebstücsk M. u. 36–38. de. 10. (úrv.) Solymár Péter Tamás; Káposztásmegyer, IV., Tóth Aladár út 2–4. de. 9. (úrv.) Solymár Péter Tamás; V., Deák tér 4. de. 9. (úrv., családi) Smidéliusz Gábor; de. 11. (úrv.) dr. Gerőfi Gyuláné; du. 7. (Bach-hét, H-moll mise) D. dr. Harmati Béla; VII., Városligeti fasor 17. de. fél 10. (családi) Pelikán András; de. 11. (úrv.) Aradi György; VIII., Üllői út 24. de. fél 11. Szabó Bertalan; VIII., Rákóczi út 57/a de. 10. (szlovák) Gulácsiné Fabulya Hilda; VIII., Karacsony S. u. 31–33. de. 9. Szabó Bertalan; VIII., Vajda P. u. 33. de. 9. (úrv.) Benkóczy Péter; IX., Gát utcai katolikus templom de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; Kőbánya, X., Kápolna u. 14. de. fél 11. (úrv.) Benkóczy Péter; Kerepesi út 69. de. 8. (úrv.) Tamásy Tamás; Kelenföld, XI., Bocskai út 10. de. 8. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; de. fél 10. (tanévzáró úrv., családi) dr. Joób Máté; de. 11. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; du. 6. (vespera) dr. Blázy Árpád; XI., Némethölgyi út 138. de. 9. dr. Blázy Árpád; Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24. de. 9. (úrv.) D. Szebik Imre; Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17. de. 10. (úrv., családi) Bencéné Szabó Márta; de. fél 12. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; XIII., Kassák Lajos u. 22. de. 10. (úrv.) Kendeh György; Zugló, XIV., Lőcsei út 32. de. 11. (úrv., tanévzáró) Tamásy Tamás; XIV., Gyarmat u. 14. de. fél 10. Tamásy Tamás; Pestújhely, XV., Templom tér de. 10. (úrv., konfirmáció) Szabó B. András; Rákospalota, XV., Régi Főti út 73. (nagytemplom) de. 10. (úrv.) Bátorvicsky Gábor; Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11. de. 10. (úrv., tanévzáró) Helmut Verner; Cinkota, XVI., Batthyány I. u. de. fél 11. (úrv.) Blaticzky János; Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24. de. 9. (úrv.) Blaticzky János; Rákoshegy, XVII., Tessedik tér de. 9. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; Rákoskeresztúr, XVII., Pésti út 111. de. fél 11. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; Rákoscabab, XVII., Péceli út 146. de. 9. (úrv.) Eszlényi Ákos; Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u. de. 11. (úrv.) Eszlényi Ákos; Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3. de. 10. (úrv.) dr. Korányi András; Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom) de. 8. (úrv.) dr. Korányi András; Kispeszt, XIX., Templom tér 1. de. 10. (úrv.) Széll Bulcsú; XIX., Hungária út 37. de. 8. (úrv.) Széll Bulcsú; Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89. de. 10. (úrv.) Győri János Sámuel; Csepel, XXI., Deák tér de. fél 11. (úrv.) Zólyomi Mátyás; Budaörs, XXII., Játék u. 16. de. 10. (úrv.) Solymár Gábor; Budaörs, Szabadság út 75. de. 10. (úrv.) Endreffy Géza; Budakeszi (református templom) de. fél 9. Lacknerné Puskás Sára; Názáret-templom, Mátrászentimre-Bagolyirtás de. 11. (úrv.) Zászkaliczky Pál.

Összeállította: BODA ZSUZSA

Húsz év után

2009. szeptember 2-án lesz húsz éve, hogy újraindult az evangélikus egyház nagy múltú fásori fiúgimnáziuma. A korszellem időközbeni változását jelezte, hogy evidenciaként kezelték középiskolát jelentett az új Fasor.

1952. június 30-ával szűnt meg az evangélikus fiúgimnázium – egy időben a Deák téri leánygimnáziummal –, ezután a Magyarországi Evangélikus Egyház nem rendelkezett iskolával. A többi iskolánkat már 1948-ban államosították, az egyház és az állam között megkötött egyezmény értelmében maradhatott meg két gimnázium, ezeket „ajánlotta fel” az egyház 1952-ben. Harminchétféle évig tartott ez az időszak.

Ahhoz képest, hogy volt olyan történelmi korszak, amikor az evangélikus egyház volt a legnagyobb iskolafenntartó hazánkban, érthető, hogy sokak számára jelentett fájdalmat az a helyzet, hogy megszűnt egyházunk iskola-fenntartói szerepe.

1988–89-ben még nem tudhattuk, hogy valóban rövidesen bekövetkezik a rendszerváltozás – bár ez a nagy történelmi fordulat ma is számos vita tárgya –, az első demokratikus parlament elfogadja a lelkiismereti és vallásszabadságról intézkedő 1990. évi IV., majd a következő évben a 1991. évi XXXII. törvényt a volt egyházi ingatlanok helyzetének rendezéséről. E törvény alapján indultak újra a korábban államosított egyházi iskolák, ha az egyházak ezt kérték.

A Fasor újraindulása azonban egyedi jelenség volt, még az „ancien régime”-ben történt, a korábbi politikai elit határozata alapján, amely feltehetőleg saját túlélése érdekében hozta meg ezt a döntést.

A folyamatról, mely az 1989. szeptember 2-i felejtethetetlen tanévnyitó ünnepséghez vezetett, többször írtam, leginkább részletesen, dokumentumokkal alátámasztva a *Credo* című evangélikus periodikában (A Fasor újraindítása – *Credo*, VI. évf., 2000/3–4. szám, 44–59. oldal). Jellemző módon a szerkesztő némi vitára számított, ehhez képest nem volt érdemi visszhang, inkább csendesedtek a már korábban születőben lévő legendák.

Most viszont, a huszadik évforduló közeledtével, bár még nem igazán történelmi a távlat (vagy talán éppen azért), ismét fenyeget – persze ez

nem feltétlenül nagy baj – a Fasorral kapcsolatos mesészövés újjáéledése.

Kétségtelen, hogy az ügyet itthon és külföldön ébren tartó korábbi fásori diákok – ez a vonulat főleg 1984 után erősödött fel –, illetve a hazai közélet elkötelezett személyiségeinek – *Petri Gábor*, *Cselőtei László*, *Szentágothai János* – aktivitása, az egyházban az iskolaügyet exponáló lelkészek – *Hafenscher Károly*, a *Zászkaliczky* fivérek – tevékenysége erős háttérrel nyújtott az állami-politikai vezetőkkel folytatott informális tárgyalásokon, de a fronttörténethez bizonyosan a *Testvéri Szó* mozgalom sikere vezetett.

Ebben az egyházvezetőséghez 1986 tavaszán eljuttatott iratban fogalmazódott meg az egyházi iskola igénye is. Ezt először mereven elutasította, majd a gorbacsovi politika jegyében tárgyalási alpnak fogadta el a hatalom és az ő intenciójára az egyházkormányzás.

A mérsékelt reformerekkel lehetséges kiegyezés jegyében választhatták meg e sorok íróját Harmati Béla püspökkel együtt a Déli Egyházkerület elnökségévé. Röviddel beiktatásunk – 1987. október 24. – után közölték az addig ezt ellenző Állami Egyházi Hivatalban (ÁEH) Nagy Gyula püspök-elnökkel, hogy megkezdhetjük *Köpeczi Béla* miniszterrel a tárgyalásokat a Fasor újraindításáról.

A korábbi informális megbeszéléseken két kérdésre kellett pozitív választ adnunk: a politikai helyzetünk megítélését az itthoni és a nyugat-európai értelmiség előtt kedvezően befolyásolja, ha az evangélikus egyház visszakapja a Fasort; a nyugatiak jelentősnek mondható támogatást nyújtanak majd – kemény valutában.

A legendák születésének iskolapédája dr. Luthár Jenő korábbi egyházi jogtanácsosnak az *Evangélikus Élet* 2009. május 3-i számában közölt írása. Az írás értéke, hogy ismételt emléket állít az iskola újraindítását megszervező Gyapay Gábornak. Valóban két – persze szervesen el nem különülő – fázisra osztható az újraindítás. A politikai, jogi pénzügyi háttér megteremtése, illetve az újjászervezés. Ez utóbbiban kimagasló és talán nem eléggé méltatott Gyapay Gábor érdeme. Ezért is örültem Luthár Jenő írásának, ez volt a fő mondanivalója.

Az első periódussal kapcsolatban azonban téved: nem történt csoda 1987 nyarán – ahogy Luthár írja –, és a párt vezetősége egyáltalán nem hajlott arra, hogy a jogtalanul elvett iskolaépületeket visszaadja. A Fasor története kivételes történet. Ahogy fentebb írtam, az ingatlanrendezés már a demokratikus parlament teljesítménye lett.

Azt, hogy visszakapjuk a Fasort, nem Köpeczi miniszter közölte, vele is közölték, ezért is volt ideges, mert még nem ismerte a részleteket. Ugyanakkor mi már érdemi tárgyalást kezdeményeztünk. Amúgy az egyházi delegáció a következőkből állt: Nagy Gyula, Harmati Béla, Gyapay Gábor és *Frenkl Róbert* (Luthár Jenő és *Szemerei Zoltán* szakértőként lehetett jelen).

Ezt követően Nagy Gyula átadta az ügyet a Déli Egyházkerület elnökségének, az érdemi munka irányítására Gyapay Gábor kapott felkérést.

A döntő szót Harmati Béla mondta ki már azon a tárgyaláson, amely minden érdekelt (Országos Pedagógiai Intézet, Állami Egyháziügyi Hivatal, Magyarországi Evangélikus Egyház) jelen volt. Itt az utóvédharcot folytató ÁEH képviselőjében *Beji László* főosztályvezető felvetette, hogy az egyház még nem nyilatkozott egyértelműen az újraindításról. Ekkor Harmati Béla megerősítette a már Köpeczi Bélánál kifejtett álláspontunkat, hogy tudniillik az 1989–90-es tanévben indulni akarunk.

Fontos adalék – jelzi az állami akaratot –, hogy az 1952-es megállapodás azon pontja alapján, hogy az iskolát azonos műszaki állapotban kell visszaadni, ha erre sor kerülne, az állam finanszírozta az újraindítás költségeit. Szemerei Zoltán pénzügyi osztályvezető – személyes közléséből tudom – akkor hitte el, hogy valóban komoly a dolog, célhoz értek a tárgyalások, amikor a kilencvenmillió költséget (igen jelentős összeg volt ez 1988-ban) első részlete, negyvenhatmillió forint megérkezett az egyház számlájára.

Persze a legendák is az élet szépségéhez tartoznak. De becsüljük meg utódainkat a valósághű tájékoztatással. A harminchétféle év megpróbáltatásait és az újraindítás örömeit egyaránt az Úristen kezéből fogadó közösség különösen is megteheti ezt.

■ FRENKL RÓBERT

A helyzet fokozódik: a fél ország internetezik

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Nagy Bence

Egyre népszerűbb a mobilinternet

Egyre többen választanak mobilhálózaton keresztüli internet-hozzáférést: az otthoni hozzáféréssel rendelkezők körében már eléri a 3 százalékot azok aránya, akik elsődlegesen mobilinterneten keresztül kapcsolódnak otthonukban a világhálóra. (A mobilinternetet kiegészítő technológiaként használók aránya ennél természetesen magasabb.)

Levelezünk, informálódunk, telefonálunk

A hagyományos internetes tevékenységek – e-mailezés, böngészés, informálódás, on-line magazinok olvasása – mellett az internetezők mind nagyobb hányada használja az internet különböző, hasznos vagy éppen szórakoztató funkcióit.

A legalább hetente internetező 14–69 évesek 62 százaléka használta már a világhálót álláskeresésre, és ugyanennyien vannak, akik legalább egyszer rendeltek már valamilyen terméket, szolgáltatást a világhálón. Pénzügyeit minden harmadik internetező szokta on-line módon intézni.

A jelenleg 70 százalék által használt chatet idővel felválthatja az on-line telefonálás – az internetezőknek már 45 százaléka szokott hangátvitellel kommunikálni az interneten.

Blogot a netpolgárok 46 százalék

szokott olvasni, saját webes naplója viszont csak 9 százalékuknak van.

Videómegosztó oldalakat az internetezők kétharmada látogat legalább alkalmanként – 20 százalék pedig már legalább egyszer fel is töltött valamilyen videót az internetre. Jelenlét az interneten rádiót hallgató, tévéadást nézők aránya is: rádiót 55 százalék hallgat a neten, a tévétést pedig 31 százalék próbálta már ki a világhálón keresztül.

Segítség a vásárlás előtt és a vásárláskor

Az internetezők több mint kilenczede használja a netet vásárlás előtti információgyűjtésre – komolyabb vásárlási döntés meghozatala előtt tájékozódik a gyártók, forgalmazók weboldaláról, a különböző ár-összehasonlító honlapokról vagy éppen vásárlói fórumokról, ahol a termékek, szolgáltatások fogyasztói megosztják egymással pozitív, illetve negatív tapasztalataikat.

62 százalék azok aránya, akik kipróbálták már az on-line vásárlást. Több-kevesebb rendszerességgel 38 százalékuk rendel termékeket, szolgáltatásokat az internetről, vagyis a vásárláshoz az internetet is aktívan használók száma ma már Magyarországon is meghaladja az 1,38 milliót.

Az on-line vásárlás, rendelés azonban természetesen nem jár mindig együtt on-line fizetéssel: a legfrissebb adatok szerint a legalább hetente internetezők mindössze 17 százaléka szokta a weben vásárolt áruk ellenértékét kiegyenlíteni bankkártyaszáma megadásával, az interneten keresztül.

■ Összeállította: BALOGH CSABA

► A Nemzeti Hírközlési Hatóság becslései alapján a széles sávú internet-előfizetések száma 2008 végén meghaladta a 2,2 milliót. A legfrissebb, szintén 2008 végére vonatkozó internethasználati kutatások szerint több mint 3,62 millióan kapcsolódnak legalább havi rendszerességgel a világhálóra – ez a 15 és 69 év közötti lakosság 49 százalékát jelenti. A legalább hetente internetezők aránya 45 százalék.

Az internetet a Magyarországon élőknek csupán 57 százaléka próbálta már ki, a lakosság kétötödének tehát semmilyen személyes tapasztalata nincs a világhálóról, így a rajta lévő szolgáltatásokról, lehetőségekről sem tud szinte semmit.

Havi rendszerességgel 3,62 millió ember internetezik. Bár ez éves szinten elég magas, 8 százaléknál növekedés, még mindig messze vagyunk az Európai Unió 61 százalékos átlagától.

Főként a városban élő fiatal férfiak médiuma

Az internet még mindig főként fiatalok és városiak által használt médium. Ehhez azért hozzá kell tennünk, hogy a községeknél fél év alatt közel 10 százalékpontos növekedést mért az NRC piackutató cég – ez csökkentette a legkisebb településeken élők leszakadását.

A férfiaknak pontosan a fele, míg a nőknek 41 százaléka internetezik rendszeresen. Érdekes adat, hogy az otthoni hozzáféréssel rendelkezők 3 százaléka egyáltalán nem használja az internetet.

A nők ma – Szent Erzsébet nyomában

Kiállítás Kiskőrösön

Árpád-házi Szent Erzsébet nyolcszázhetedik éve született, és az akkori európai világ egyik legkimagaslóbb nőalakja volt. Nevének említése még mindig pozitív fogadtatásra talál. Különösen német nyelvterületen, ahol felnőtt éveit töltötte.

Mit is kell tudnunk Árpád-házi Szent Erzsébetről? II. András király lánya 1207-ben Sárospatakon született. Még gyerekkorában férjhez adták Lajos türingiai örgrófhhoz, aki aztán egy hadjáratban életét vesztette. Így Erzsébet magára maradt, és életének további éveit a betegek gyógyításának és az elesettek segítésének szentelte. Marburgban, az ottani kolostorban végezte áldásos tevékenységét – 1231-ben (huszonnégy évesen) itt is halt meg. Hatását mi sem bizonyítja jobban, mint hogy néhány évvel később, 1235-ben szentté avatta IX. Gergely pápa.

Erzsébetet többnyire rózsákkal a kötényében, kosarában ábrázolják. Ennek magyarázata a következő legenda. Férje halála után Erzsébet továbbra is gondoskodott a szegényekről. Egy alkalommal kenyereket vitt gondozottjainak, mikor sógorával, Henrikkel találkozott. Annak kérdésére, hogy mit visz kosarában, Erzsébet – tartva attól, hogy esetleg megtilthatják neki a jótékonykodást – így válaszolt: rózsákat. Mikor meg kellett mutatnia, a kenyerek helyett valóban illatos rózsák

voltak kosarában. Isten nem akarta, hogy a szent asszony meghazudtol-tassék.

Vajon mit üzen nekünk ma, 2009-ben egy középkori nőideál? Vajon ho-

gyan lehet közvetíteni a felebaráti szeretetet, az önfeláldozást és a női szerepvállalást? Különösen akkor izgalmas kérdés ez, amikor a szebbik nem képviselői is átveszik a férfias stílust, megjelennek a menedzser szakmában, a vezető posztokon...

S hogy miért is hoztuk szóba a szent életű királylányt? Mert Kiskőrösön, a tisztai klubban fotókiállítás nyílt *A nők szerepe napjainkban*

címmel. A képek Ausztriában, Szlovákiában és Magyarországon készülték különböző beosztású asszonyokról, lányokról, akik életük „motótját” is elmondták a fotóriporternek.

A kiállítás több tucat képe arról beszél, mit is gondolnak a nők a mai társadalomról, és hogyan akarnak benne érvényesülni.

A június 15-éig látható tárlatot a Kiskőrösi Helyőrségi Nyugállományúak Klubja és a Művészetek Kedvelők Klubja rendezte, és a városalapítók napja alkalmából nyitották meg május 21-én.

■ IFJ. KÁPOSZTA LAJOS

Mindennapok választása

A kereszténység meghívás, s mint ilyen, felelősség is. Felelősség, mert akinek füle van, annak hallania is kell vele, sőt nemcsak hallania, hanem a hallottak szerint cselekednie, döntenie is. Életünk pedig folyamatos döntés: Isten mellett vagy ellen. Kicsi és nagy dolgokban egyaránt. Arra pedig csak törekednünk lehet, hogy döntésünk helyes legyen...

Ez a döntéshozatal – az élet – küzdelem, hogy legyőzzük önmagunkat, hibáinkat. A tökéletességre törekszünk, de a cél mellett legalább olyan fontos a szándék is, az út, amelyet bejárunk.

Választásainkkal közeledünk Istenhez, vagy távolodunk tőle, felelősségünk pedig szabad akaratunkból ered. Szabadság és teher. Sajnos azonban, ha elodázzuk vagy megtagadjuk a választást, már azzal is döntöttünk. Valószínűleg rosszul.

Személy szerint sosem értettem egyet azokkal, akik szerint a vallás a magánszférára korlátozódik, a vásárnapokra, az egyéni életre. A keresztény erkölcs, szellemiség kijelöli a keskeny utat, hiába van esetenként a széles is jó szándékkal kiköveve. Ez

is egyfajta predestináció, még ha a helyes választás nem is mindig egyértelmű. Ezért is lehet – és kell is, hogy legyen – vita az egyházon belül, hogy lehetőleg jól döntsünk, jó útra térjünk. Vita, vélemény persze lehet az egyházon, valláson kívül is, mivel nem burokokban élünk. Hitünk, világnézetünk azonban befolyásolja hozzáállásunkat a világhoz is.

Választanunk kell a választásokon is, négyévente, néha hamarabb. Dönthetünk itt is jól vagy rosszul, de a legrosszabb az, ha nem döntünk sehogy, ha nem megyünk el választani. Aki (még) figyel a politikára, az könnyen (és jogosan) kiábrándulhat, netalán felháborodhat. A választás azonban ritka lehetőséget ad a kezünkbe, amikor kivételesen beleszólhatunk nemcsak saját életünk alakulásába, hanem embertársainkéba, az egész országéba. A választás pedig jog, felelősség és keresztényként kötelesség is.

„...a ti beszédekben az igen legyen igen, a nem pedig nem...” Ezzel a tudatossággal, következetességgel kell választanunk, mert Isten előtt nincs semleges terep.

■ PUCHARD BALÁZS

SZERETET VENDÉGSÉGRE

Almás krémes

Hozzávalók a tésztahoz: 60 dkg liszt, 20 dkg zsír, 20 dkg cukor, 2 tojás, 1 csomag sütőpor, 2 csomag vaníliás cukor, 3-4 evőkanál tejföl. A krémhez: 2 tojás, 1/2 liter tej, 2 csomag vaníliás puding, 15 dkg cukor, 1 csomag vaníliás cukor, 25 dkg margarin. A töltelékhez: 1,5 kg alma, 2 evőkanál vaj, 10 dkg cukor, fél mokkáskanál fahéj.

A tészta elkészítéséhez az alapanyagokat összegyűrjük, három részre osztjuk, és vékony lapokat sütünk belőle.

A krém elkészítéséhez a pudingporba két evőkanál cukrot keverünk, fokozatosan hozzáadjuk a tejet, sűrűre főzzük, és még a gázon kevergetve beleverjük a tojásokat.

Kihűtjük. A margarint habosra keverjük a cukorral, majd hozzáadjuk a kihűlt pudinghoz.

A töltelék elkészítéséhez az almát megreszeljük, és vajon addig pároljuk, amíg elfő a leve. Cukorral, fahéjjal ízesítjük.

Amikor mindegyik alkotórész kihűlt, egy tésztaalapot visszatesztünk a tepsibe. Rákenjük a krémet, rátesszük a második lapot, ráhalmozzuk az almatölteléket, és befedjük a harmadik lappal.

Egy napig állni hagyjuk, hogy megpuhuljon. Tálalás előtt meghintjük porcukorral, és négyszögletes szeletekre vágjuk.

HIRDETÉS

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem Doktori és Habilitációs Tanácsa tisztelettel meghív minden érdeklődőt *Hafenscher Károly* evangélikus lelkész *Ágenda – tradíció és a jelen kihívásai* című doktori értekezésének nyilvános megvitatására június 12-én, pénteken 14 órakor az Evangélikus Hittudományi Egyetem (1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3.) 10. számú tantermében. A doktori értekezés egy példányát megtekinthető az egyetem könyvtárában.

HIRDETÉS

Dolgozni az ige terjedéséért

Keressük azt a testvérünket, aki a Wycliffe Bibliafordítók Egyesületének munkáját ismerve vagy az iránt tájékozódva kész lenne Isten országáért és az evangélium terjedéséért egyesületünk szolgálatában igazgatói feladatot betölteni.

Felekezeti szervezetünk küldetése, „hogy Istennek dicsőséget adjon általa, hogy a bibliafordítás révén hozzájárul és részt vállal az egyháznak abban a törekvésében, hogy tanítvánnyá tegyen minden népet” – Minden más meghatározó, gyakorlati és teológiai kérdésre személyes találkozásunk alkalmával fogunk visszatérni.

A jelentkezőt tájékoztatjuk, hogy fizetése – a Wycliffe minden más munkásához és misszionáriusához hasonlóan – adományok útján gyűlik egybe, melynek kialakítása és összegyűjtése is a vállalt feladat része. Mindezekben testvéri és szakmai segítséget és gyakorlati útmutatást fogunk nyújtani.

Ha egyetért céljainkkal, várjuk e-mailes jelentkezését szeptember 30-ig a wo_hungary@wycliffe.org címre.

Wycliffe Bibliafordítók Egyesülete

HÍREK, HIRDETÉSEK

A Farkasréti ökumenikus esték következő alkalman, június 8-án, hétfőn 18.30-kor dr. Bóna Zoltán, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának főtákará Az Ökumenikus Chartáról címmel tart előadást és vezet beszélgetést. Helyszín: evangélikus-református templom, Budapest XI. kerület, Németvölgyi út 138.

HIRDETÉS

Fogadóórát e hónapban 8-án, hétfőn tartom. Mindenkit szeretettel várok délután három órától öt óráig a Déli Egyházkerület székházában (1088 Budapest, Puskin u. 12.).

Radosné Lengyel Anna
országosfeliügyelő-helyettes,
a Déli Egyházkerület
feliügyelője

HIRDETÉS

A Monori Evangélikus Egyházközség presbitériuma szeretettel hív mindenkit június 14-én 10 órakor kezdődő istentiszteletére, melyen temploma felszentelésének 70. évfordulójára emlékeznek. Igét hirdeti dr. Fabiny Tamás, az Északi Evangélikus Egyházkerület püspöke.

KÖZLEMÉNY

Ponicsán Erzsébet 2009. május 28-án a Magyarországi Evangélikus Egyház illetékes bizottsága által – az 1997. évi II. törvény 10/A § (2) bekezdése, valamint a 3/2003. (V. 23.) országos szabályrendelet rendelkezése szerint – lefolytatott parókusi alkalmassági vizsgát eredményesen megállotta. Ponicsán Erzsébet az önálló gyülekezeti szolgálat végzésére alkalmas, erre a szolgálatra megválasztható vagy meghívható.

APRÓHIRDETÉS

Hévízen, csendes környezetben 41 m²-es apartman pihenőkerttel kiadó. Érdeklődni az esti órákban a 99/314-608-as telefonszámon.

Sípos orgonák! 2 kétmanuális, 5 és 12 regiszteres, mechanikus csúszkaladás német mesterhangszer rövid határidővel, rendkívül kedvező áron eladó. T.: 20/532-4551.

EVANGÉLIKUS ÉLET. ÉLED. ÉLED?

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Jézus így szólt Péterhez: „Én könyörgöttem érte, hogy el ne fogyatkozzék a hited.” Lk 22,32 (Ézs 64,8; Jn 3,1–8/9–15; Róm 11,32/33–36; Zsolt 29) Péter számomra a buzgó, lelkesedő tanítvány megtestesítője. Ha Jézus kérdezi tanítványait, általában Péter az, aki válaszol, például megvallja, hogy Jézus a Krisztus, az Isten Fia. Ha a tanítványokat valami foglalkoztatja, többnyire Péter kérdezi meg a Mestertől, például hogy mi lesz a jutalmuk, amiért elhagytak mindent. Amikor Jézus odahajol a lábukhoz, Péter az, aki hevesen tiltakozik a lábmosás ellen, hogy aztán a magyarázó szavak után még hevesebben kérje a többet Urától. Ennek a Péternek mondja Jézus az utolsó vacsora éjszakáján: nagy a tét, a bukás veszélye nagyon is valós, de ő könyörgött érte. A mai Pétereknek is bátorítást jelenthet az ige: nagy lelkesedések, szenvedélyes hitvallások, lelki győzelmek közepette se felejtjük, hogy a sátán el akar tántorítani Urunktól, de Megváltónk könyörgött értünk.

Hétfő

Pál írja: *Úgy határoztam, hogy nem tudok közöttetek másról, csak Jézus Krisztusról, róla is mint a megfeszítettéről.* 1Kor 2,2 (2Móz 20,23; Jer 10,6–12; ApCsel 7,44–53) Egy áldott életű evangélikus lelkészről szóló filmet néztünk meg az egyik bibliórán. Ebben egykori gyülekezetének tagjai idézték fel évtizedek távlatából például azt, hogy az ifjúság megszervezések – egyébként rendkívül kreatív – lelkészük elsősorban az ige köré gyűjtötte a fiatalokat, s nem holmi „csalikkal” édesgette őket a templomba. Nem tudott mást a középpontba helyezni, csak Krisztust. Természetesen lehet áldással használni korunk sokféle vívmányát – a kivetítőt, a pingpongasztalt, az internetet stb. –, de ne felejtjük: ezek az eszközök életet nem adhatnak! Ne legyenek bálványá számunkra! Gyülekezeti életünk megújítását, mások hitre jutását ne ezektől várjuk, hanem egyedül a megfeszített Krisztustól.

Kedd

Jézus így szólt: „Menjete el! Íme, elküldelek titeket, mint bárányokat a farkasok közé.” Lk 10,3 (1Krn 22,16b; Ézs 43,8–13; ApCsel 7,54–8,3) Sok támadás ér nem hívó családod részéről, amiért keresztény vagy? A szomszédod bolondnak tart, mert istentiszteletre, bibliórára, ifjúsági órára jársz? A főnököd sorozatosan lehetetlen helyzetek elé állít, majd gúnyosan megjegyzi: „Mi van, hívőkém, nem megy?” Ki mondta, hogy könnyű lesz? Miből gondoltad, hogy megtérésed után nem lesz betegség, fájdalom, könny? Azt képzelted, hogy ha elkezdted hirdetni az evangéliumot, tömegesen jutnak hitre körülötted az emberek? Jézus előre figyelmeztetett, hogy nagyon nehéz küldetés ez! Mint bárány a farkasok között, olyan a missziói parancsnak engedelmességet tanítvány. Konfrontálódnia kell, s adott esetben életveszélybe is kerülhet. Nem könnyű, de ha Jézus küld, menni kell!

Szerda

Folyamodjatok az Úrhoz, az ő hatalmához, keressétek orcáját szüntelen! Zsolt 105,4 (Lk 11,10; ApCsel 17,16/22–34; ApCsel 8,4–25) A Károli-fordítás szerint: „Kívánjátok az Urat és az ő erejét; keressétek az ő orcáját szüntelen.” Vajon mi az, amire leginkább vágyakozunk? Mi az, amiről úgy érezzük, nem tudunk élni nélküle? Az Úr hatalma, ereje, jelenléte? Netán valami vagy valaki más?

Csütörtök

Krisztus eltörölte a követelésével minket terhelő adóslevelet, amely minket vádolt, eltávolította azt az útból, odaszegezve a keresztfára. Kol 2,14 (Zsolt 69,6; Ef 4,1–7; ApCsel 8,26–40) Mit is jelent: Krisztus meghalt értünk? Azt, hogy amikor őt megfeszítették, akkor vele együtt mindaz felszegedett a keresztfára, ami engem vádol, terhel, számomra kér, megnyomorít. Nincs tehát akadály a többé annak, hogy igazi élettem legyen, és hogy Isten boldog gyermekként éljek! Örömhír ez a javából, és nem csak a mai napra szól!

Péntek

Jób pedig felelt, és ezt mondta az Úrnak: Bizony, könnyelmű voltam! Mit feltehetnék neked? Kezemet a számra teszem. Jób 40,3–4 (ApCsel 20,24; Lk 23,44–49; ApCsel 9,1–9) Kéi legyen az utolsó szó? Mintha belénk lenne kő, hogy csakis a miénk lehet. A látszólag értelmetlenül szenvedő Jób sokáig feleselt Istennel, mire ki tudta mondani: Befogom a szám! Mi is nehezen jutunk el erre, hiszen amikor a mennyei Atya világos választ ad egy komoly kérdésünkre, és eligazít egy útelágazásnál, az sokszor nem tetszik. Felsorakoztatjuk az érveinket, hisztis gyermekként csapkodunk, vagy mondogatjuk ugyanazokat a panaszainkat... A mai ige arra int, hogy csendesedjünk el, tegyük kezünket a szánkra, és ne feleseljünk Urunkkal!

Szombat

Ne engedd, hogy szívem rosszra hajoljon. Zsolt 141,4 (Lk 6,35; Jn 14,7–14; ApCsel 9,10–19) Sokkal boldogabb lenne az élet, ha Isten nem engedné meg a rosszat. Ha megállítaná a kezünket, a szívünket, a gondolatainkat, amikor az rosszra hajol. Csakhogy ez nem így működik. Minden élethelyzetben döntés elé kerülünk: az Isten szerint indokolt választjuk-e? Kísérje e zsolttársvers mai napunkat, s legyen fohászként szívünkben, hogy órá figyelve ne hajoljunk a rosszra!

■ HULEJ ENIKÓ

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból június 7-étől június 14-éig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p>23.20 / Duna Tv <i>A cipő (fekete-fehér lett-német filmdráma, 1998) (83')</i> A címadó cipőt a nyomvételi szándékkal gondosan felge-reblyezett tengerparti homokban találják az ötvenes évek szocializmusának éber határ-őrei. Hadbírósgát terhe mellett kell meglelniük gazdáját. A katonák tehát egy „gyanusú nő-személy” nyomába erednek, akinek a lábára illik a bűnjel-ként lefoglalt topánka. Persze nem találják, hiszen mindvégig ott van a szemük előtt.</p>	<p>10.00 / Torony Rádió (Békés) Evangélikus félóra Az Evangélikus Rádiómisszió műsora</p> <p>13.24 / Kossuth rádió Rongyszőnyeg Weöres Sándor dalai, epigrammái, vázlatai és töredékei</p> <p>14.00 / Bartók rádió A hét zeneszerzője: Antonio Vivaldi A 16–17. század Velencéje</p> <p>19.35 / Bartók rádió A Nemzeti Filharmonikus Zenekar hangversenye</p> <p>19.41 / Kossuth rádió Népdalok Előadja: Dévai Nagy Kamilla és a Kaláka együttes</p> <p>20.00 / HBO Eszter hagyatéka (magyar filmdráma, 2008) (90')</p>	<p>8.10 / Duna Tv Isten kezében (26')</p> <p>A csitári hegyek alatt...</p> <p>14.20 / m1 Átjáró. Sorsok és történetek a Kárpát-medencében Pitti Katalin</p> <p>15.10 / PAX Egyház és állam (riportfilm)</p> <p>A rendszerváltás</p> <p>20.10 / m1 Különös történetek Kepes András műsora</p> <p>21.00 / Duna Tv Kóla, puska, sült krumpli (kanadai-amerikai-német dokumentumfilm, 2002) (120')</p> <p>22.00 / Bartók rádió Hang-fogó. Berlioz: Fantasztikus szimfónia</p> <p>23.00 / Bartók rádió Dzsesszkaleidoszkóp</p>	<p>13.30 / Kossuth rádió „Tebenned bíztunk eleitől fogva...” A református egyház félórása</p> <p>14.00 / M. Katolikus Rádió Valaki ír a kezdeddel... Pilinszky János versei</p> <p>14.05 / Kossuth rádió Arcvonalok Eser Attila hídmester</p> <p>16.00 / PAX Neked szabott fehér ruha: Az érintett ruhaszegély (evangelizációs műsor)</p> <p>21.00 / m2 Ámítás (amerikai filmdráma, 2006) (88')</p> <p>21.25 / Bartók rádió Hang-fogó. Istvánffy Benedek: Szent Benedek-mise</p> <p>21.30 / Duna Tv Amit a Nap lát (lengyel filmdráma, 2006) (108')</p>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>11.10 / Tv2 Lorenzo olaja (amerikai film, 1992)</p> <p>13.34 / M. Katolikus Rádió Szépkorúak klubja</p> <p>17.35 / PAX Fejezetek a magyar kereszt-tényiség történetéből (26')</p> <p>A bencések</p> <p>19.40 / Kossuth rádió Dévai Nagy Kamilla és a Kaláka együttes felvételeiből</p> <p>20.50 / Duna II. Autonómia Koncert Papp László emlékére (magyar koncertfilm, 2009) (68')</p> <p>21.20 / Bartók rádió Hang-fogó Böhm: Warum toben die Heiden – kantáta</p> <p>23.30 / Bartók rádió Ars nova Szokolay Sándor: ...ergo sum – öt szimfonikus tétel</p>	<p>13.30 / Kossuth rádió Az Úr közel!</p> <p>A baptista egyház félórása</p> <p>13.35 / Bartók rádió Kórus-világtalálkozó – Koppenhága 2008</p> <p>A litván Kamer énekel</p> <p>14.35 / Kossuth rádió Tér-idő Darwin 200 éve – Evolúciós teória a teológiában</p> <p>19.35 / Bartók rádió Budapesti Tavaszi Fesztivál 2009 – Joshua Bell (hegedű) és a Camerata Salzburg hangversenye</p> <p>20.30 / Duna Tv Schéner Mihály műhelyében (magyar dokumentumfilm, 2003) (25')</p> <p>22.55 / Duna Tv Aranykapu (francia-olasz filmdráma, 2006) (113')</p>	<p>12.05 / Duna Tv Isten kezében (26')</p> <p>Ami összeköt</p> <p>17.00 / Duna Tv A Vatikán titkai (lengyel dokumentumfilm-sorozat, 2005) (27')</p> <p>A pápai elektorok</p> <p>18.04 / Kossuth rádió Rendszerváltatók – húsz év után Elek István beszélgetőtársa Roszik Gábor</p> <p>20.00 / Duna Tv A királyné nyakéke (amerikai filmdráma, 2001) (113')</p> <p>20.04 / Kossuth rádió Állami félelem Biztonsági előkészületek Nagy Imre 1989-es újra-temetésére</p> <p>23.36 / m1 Ütközések (amerikai-német filmdráma, 2004) (120')</p>	<p>9.45 / m1 Egyházi naptár</p> <p>10.04 / Kossuth rádió Református istentisztelet közvetítése Révkomáromból Igét hirdeti Fazekas László püspök.</p> <p>10.25 / m1 Református ifjúsági műsor</p> <p>10.30 / m1 A bölcsesség kezdete (26')</p> <p>12.05 / Duna Tv Élő egyház (vallási híradó) (26')</p> <p>15.05 / Bartók rádió Beszélgetések az egyházzeneiéről Joseph Haydn egyházzeneje</p> <p>21.03 / Bartók rádió Az emberi hang dicsérete A Hilliard énekegyüttes Orlandus Lassus-műveket énekel</p> <p>22.00 / Duna Tv Édes Anna, drága Böbe (magyar filmdráma, 1992) (78')</p>

Evangelikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu • EvÉlet on-line: www.evelet.hu • Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu.
Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vitális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sador.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: Huszár Mariann (mariann.huszar@lutheran.hu). Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu). Rovatvezetők: Ecsedi Zsuzsa – Cantate (ezsu@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Kóhádi Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Vég helyi Antal – A vasárnap igeje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518; fax: 1/486-1229. Felelős kiadó: Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu). Nyomdai előállítás: Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert nyomdaigazgató. Árúsítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3250 Ft, fél évre 6500 Ft, egy évre 13 000 Ft, európai országba egy évre 43 800 Ft (168 euró), egyéb külföldi országba egy évre 51 200 Ft (196 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdeteseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

